

ΕΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Ἐκδιδόμενον τὴν πρώτην ἐκάστων μηνός,

ὑπὸ

Ἀλεξάνδρου Γ. Σκαλίδου.

107

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΠΡΟΠΑΙΔΩΤΕΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ἐν Ἑλλάδι	δραχ. 10.
Ἐν Τουρκίᾳ	φράγ. 16.
Ἐν Μολδοβλαχίᾳ	φλωρ. 2.

Αἱ συνδρομαὶ ἀρχοῦνται τὴν 1 Ὀκτωβρίου καὶ λήγουσι τὴν 30 Σεπτεμβρίου.

ΑΘΗΝΗΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΑΓΓ. ΚΑΝΑΡΙΩΤΟΥ.

ΟΛΟΣ ΧΡΥΣΟΣΠΗΛΛΙΩΤΙΣΣΗΣ,
ΔΡΙΘ. 14.

1869.

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΑΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΤΟΣ Δ'. — ΦΥΛΛΑΔ. 107.

1 ΜΑΪΟΥ 1869.

Η ΠΟΙΗΣΙΣ ΠΑΡ' ΕΒΡΑΙΟΙΣ

II

Ο ΙΩΒ

«Poetry is itself a thing of God,
He made his prophets poets, and the more
We feel of poesie do we become
Like God in love and power-under makers.»

Ἐπικριταί τινες μεγάλης μαθήσεως δι-
ἰσχυρίζονται ὅτι ὁ συγγραφεὺς τοῦ δρα-
ματικοῦ ποιήματος «ὁ Ἰώβ,» ὑπῆρξεν ὁ
Μωϋσῆς, ἡμεῖς ἀπ' ἐναντίας λέγομεν ὅτι
εἶναι ὁ ἴδιος Ἰώβ, διὰ τὸν λόγον ὅτι, ἐάν
μετ' ἀκριβείας ἐξετάσωμεν τὰ συγγράμ-
ματα ἀμφοτέρων, θέλομεν ἰδεῖν ὅτι τὸ μὲν
ὕφος τοῦ Μωϋσέως εἶναι ἀπλοῦν καὶ σύν-
τομον, τοῦ δὲ Ἰώβ ἐξοχὸν καὶ ὑψιπετές.
Ὁ Μωϋσῆς ἐπεσκέφθη πολλοὺς τόπους,
ἐγνώρισε τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα πολλῶν
λαῶν, ἐσπούδασε πολλὰς ἐπιστήμας
καὶ διήλθε πλείστους ὅσους κινδύνους
οἵτινες κατεπράϋνον μὲν ἐνίσχυσαν δὲ
τὸ πνεῦμά του. Ὁ Ἰώβ ἀπ' ἐναντίας
ἦτο σοβαρὸς ἐνθουσιαστὴς δαπανήσας
τὸ πλείστον τῶν ἡμερῶν του ἐν μέσῳ
ἀποτέμων βράχων καὶ λόφων περικλειδόν-
των εὐθαλεῖς κοιλάδας καὶ φλοίσβοντας
ρύακας. Ἐν μέσῳ λεόντων, καμήλων, ἀ-
γρίων ὄνων, αἰγῶν, στρουθοκαμήλων, ἐλά-
φων, καὶ ἵππων ὧν ὁ τράχηλος ἦτο πε-
ριενδεδυμένος με βροντῆν, καὶ ἀετῶν κα-
τασκευαζόντων τὰς φωλεὰς των ἐν τοῖς
ὕψηλοις. Εἰς γῆν ἐν ἧ ἡ νύξ ἐρρίπτε τὸν

μελανόν της πέπλον με βασιλικὴν μεγα-
λοπρέπειαν, ὁ δὲ ἥλιος ἔλαμπεν ἐν ὅλῃ
τῇ λαμπρότητι καὶ μεγαλοπρεπεῖα αὐτοῦ.
Τοιαύτη ἡ πατρίς τοῦ Ἰώβ, τοιοῦτοι οἱ
οὐρανοὶ, οὐδὲν ἄξιον λοιπὸν θαυμασμοῦ
ἐάν ἡ ποίησις ἐρρέυσεν ἐκ τῶν χειλέων του
ὡς βροχὴ ἐκ μεγάλης νεφέλης. Πρὸς τού-
τοις ἡ καυστικὴ ἄμμος τῆς Λυσιτίδος, αἱ
ἀκτινοβολοῦσαι πέτραι καὶ ὁ διάπυρος
οὐρανὸς ἐνέδυσχν τὸ πνεῦμα καὶ γλῶσσάν
του με ἀπότομόν τι μεγαλεῖον. Ὁ Ἰώβ
ἦτο ἄρχων, ἀλλ' ἄρχων ἐνθρονισμένος ἐν
μέσῳ ἐκτεταμένης ἐρήμου· σοφός, ἀλλὰ
τὴν σοφίαν του ἀπέκτησεν οὐχὶ ἐξ ἀνθρώ-
πων ἀλλ' ἐκ τῶν βιβλιοθηκῶν τῶν ὑψη-
λοτέρων λόφων· ποιητὴς, ἀλλὰ ποιητὴς
ἐμπνευσθεὶς ἐξ ἐκείνου οὗ τινος τὴν φωνὴν
ἤκουσεν ἐκ τοῦ ἀνεμοστροβίλου. Ἡ γεω-
γραφία τῆς γῆς τοῦ Ἰώβ εἶναι τὰ σχό-
λια τοῦ ποιήματος.

Ὁ Ἰώβ ὑπῆρξε μέγας λάτρης τῆς φύ-
σεως, ἐσπούδασεν αὐτὴν μετ' ἀκριβείας,
ὡς ἐκ τούτου ἀπλαῖ καὶ φυσικώταται
εἶναι ἅπασαι αἱ περιγραφαὶ αὐτοῦ. Πόσον
ζωηρῶς περιγράφει τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα τοῦ
ποιμαντικοῦ ἐκείνου λαοῦ. Μετὰ πόσης
ἐπιδεξιότητος καὶ τέχνης ἀπεικονίζει ἕ-
καστον ἀντικείμενον! Αὐτὸς δὲν ζωγρα-
φίζει τὴν σκιάν, ἀλλὰ παριστάνει τὸ πραγ-
ματικὸν ἀντικείμενον καθ' ὅλον τὸ ὕψος,
βάθος, μῆκος καὶ πλάτος αὐτοῦ. Ἐνώπιον
τῶν εἰκόνων τοῦ μεγάλου τούτου ζωγρά-
φου τῆς φύσεως, ὁ ἀναγνώστης ἐμπνέεται
ἐκ τοῦ ἐμπεριεχομένου ἐν αὐταῖς πνεύμα-
τος, ὀπισθοπορεῖ ἵνα μὴ ἐξυπνήσῃ τὴν
κοιμωμένην ἔλαττον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ

δρούς, βλέπει μετ' εκπλήξεως τὸν Βεμῶθ ὑψόνοντα τὴν οὐρανὸν ὡς κέδρον, καὶ τὸν Δευῖαθάν τοῦ ὀποίου ἡ πνοὴ ἀνάπτει ἀνθρακας. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἀκούει τὸν ἴδιον Δημιουργὸν περιγράφοντα καὶ πανηγυρίζοντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν του. Ὡς δεῖγμα τῆς ὑψηλῆς τοῦ Ἰώβ ποιητικῆς φαντασίας παραθέτομεν ἐνταῦθα τὸ ἐξῆς τεμάχιον ἐνθα ἐνθους διὰ τὰ ἔργα τοῦ Παντοδυνάμου ἀνακράζει·

«Τίς δ' ἐστὶν ὁ ἀφείξ ὄνον ἄγριον ἐλεύθερον, δεσμούς δὲ αὐτοῦ τίς ἔλυσεν; Ἐθέμην δὲ αὐτοῦ τὴν δίαίταν ἔρημον, καὶ τὰ σκηνώματα αὐτοῦ ἄλμυρίδα. Καταγελῶν πολυοχλίας πόλεως, μέμψιν δὲ φορολόγου οὐκ ἀκούων. Κατασκέπεται ὄρη νομὴν αὐτοῦ, καὶ ὀπίσω παντὸς χλωροῦ ζητήσει... Ἡ σὺ περιέθηκας ἔπρω δύναμιν, καὶ ἐνέδυσας τραχίλω αὐτοῦ φόβον; Περιέθηκας δὲ αὐτῷ πανοπλίαν, καὶ δόξην στήθεων αὐτοῦ τόλμην. Ἄνορύσων ἐν πεδίῳ γαυριᾶ, ἐκπορεύεται δὲ εἰς πεδίον ἐν ἰσχυί, συναντῶν βέλη καταγελαῖ, καὶ οὐ μὴ ἀποστραφῆ σιδήρου. Ἐπ' αὐτῷ γαυριᾶ τόξον καὶ ὄξυσθενῆς μάχαιρα· καὶ ὄργῃ ἀφανιεῖ τὴν γῆν. Καὶ οὐ μὴ πιστεύσει ἕως ἂν σημάνη σάλπιγξ· σάλπιγξ δὲ σημαίνουσις ἐρεῖ· εὐγε. Πόβρωθεν δὲ ὀσφραίνεται πολέμου, (καὶ) σὺν ἀλαλάγματι καὶ κραυγῇ (ἐκπορεύεται).»

Ἐκτὸς τῶν φυσικῶν τούτων καὶ ὠραίων εἰκόνων, τὸ βιβλίον τοῦ Ἰώβ δύναται νὰ διαιρηθῆ ὡς ἀκολούθως: Ἡ ἐν οὐρανῷ σκηνῇ, τὰ δυστυχήματα τοῦ Ἰώβ, ἡ πρώτη ἔκφρασις θλίψεως, ἡ ὄρασις τοῦ Ἐλιφάζ, ὁ ἔπαινος τῆς σοφίας, ἡ εἴσοδος τῆς Θεότητος καὶ ἡ ἔξοχος καλλονὴ τοῦ τέλους.

Ἡ ἐν οὐρανῷ σκηνῇ παριστάνει τὸν Θεὸν συνομιλοῦντα μετὰ τοῦ Σατανᾶ. Ὁ Ἰώβ καθήμενος ὑπὸ τὴν σκηνὴν του ἐν εἰρήνῃ καὶ εὐδαιμονίᾳ γίνεται τὸ ἀντικείμενον τῆς συνδιαλέξεως. «Καὶ εἶπεν ὁ Κύριος τῷ διαβόλῳ· πόθεν σὺ ἔρχῃ; τότε εἶπεν ὁ διάβολος ἐναντι Κυρίου· διαπαρευθεὶς τὴν ὕψ' οὐρανῶν, καὶ ἐμπεριπατήσας τὴν σὺμπασαν πάρεμι. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος πρὸς τὸν διαβόλον· προσέσχες οὖν τῷ θεράποντί μου Ἰώβ; ὅτι οὐκ ἐστὶ κατ' αὐτὸν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἀνθρώπων (ὁμοίως αὐτῷ), ἀμείμπτος (δικαίος), ἀληθινός, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς κακοῦ, ἐτι δὲ

ἔχεται ἀκακίᾳ· σὺ δὲ εἶπας τὰ ὑπέρχοντα αὐτοῦ ἀπολέσαι διακενής.» Τὸ δὲ πονηρὸν πνεῦμα ἀπαντᾷ· «Ἰδέμα ὑπὲρ δερματος, καὶ πάντα ὕψ' ὑπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ δώσει ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.» Ἡ σκηνὴ αὕτη εἶναι πλήρης πάθους, αἰσθηματος καὶ χρωματισμοῦ, πάντες δὲ οἱ νεώτεροι ποιηταὶ ἐθαύμασαν αὐτὴν καὶ πολλοὶ ἐμιμήθησαν, ἰδίως ὁ Goethe εἰς τὸ ποίημά του «Faust» καὶ ὁ Bayley εἰς ἐκεῖνο τοῦ «Pestus.» Αὕτη κατέπληξε τὴν μεγαλοφυΐαν τοῦ Βύρωνος, καὶ ἰδίως ἡ ἔξοχος ἰδέα, ὅτι ὁ Σατανᾶς ὡς διάφορ-του ἀλύσεως ὀδηγεῖται ὀπισθεν τῶν αὐλῶν τοῦ οὐρανοῦ ἵνα ἴδῃ τὴν ἐν αὐταῖς ὑπάρχουσαν αἰώνιον εὐδαιμονίαν καὶ συνάμα ἐκπληρώσῃ τὰς βουλάς τοῦ Ἰψίστου.

Τὰ ἀλλεπάλληλα δυστυχήματα τοῦ Ἰώβ εἶναι ἐν τῶν παθητικωτέρων μερῶν τοῦ ποιήματος. Ὁ σεβάσμιος πατριάρχης καθήμενος εἰς τὴν θύραν τῆς σκηνῆς του, ἀκούει μεθ' ὑπομονῆς τὰς λυπηρὰς ἀγγελίας, λαφυραγωγίων, πυρκαϊῶν, ἐρειπίων καὶ θανάτων· μετὰ μίαν ὥραν τρομερᾶς ἀγωνίας, στερεῖται κτηνῶν, δούλων καὶ τέκνων, ἀποκαθίσταται πένης καὶ πειναλέος. Ἐν μέσῳ τοιούτων σπαραξικαρδίων δυστυχημάτων, δὲν φεύγει εἰς τὴν ἔρημον, δὲν μαδᾷ τὰς πολιὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του, ἀλλὰ μετ' ἠρεμον καὶ σοβαρὰν λύπην, ξυρίζει τὴν κεφαλὴν του, καὶ κατὰ τὸ ἔθος τῆς πατρίδος του, διασχίζει τὸ ἐπένδυμά του, καὶ μετ' ἰσχυρὰν χεῖρα ἐκφωκεῖ: — «Γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρὸς μου, γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι ἐκεῖ. Ὁ Κύριος ἔδωκεν, ὁ Κύριος ἀφείλετο· ὡς τῷ Κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτω καὶ ἐγένετο· εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον.»

Τίς δύναται νὰ λητμονήσῃ τοὺς παθητικωτάτους τῶνας τῆς πενθίμου του λύρας, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν καταρᾶται τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεώς του; Καὶ ἡ σκληροτέρα καρδία ἀθάνατον νὰ μὴ συγκινηθῆ καὶ θαυμάσῃ τὴν ὠραιότητα καὶ τὸ μεγαλοκαλὸν τῶν ἐπομένων στίχων:

«Ἀπέλοιτο ἡ ἡμέρα ἐν ἣ ἐγεννήθην ἐν αὐτῇ καὶ ἡ νύξ ἐν ἣ εἶπον ἰδοὺ ἄρσεν. Ἡ ἡμέρα ἐκείνη εἴη σκότος, καὶ μὴ ἀναζητήσῃ αὐτὴν ὁ Κύριος ἀκωθεν, μηδὲ ἔλθοι εἰς αὐτὴν φάγγας· ἐκλάβοι δὲ αὐτὴν σκότος καὶ σκιὰ θανάτου, ἐπέλθοι ἐπ' αὐτὴν γνόφος. Καὶ ταρχθεῖ ἡ ἡμέρα, καὶ ἡ

νύξ ἐκείνη εἴη ὀδύνη, καὶ μὴ ἔλθοι ἐπ' αὐτὴν εὐφροσύνη, μηδὲ χαρμονὴ· ἀλλὰ καταρᾶσαιτο αὐτὴν ὁ καταρώμενος τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ὁ μέλλων τὸ μέγα κῆτος χειρώσασθαι. Σκοτωθεῖ τὰ ἄστρα τῆς νυκτὸς ἐκείνης· ὑπομείναι, καὶ μὴ ἔλθοι εἰς φωτισμόν, μηδὲ ἴδει ἑωσφόρον ἀνατέλλοντα· ὅτι οὐ συνέκλεισε πύλας γαστρὸς μητρὸς μου· ἀπήλλαξε γὰρ ἂν πόνον ἀπὸ ὀφθαλμῶν μου...»

Ἡ περιγραφή τῆς ὁράσεως τοῦ Ἐλιφάζ εἶναι φυσικωτάτη. Οὐδεὶς ἀπεικόνισε μετὰ πλειοτέρας ζωηρότητος καὶ φυσικότητος τὰ πνεύματα, ὁράματα καὶ τοὺς φόβους τῆς νυκτὸς ὅσον ὁ Ἰώβ. Εἶναι μεσονύκτιον, εὐρίσκειται εἰς τὴν κλίνην του, οὐδεὶς ἤχος ταραττει τὴν σιωπὴν τῆς ἡρέμου νυκτὸς. Ἦχος, ὡς ὁ ἀναστεναγμὸς πνεύματος, διέρχεται ὑπεράνω του, ὁ ἀναστεναγμὸς αὐξάνει μεχριστότου πᾶν μέρος τοῦ σώματος του κλονεῖται. Ἐννοεῖ ὅτι αὐτὸν τι ὄν εὐρίσκειται ἐνώπιόν του, καὶ ἐκάστη θρῖξ τῆς κεφαλῆς του ἀνορθοῦται πρὸς λατρίαν του. Μετ' ὀλίγον ἀκούει φωνὴν ὡς λεπτόν φύσημα ἀνέμου λέγουσαν: — «Τί γάρ; μὴ καθαρὸς ἐστὶ βροτὸς ἐναντι Κυρίου; ἢ ἀπὸ ἔργων αὐτοῦ ἀμεμπτος ἀνήρ;» Ἀλλὰ νὰ προσπαθήσῃ τις νὰ ζωγραφίσῃ σκιάν εἶναι ἐν τῶν μεγαλειτέρων κατορθωμάτων. Πολλοὶ ποιηταὶ ἐπειράθησαν νὰ μιμηθῶσι τὴν ὑπερρυτὴ ταύτην σκηνὴν, ἀλλ' ἀπέτυχον.

Οὐκ ὀφείλομεν νὰ παραλείψωμεν τὸν ὕμνον εἰς τὴν Σοφίαν. «Ἡ σοφία πόθεν εὐρεθῆ; ποῖος δὲ ἐστὶ τόπος συνέσεως;» Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην πολλὰ σοφιστικὰ καὶ ψευδεῖς ἀπαντήσεις ἐδόθησαν. Ἡ ἐπιστήμη ἐπροσπάθησε νὰ εὕρῃ τὴν σοφίαν εἰς τοὺς ἀγρούς, βράχους, πέτρας καὶ ἔντομα, ἀλλὰ ματαίως. «Ἡ ἄβυσσος εἶπεν οὐκ ἐστὶν ἐν ἐμοί.» Ἡ σοφία δὲν αὐξάνει μεταξὺ τῶν ἀνθέων τῶν λειμώνων, δὲν λάμπει μεταξὺ τῶν πολυτίμων λίθων, οὐδὲν χωνευτήριον δύναται νὰ τὴν ἐξάξῃ ἐκ τοῦ πυρὸς, οὐδὲν μικροσκοπίον νὰ τὴν ἀνακαλύψῃ εἰς τὰ βάθη, οὐδὲν τηλεσκόπιον νὰ τὴν κατασκοπεύσῃ ἀπὸ τὰ ὕψη τῆς φύσεως. Τινὲς ἐπροσπάθησαν νὰ τὴν εὕρωσιν εἰς τὴν ζωγραφίαν, ἀρχιτεκτονικὴν, μουσικὴν καὶ ποίησιν. Ἀλλ' ἡ ζωγραφία ἐψιθύρισε εἰς τὴν ποίησιν, καὶ ἡ ποίησις εἰς τὴν μουσικὴν, καὶ ἡ μουσικὴ

διὰ τῶν γλυκυτέρων τῆς φθόγγων ἐψιθύρισε εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν· οὐκ ἐστὶν ἐν ἡμῖν. Ἄλλοι πάλιν ἠκολούθησαν τολμηρότερον δρόμον. Ἐκλαμβάνοντες τὴν τέχνην ὡς μηδὲν καὶ τὴν ἐπιστήμην ὡς μωρὰν, ἐπειράθησαν διὰ τῆς φιλοσοφίας νὰ εἰσδύσωσιν εἰς τὰ μυστηριώδεστερα μέρη, καὶ νὰ βιάσωσι τὴν σοφίαν ν' ἀποκριθῆ ἀπὸ τὴν ἱεράν τῆς κατοικίαν, ἀλλ' οἱ ἀτυχεῖς ἀπέτυχον. Ἡμεῖς ἐρυθριώμεν ὅτε ἀναπολωμέν εἰς τὴν μνήμην τὰς μυρίας προσπαθείας θ; κατέβαλον ἀκόμη καὶ οἱ ἰσχυρότεροι νόες ἵνα λύσωσι τὸ ἄλυτον, μετρήσωσι τὸ ἄπειρον καὶ διερμηνεύσωσι τὸ μυστηριώδες. Ἐνεκα τούτου προῆλθον πολλὰ ψεῦδη, καὶ ἀνυπόστατα συμπεράσματα, ἡ δὲ σοφία εὐρίσκετο εἰσέτι μακρὰν. «Ἡ θάλασσα εἶπεν οὐκ ἐστὶ μετ' ἐμοῦ.» Ναί! ἄλλοι ἐν ἀπελπισίᾳ ἐπορεύθησαν παντοῦ πρὸς ζήτησιν αὐτῆς, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν πύλην τῆς κολάσεως ἐτόλμησαν νὰ ὑπάγωσι καὶ ἐρωτήσωσι, «Μήπως ἡ σοφία κατοικεῖ ἐδῶ;» ἀλλ' ἡ ἀπώλεια καὶ ὁ θάνατος, ἀπεκρίθησαν καγγάζοντες: «Διὰ τῶν ὠτων ἡμῶν ἠκούσαμεν τὴν φήμην αὐτῆς.» Οὐδεὶς σοφὸς τοῦ αἰῶνος ἐκείνου ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ τὴν ὁδόν, «ἢν οὐ παρέβλεψεν ὀφθαλμὸς γυπὸς» μόνος ὁ Ἰώβ ἀνακαλύπτει αὐτὴν: «Ἰδοὺ ἡ θεοσεβεία ἐστὶ σοφία, τὸ δὲ ἀπέχεσθαι ἀπὸ κακῶν ἐστὶν ἐπιστήμη.»

Δι' ὀλίγων ἀπλουστάτων λέξεων ὁ ἱερός ποιμὴν τῆς Ἀραβίης λύει τὸ μέγα τοῦτο πρόβλημα γνωστοποιῶν ἡμῖν τὴν ἀληθινὴν διδασκαλίαν τῆς παγκοσμίου σοφίας καὶ γνώσεως, τὴν μόνην δυναμένην νὰ διδάξῃ καὶ χορηγήσῃ τῷ ἀνθρώπῳ ἐλπίδα λαμπροτέρου μέλλοντος. Πολλοὶ τῶν σοφοτέρων ἀνδρῶν τοῦ κόσμου, ἐστηρίχθησαν ἐπὶ τῆς μεγάλης ταύτης ἀληθείας ἐν ὥρᾳ θανάτου, ὡς ὁ πολὺς πρεσβύτης ἐπὶ τῆς βακτηρίας του. Ὁ μέγας Νεύτων ἀποθνήσκων δὲν ἔθεσε τὴν κεφαλὴν του ἐπὶ τοῦ βιβλίου τῶν μεγάλων του ἀνακαλύψεων, «ἀλλ' εἰς τὴν Ἱεράν του Βιβλίον,» οὐδὲ ὁ Χόλλ εἰς τὴν παγκόσμιον φήμην του, ἀλλ' εἰς τὴν ταπεινὴν του Ἐλπίδα, οὐδὲ ὁ Μιχαὴλ Ἄγγελος εἰς τὴν σμίλην του ὑπὸ τῆς ὀποιᾶς τὸ ἄψυχον μάρμαρον ἔλαβε πνοήν, «ἀλλ' εἰς τὴν Χάριν.»

Ἡ εἴσοδος τῆς Θεότητος εἶναι μία τῶν

συγκινητικωτέρων και παθητικωτέρων σκηνών, πλήρης, καλλονής και θρησκευτικού αισθήματος. Αι ἐρωτήσεις τοῦ Θεοῦ ἀποκαθιστῶσιν ἐντελέστατον τὸ ὄλον ποίημα, οἱ δὲ λόγοι τοῦ Ἰώβ πρὸς τὸν Κύριον εἶναι ὡς ἡ φωνὴ τοῦ εὐφωνοτέρου ὄργανου ἢ τῆς λύρας τοῦ Αἰόλου ἐξ ἧς ἐκάστη πνοὴ ἀνέμου παράγει ἀναρτεναγμὸν τινα. — «Ἐφαύλισα ἑμαυτὸν, καὶ ἐτάκην, ἠγῆμαι δὲ ἑμαυτὸν γῆν καὶ σποδόν.» Καὶ ἀλλαχού· «Μηδὲν ἔω ἐγώ... Ἄπαξ ἐλάλησα, ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ οὐ προσθήσω...» Εἶναι λόγοι ἀληθοῦς μετανοίας καὶ συντριβῆς, ἀπευθυνόμενοι εἰς Ἐκείνον ὅστις ἐξήπλωσε τὸ στερέωμα ὡς κάτοπτρον χυτὸν.

Τὸ τέλος τοῦ ποιήματος παριστάνον τὸν Ἰώβ εἰς τὴν προτέραν του εὐτυχῆ κατάστασιν, πλεονάζει ὡραίων εἰκόνων ποιητικῆς φαντασίας. Ἐν ἀκαρεῖ ὁ Ἰώβ ἐγείρεται ἐκ τῆς κόνεως ἐν ἧ ἔκειτο, ἀπὸ στενοχωρίαν μεταβαίνει εἰς εὐρυχωρίαν, καὶ ἐνδύεται δόξαν καὶ ὡραιότητα. Ἐπιστρέφουσι πρὸς αὐτὸν ἀδελφοί, ἀδελφαὶ καὶ πάντες οἱ γνωστοὶ του φέροντες πρόβατα, καμήλους, βόας, ὄνους, χρυσίον καὶ ἀργύριον. Ἄλλοι υἱοὶ καὶ θυγατέρες γεννῶνται εἰς αὐτὸν, τὸ δὲ δένδρον πλησίον τῆς σκηνῆς του ὅπερ ἐξηράνθη, ἀνθεῖ καὶ καρποφορεῖ, καὶ καθήμενος ὑπὸ τὴν σκιάν του δοξάζει τὸ ὄνομα Ἐκείνου ὅστις ὑλόγησε τὰ ἔσχατα αὐτοῦ μᾶλλον παρά τὰ πρῶτα!

Γ. Δ. ΚΑΝΔΑΛΕΣ.

ΜΟΥΣΑΙΟΥ

Τὰ καθ' Ἡρώ καὶ Λέανδρον.

Τῇ δεσποινίδι Ἐλένη Α.***

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Λέανδρος παρέπεισε τὴν μὴ συναينوῦσαν νεάνιδα ἀποπλανήσας αὐτὴν διὰ λόγων, ὧν ἄμεσον ἀποτέλεσμα εἶναι ὁ ἔρω· ἡ δὲ παρθένος ἀφωγὸς προσήλασε τὸ βλέμμα χαμαιὑποκλίπτουσα τὰς ἐρυθρίδας ὑπὸ αἰδοῦς παρειάς τῆς καὶ ἔλουσα διὰ τῶν ποδῶν τὴν γῆν, συχνάκις δὲ συνέσφιγγε καὶ τὸν χιτῶνα περὶ τοὺς

ὤμους ἕνεκα τῆς αἰδοῦς· ταῦτα δὲ πάντα εἶναι προάγγελα συναίνεσεως· διότι παρθένου πειθουμένης... ὑπόσχεσις εἶναι ἡ σιωπὴ. Προσέτι δὲ εἶχε δεχθῆ ἤδη καὶ τὸ γλυκύπικρον κέντρον τοῦ ἔρωτος καὶ ἡ καρδιά τῆς ἐθερμαίνεται ὑπὸ ἡδυνάτου πυρός καὶ ἀνεπέτα ἔκεκκ τοῦ κάλλους τοῦ ἀβροῦ Λεάνδρου. Ὅθεν ὅτι αὐτὴ ἐκράτει τὸ βλέμμα νεῦον πρὸς τὴν γῆν, τόσῳ ὁ Λέανδρος δὲν ἀπέκαμνε παρκτηρῶν διὰ βλεμμάτων μεστῶν ἔρωτος τὸν ἀπαλόχρουν αὐχένα τῆς κόρης. Μετὰ παρέλευσιν δὲ χρόνου τινός·

— Ἐένε, εἶπε διὰ φωνῆς μεστῆς ἠδύτητος καὶ τρυφερότητος, ἐκ δὲ τοῦ προσώπου τῆς ἀπέσταζεν, οὕτως εἰπεῖν, τὸ ἐρύθημα, διὰ τῶν λόγων σου τούτων καὶ αὐτοὺς τοὺς λίθους δύνασαι νὰ συγκινήσῃς· Τίς σὲ ἐδίδαξε τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ λαλεῖν; Οἶμοι! τίς σὲ ὠδήγησεν εἰς τὴν πατρίδα μου; μάθε ὅμως ὅτι πάντα ταῦτα μάτην εἶπες· διότι πῶς εἶναι δυνατόν σὺ ἄνθρωπος ξένος καὶ μὴ παρέχων τοσαύτην πίστιν νὰ λάβῃς ἐμὲ σύζυγον; πρὸς τούτους δὲν δυνάμεθα ἀναφανδὸν νὰ τελέσωμεν τοὺς ἱεροὺς γάμους· διότι τοῦτο δὲν εἶναι ἀρεστόν εἰς τοὺς γονεῖς μου· ἐάν δὲ θελήσῃς ὡς ξένος καὶ πολλὰς χώρας περιηγούμενος νὰ μείνῃς ἐνταῦθα δὲν δύνασαι νὰ τελῆς μετ' ἐμοῦ κρυφίως καὶ διὰ νυκτὸς τὴν ἐορτὴν τῆς Ἀφροδίτης· διότι ἡ γλῶσσα τῶν ἀνθρώπων εἶναι φύσει φιλοκατήγορος, τὸ δὲ ἔργον, ὅπερ τελεῖ τις ἐν σιωπῇ, τὸ ἀκούει εἰς τὰς τριόδους.

Εἰπέ μοι πρὸς τούτοις, καὶ μὴ κρύπτῃς τὸ ὄνομά σου καὶ τὴν πατρίδα σου· τὸ ἰδικόν μου δὲν σοὶ εἶναι ἄγνωστον· βεβαίως θὰ ἤκουσες τὸ ἐνδοξον ὄνομα Ἡρώ. Κατοικία μου δὲ εἶναι ὁ περιβόητος οὐρανομήκης πύργος, ἐν ᾧ διαμένω μόνη μετὰ τινος θεραπείνης πρὸ τῆς Σηστοῦ, ὑπεράνω τῶν βαθυκυμόνων ὄχθων, ἔχουσα γείτονα τὴν θάλασσαν· διότι τοιαύτη εἶναι ἡ στυγερὰ θέλησις τῶν γονέων μου· οὐδ' ἔχω πλησίον μου τὰς συνομήλικάς μου, οὐδὲ τοὺς χοροὺς τῶν νεανίδων· πάντοτε δὲ, νύκτα καὶ ἡμέραν, βρέμει εἰς τὰ ὠτά μου ὁ πάταγος τῶν ὑδάτων τῆς τρικυμῖώδους θαλάσσης.

Ταῦτα εἰπούσα ἀπέκρυψεν ὑπὸ τὸν πέπλον τὸ ῥοδόχρουν πρόσωπόν τῆς κατα-

ληθηθεῖσα ὑπὸ αἰδοῦς καὶ ἐμέμπετο ἐκνύτην, διότι εἶπε τοὺς λόγους τούτους.

Ὁ δὲ Λέανδρος πληγωθεὶς ὀξέως ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας ἐσκέπτετο, πῶς θὰ ἡδύνατο νὰ ὑποστῇ τὸν ἀγῶνα τοῦτον τοῦ ἔρωτος· διότι ὁ πανοῦργος ἔρωτος, ἀφού πρῶτον καταδαμάσῃ τὸν ἄνδρα διὰ τῶν βελῶν του, ἔπειτα μόνος θεραπεύει τὴν πληγὴν οὗτος ἀνάσσει ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων, οὗτος εἶναι ὁ σύμβουλος αὐτῶν καὶ εἰς τὴν δύναμιν τούτου οὐδεὶς ἀντέχει. Οὗτος καὶ τότε συνέδραμε τὸν ἐρῶντα Λέανδρον. Μετ' οὐ πολὺ δέ,

— Παρθένε, εἶπε πλήρης λύπης καὶ ἀδημονίας, διὰ τὸν ἔρωτά σου καὶ τὴν ἀγρίαν θὰ διέλθω θάλασσαν, καὶ ἐάν ἀκόμη ἔβραζε διὰ πυρός, καὶ τὸ ὕδωρ ἦτο ἄπλωτον. Δὲν τρομάζω τὸ βαρὺ βεῦμα, ὅταν τέρμα τῶν κόπων μου θὰ ἦναι ἡ κλίνη σου, οὐδὲ φοβοῦμαι τὸν ἡλίεντα πάταγον τῆς θαλάσσης· ἀλλὰ πάντοτε διὰ νυκτὸς ἐρχόμενος διὰ τῶν ὑδάτων, ὑγρὸς σύννευος, θὰ διαπλέω τὸν ὀρητικὸν τὰ βεῦματὰ Ἑλλάσποντον· διότι δὲν διαμένω μακρὰν τῆς πατρίδος σου, ἀλλ' εἶμαι κάτοικος τῆς ἀντίπεραν Ἀβύδου· μόνον ἕνα λύχρον ἀναπτε, τῆς νυκτὸς ἐπερχομένης, ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτάτου πύργου σου, ἵνα βλέπων αὐτὸν γίνωμαι πλοῖον τοῦ ἔρωτος, ἔχων παρὰ σοῦ ὁδηγὸν ἀστὴρα τὸν λύχρον καὶ τοῦτον παρκτηρῶν οὔτε τὸν δύνοντα Βωώτην θὰ βλέπω, οὔτε τὸν θρασὺν Ἰβίωνα καὶ τὴν ἄστρογον Ἀμαζαν (α) καὶ οὕτω θὰ φθάνω πρὸς τὸν ἀπέναντι τῆς πατρίδος μου εὐχάριστον λιμένα. Ἀλλὰ, φίλε, προσφύλαττε τὸν λύχρον ἀπὸ τὰς ὀρητικὰς λαίλαπας μὴ ἀποσβέσωσιν αὐτὸν, τὸν φωτοφόρον ὁδηγὸν τῆς ζωῆς μου, καὶ πᾶρχυτα ἀπολέσω τὴν ψυχὴν μου. Ἐάν δὲ τῶντι θελῇς καὶ σὺ νὰ μείνῃς τὸ ὄνομά μου, ἀκουσον αὐτό. Ὄνομάζομαι Λέανδρος, σύζυγος τῆς περικαλλεστάτης Ἡροῦς.

Οὕτως ἀμόφτεροι οἱ ἔρασι συνέφωνησαν νὰ τελέσωσι κρυφὰ τοὺς γάμους καὶ τὴν νυκτερινὴν ἡδονὴν ὑποσχεθέντες νὰ τηρήσωσι τὴν ἀγγελίαν τῶν Ἰμεναίων· ἡ

(α) Τρεῖς ἀστέρισκοι. Βωώτης καὶ ἄλλως λεγόμενος Ἀρκτηφύλαξ. Ἀμαζα, ἥτις καλεῖται καὶ Ἀρκτος. Λαμβάνει δὲ τὸ ἐπίθετον ἄστρογος διότι μόνη αὐτὴ ἐξ ὅλων τῶν ἀστέρων, κατα τὰς δοξασίας τῶν ἀρχαίων, δὲν ἰλοῦτο εἰς τὴν Ὠκεανὸν.

Οἶκ δ' ἄμμορτ ἐστὶ λωστρῶν Ὠκεανοῦ. Ἰλιάδος σ. 489.

μὲν Ἡρὸν νὰ ὑψῶνῃ τὴ φῶς, ὁ δὲ Λέανδρος νὰ διαπλῆ τὰ μακρὰ κύματα. Τελέσαντες λοιπὸν τὴν ἐορτὴν τῶν ἀκοιμήτων ὑμεναίων δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἀπεχωρίσθησαν, μολοντί τοῦτο δὲν εὐχρέσει αὐτοῖς τοσοῦτον· ἡ μὲν ἀβρὰ παρθένος ἐπορεύθη εἰς τὸν πύργον τῆς, ὁ δὲ Λέανδρος ἐπλευσε πρὸς τὴν ὠρικήν Ἄβυδον διαρκούσης ἔτι τῆς νυκτὸς ἰδὼν πρῶτον τὸ σημεῖον τοῦ πύργου, διότι ἐροῦετο μὴ ἀποπλανηθῆ ἐν τῇ θαλάσῃ· ἐπιθυμούντες δὲ τοὺς κρυφίους κόπους τῶν νυκτερινῶν συνδιαλέξεων, πολλάκις κυχθήθησαν νὰ φθάσῃ τὸ διευκολύνον τὴν ἔνωσιν αὐτῶν σάτος.

Ἰδὼν ἡ κυανόπεπλος ὁμίλη τῆς νυκτὸς ἐκάλυπτε τὴν γῆν φέρουσα εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸν ὕπνον, οὐχὶ ὄμω; καὶ εἰς τὸν ἐρῶντα Λέανδρον. Οὗτος ἰστάμενος παρὰ τὴν παραλίαν τῆς πολυφλοίσβου θαλάσσης περιέμενε τὴν ἀγγελίαν τῶν Ἰμεναίων, ἀπειδεχόμενος τὸ σημεῖον τοῦ πολυκλαύστου λύχρου, τὸν μακρόθεν φαινόμενον ἄγγελον τῶν κρυφίων συνεντεύξεων. Ἡ δὲ Ἡρὸν ἰδοῦσα τὴν σκοτεινὴν ὁμίλην τῆς κυανῆς νυκτὸς ἤναψε τὸν λύχρον· τούτου ἀναφθέντος, ὁ ἔρωτος ἀνέφλεξε τὴν καρδίαν τοῦ ἐπειγομένου Λεάνδρου, ὅστις συνεκκίετο, οὕτως εἰπεῖν, μετὰ τοῦ καιομένου λύχρου· ἰστάμενος δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν καὶ ἀκούων τὸν πολυγηγῆ πάταγον τῶν μαινομένων καὶ βρυχομένων κυμάτων κατ' ἀρχὰς μὲν ἐφοβήθη, ἔπειτα ὄμω; ἀνχλαμβάνων τὸ θάρρος του·

— Δεινὸς ὁ ἔρωτος καὶ ἡ θάλασσα ἀμείλικτος, εἶπε παρκαμθῶν ἑαυτὸν, ἀλλὰ τὸ μὲν ὕδωρ εἶναι τῆς θαλάσσης, ἐμὲ δὲ καταφλέγει ἐνδύμυχον πῦρ τοῦ ἔρωτος. Δέχου τὸ πῦρ, καρδία μου, καὶ μὴ φοβῶ το ἀχανὲς ὕδωρ. Ἐμπρὸς, δράμε πρὸς ἀπὸλαυσιν τῆς ἡδονῆς· διατί φροντίζεις περὶ τῶν κυμάτων; ἀγνοεῖς ὅτι ἡ Κύπρις εἶναι ἀπόγονος τῆς θαλάσσης καὶ ὅτι ἐξουσιάζει τὴν θάλασσαν καὶ τὰς ἡμετέρας ὀδύνας;

Ταῦτα εἰπὼν ἀπεδύθη τῶν ἐρατεινῶν μελῶν του τὸν πέπλον του καὶ περιέσφιγγεν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν του· καὶ πηδήσας ἐκ τῆς παραλίας ἐβίβη εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐσπευδε δὲ πάντοτε κατέναντι τοῦ λάμποντος λύχρου, αὐτὸς ὢν κωπηλάτης, ναύτης καὶ ἐπιβάτης ἐνταύτῳ, αὐτόματος ναῦς.

Ἡ δὲ Ἡρὸν καθήμενη ἐπὶ τοῦ ὀρηκτοῦ

κους πύργου της περιέμενε και, όσάκις έπνεε βέυμα άνέμου, προεφύλαττε τόν λύχνον διά του εύρέος πέπλου της, μέχρις ού ή Δεάνδρος μετά πολλούς κόπους έπάτησεν επί των άκτών της Σηστού. Τούτον άμα φθάσαντα ώδήγησεν εις τόν πύργον της· έναγκαλιθεΐσα δε, ένόσω άκόμη ήσαν εις τās θύρας, τόν αίσθμαινοντα και άποστάζοντα εισέτι εκ της κόμης τούς άφρους της θαλάσσης νυμφίον της ώδήγησεν αυτόν εις τά βάθη του νυμφικού παρθενώνος και καθάρισαα άπαν τó σώμα του έχριτεν αυτό δι' έλαίου εύόσμου ροδί-νου και εξήλειψεν άπ' αυτού τήν θαλάσσιον όσμην· περιπτυχθεΐσα δε τόνεισέτι άσθμαινοντα νυμφίον της έντός των άπαλών σρω-μνών·

— Νυμφίε, είπε διά λόγων εύκρε-ζούντων τούς άνδρας, νυμφίε, όστις υπέ-φερες πολλά, άτινα δέν έπαθεν άλλος νυμφίος, προσφιλέστατέ μοι σύζυγε, σοί αρ-κει πλέον τó άλμυρόν ύδωρ και ή ίχθυόεσσα όσμη της θαλάσσης· έλθε, έναπόθεσον εις τούς κόλπους μου τούς ιδρωτάς σου.

Η μέν Ηρώ ταύτα είπε· ό δέ Δεάν-δρος πάραυτα έλυσε τήν ζώνην της και έτέλεσαν τούς θεσμούς της Κυθρείας. Υ-πήρχε γάμος, άλλ' άνευ χορών, έωρτά-ζετο Ύμένιος, άλλ' άνευ ύμνων· ούδεις αοιδός έπευρήμησε τήν προστατεύουσαν τούς γάμους Ηραν, ούδ' έφώτιζε τήν κλίνην φώς δάδων· ούδ' έχόρευσε τις τόν ταχύν χορόν, ούδ' έψαλλε τόν Ύμέναιον πατήρ και σεβασμία μήτηρ· άλλ' ή σιγή στρώσασα τήν κλίνην έττησε τόν νυμφι-κόν παστόν, νυμφοκόμος δε έγένητο ή 'Ομίχλη' ή νύξ προητοίμασεν αυτοίς τά του γάμου και ούδέποτε ή Ηώς υποφώ-σκουσα είδε τόν νυμφίον Δεάνδρον επί της κλίνης· διότι ούτος πρό της ημέρας έπλεε πρός τήν έν τή άπέναντι παραλία κειμένην Άβυδον άκόρεστος των νυκτη-ρινών Ύμεναίων. Η έλκεσίπεπλος Ηρώ διαλανθάνουσα τούς γονείς της ήτο τήν μέν ημέραν παρθένος, τήν δε νύκτα γυνή· άμφοτέροι δε πολλάκις νύχηθησαν νά δύσση ταχέως ή Ηώς.

Ούτως οι δύο έρασταί άπελάμβανον κρυφίως τών ήδονών, δε παρέχει ή θεά του έρωτος Αφροδίτη· άλλ' έπ' όλίγον χρόνον έζησαν ούτω και δέν ήδυνήθησαν νά απολαύωσιν επί μακρόν τόν γάμον

τούτον· έπήλθε μετ' όλίγον ή ώρα τούτ' παχύνεντος χειμώνος, έπήλθον οι άνεμοι οι διεγείροντες τούς άνεμοστροβίλους και τās φρικαλέας θυέλλας και ό βαρύς βορ-ράς συνετάραττε τά άστήρικτα βάρη και τά υγρά θεμέλια της θαλάσσης μαστίζων αυτήν διά τρομερών καταγιγδων. Οι ναύ-ται θέλοντες νά αποφύγωσι τήν τρικυ-μιώδη και άπιστον θάλασσαν άνείλκυσαν τās μελαΐνας των νήας εις τήν Ξηράν· άλλά σέ, καρτερόψυχε Δεάνδρε, δέν σε εκώλυσεν ό ρόδος της συνταρασσομένης θαλάσσης· άλλ' ή φωτοδόλος άγγελία, ή συνήθως καλούσά σε πρός τέλεισιν των ύμεναίων, ό άνηλεής και άπιστος λύχνος, σε παρώτρυνε νά περιφρονήσης τήν μαινο-μένην θάλασσαν. Έβρειλεν ή δύσμοιρος Ηρώ, των άνέμων διαρκούντων, νά μένη μακράν του Δεάνδρου και νά μη άνάπτη τόν όλιγοχρόνιον άστέρα των γάμων· άλλ' ό έρωσ και ή μοΐρα ήνάγκασαν αυτήν νά πράξη τούτο. Ήναψε λοιπόν ή Ηρώ θελ-γομένη ούχι πλέον τήν δάδα των έρώτων, άλλά φεΰ! του θανάτου...

Ήτο νύξ, ότε μάλιστα οι βερυπνέον-τες και τρικυμιώδεις άνεμοι έμπίπτουσιν άθρόοι κατά της παραλίας. Ο Δεάνδρος έπιθυμήσας τήν συνήθη αυτώ νύμφην έ-φέρειτο επί των νώτων των βαρυηχών κυμάτων· ήδη τά κύματα εκυλίοντο άλ-λεπάλληλα, άπαντα ή θάλασσα συνετα-ράσσετο, ό πόντος έμειγνύετο με τόν αι-θίρα και πανταχόθεν ήκούετο ό θόρυβος των μαχομένων κυμάτων. Ο Εύρος έπνεεν έναντίον του Ζεφύρου και ό Νότος έξη-κόντιζε κατά του Βορρά μεγάλας άπειλάς· ό δε πάταγος της Οχλάσσης εξηκολούθει άκαταπαύστως. Ο δυστυχής Δεάνδρος συ-στρεφόμενος υπό των άνεξιλεώτων δεινών Ικέτευε τήν θαλασσίαν Αφροδίτην, πολλά-κις δε και αυτήν τάν άνακτα Ποσειδώνα, εις δε τόν Βορράν πολλάκις υπέμνησε τήν Ατθίδα νύμφην· (α) άλλ' ούδεις έχορήγει αυτώ τήν βοήθειάν του, και ό έρωσ δέν ήδυνήθη νά απομακρύνη από του Δεάν-δρου τάν θάνατον. Πανταχοΰ δε έφέρειτο τυπτόμενος υπό της άπαισίας όρμής των ύψαιμένων κυμάτων, ή δύναμις των πο-

(α) Ο Βορράς έρασθείς ήρπασε τήν θυγατέρα του Ερεχθίδε βασιλέως των Αθηνών Εδρείθουσαν· ταύτην ή κινθονύων Ατθίς έραμεινήσκει εις αυτήν.

δων του απέκαμεν, ή ισχύς των χειρών του εξησθένησε, και τó άχρηστον ποτόν του άκαταμαχήτου πόντου εισέρρευσε αυ-τόμακτον εις τόν λαϊμόν του. Προς τούτοις και τόν λύχνον απέσβεσε πικρόν άνέμου πνεΰμα, συγγρόνως δε και τήν ψυχήν και τόν έρωτα του πολυτλήμονος Δεάνδρου!

Η Ηρώ, έπειδή ό Δεάνδρος είχε βρα-δύνει, εκάθητο άγρυπνος και ταρταρμέ-νη υπό πολυκλαύτων μεριμνών. Άνέτει-λεν ή Ήριγένεια Ηώς και έντούτοις ό νυμ-φίος, ό προσφιλής Δεάνδρος, δέν έρχίνετο. Πανταχοΰ, άνά τά εύρέα νώτα της Οχλάσ-σης, περιέφερε τó βλέμμα έλπίζουσα νά ιδη που τόν συζυγόν της περιπλανώμενον, του λύχνου σβεσθέντος. Όταν όμως είδε παρά τήν βάσιν του πύργου τόν νεκρόν συζυγόν της συνετριμμένον επί των βρά-χων, διαφρόησασα τόν περί τά στήθη της ποικιλόχρονον χιτώνα έβρίφη κατά κεφα-λής εκ του σύρνομαχού πύργου. Απέθανε και ή άτυχής Ηρώ πλησίον του απολε-θέντος συζύγου της.

Απήλαυταν άλλήλων και κατά τόν έσχατον όλεθρον.

ΤΕΛΟΣ.
ΜΟΡΣΙΟΣ.

ΕΞ ΑΘΗΝΩΝ ΕΙΣ ΚΟΡΙΝΘΟΝ

Απόσπασμα εκ της εν τή 'Ελλάδι πε-
ριηγήσεως του Hettner.

Η τοποθεσία των Αθηνών υπό τήν έ-ποψιν της φυσικής καλλονής είναι εξαισί-ως ωραία. Ολίγον ένασχολούμαι περι των έρειπίων του ναού της Αθηνάς, των όχυ-ρωμάτων και των σπηλαιών άτινα έχρη-σίμευον άλλοτε ως άσυλον και τά όποια σώζονται εισέτι. Τά μνημεία ταύτα είναι άσήμαντα συγκρινόμενα με τήν θεάν ήτις μās περιμένει επί του λόφου της Μουνη-χίας. Ύποκάτω ήμων εκτείνεται ή λαμπρά κυκνή θάλασσα μετά των πλησίον νήσων της Αίγινης και της Σαλαμίνοσ και οι ίσοι-δεις βράχοι της Πόρου και των Θερμειών. Είς μεγαλητέραν άπόστασιν, έντός καθη-ρωτάτου όρίζοντος, οι άναρίθμητοι κόλ-ποι, τά όρη και οι βράχοι της εκτεταμέ-

νης παραλίας της Πελοποννήσου. Έάν δε σρέψωμεν τά βλέμματα ήμων πρός τήν Ξη-ράν, ή Αττική πεδιάς κείται ένώπιόν μας έν όλη τή λαμπρότητι αυτης, τó κάλλος της όποιος, ή γραφίς και τά χρώματα ζω-γράφου αδυνατούν νά περιγράψουν, πολλώ μάλλον αι Ξηρι και άμορρι αυται λέξεις. Οι στόλοι της Ακροπόλεωσ άντανκλωσι πρός ήμās τās γροσάς αυτών άκτινας, αι δε λαμπράί τέλει των οικιών της πόλεωσ και ή στίλβουσα λευκότησ του μαρμάρου των Βασιλικών Ανακτόρων ζωογονούσι τήν ήρεμίαν του τοπίου τούτου. Πλησίον ήμων, πυκνόν δάσος τρυφερών έλκιων, διά μέσου του όποιου τρέχουν τήθε κακίστοις τά κε-λαρίζοντα νερά του Κηρισού, άποτελεί έ-νεκα της ποικιλίας των χρωμάτων θελ-κτικήν θεάν. Τά περίχωρα των Αθηνών παρουσιάζουσιν άρμονικόν τι σύνολον έξό-χων καλλονών άτινες συνετεινον, φυσική τή λόγω, νά δώσωσιν εις τούς άρχαίους Έλληνας καθάρν και σαφή ιδέαν περι τó σκέπτεσθαι και τήν άπαιτουμένην καλαι-σθησίαν περι τó τέλειον και τó ωραϊον. Διά τόν λόγον τούτον ή Έλληνική άρχιτε-κτονική ήτις εύρίσκεται εις στενήν σχέ-σιν μετά της Ρωμαϊκής, ώσ δε και ό τρό-πος των Ιταλών ζωγράφων, στριζεται ώσ επί τó πλείστον εις τās ήρέμους και εύθείας γραμμάσ των Έλληνικών και Ιτα-λικών όρέων καθώσ δε ή γοθική άρχιτε-κτονική και τά έργα των άρχαίων Γερμα-νών καλλιτεχνών στηρίζονται εις τās έλι-κοειδείς γραμμάσ άτινες χαρακτηρίζουσι τούτου τά όρη της Γερμανίας.

Είς τās σημερινάς Αθήνας αι ρυπαράι κατοικίαι βεβαίως δέν έλλείπουσι, πλην όσα κτίρια εύρίσκονται εις τούς δύο κυ-ριωτέρους δρόμους της πόλεωσ συνίσταν-ται τά περισσότερα εκ δύο όροφων και παρουσιάζουσιν εις τόν αυτόν κειρόν θεάν ζωγραφικήν και ευχάριστον. Ένταύθα βλέ-πει τις κομψά παράθυρα, θύρας με δύο δικλίδας, ωραίους εξώστας κεκοσμημέ-νους με πλούτιον στέγασμα, λαμπρά ζα-χαροπλαστεία, αναρίθμητα καφνεία και κουρεία ένθα συνέρχονται οι Έλληνες καθ' εκάστην ώσ έπραττον οι άρχαίοι, κατα-γινόμενοι εις ματαιάς και περιττάσ συζη-τήσεις. Έάν ήδύνασο νά ιδης διά μέσου των ανοικτών θυρών και των παραθύρων έντός των εργαστηρίων των πιλοποιών,

τῶν υποδηματοποιῶν καὶ τῶν ῥαπτῶν ἐργαζομένων σχεδὸν ἐν ὑπαίθρῳ, ἤθελες νομίσει διτι εὐρίσκεσαι ἐν μέσῳ χαροποιᾶς καὶ ταραχώδους ὁδοῦ τῆς Ἰταλίας μὲ τὴν διαφορὰν διτι ἐνταῦθα ἡ ποικιλία εἶναι μᾶλλον ἐπισημνή, τὰ δὲ χρώματα διαπρεπέστερα καὶ ζωηρότερα.

Ἔτι πρὸς τὰς ἐνδυμασίας τῶν γυναικῶν ὀφείλομεν νὰ διακρίνωμεν τὰς τῶν ἐγγάμων καὶ ἀγάμων κυριῶν τῆς ἀνωτέρας τάξεως ἢ, διὰ νὰ εἶπω κάλλιον, ἐκείνων αἰτινες ζῶσιν εἰς τὰς κεντρικώτερας συνοικίας τῆς πόλεως. Ἐνταῦθα ἡ πολυτέλεια εἶναι μεγάλη, αἱ κυρίαι τῶν Ἀθηνῶν νομίζουσαι διτι ὁ πολιτισμὸς συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἀκολουθοῦν πιστῶς τὸν συρμὸν τῶν Παρισίων ἀμελοῦν τὰς ἐθνικὰς αὐτῶν παραδόσεις καὶ τὴν ἑλληνικὴν ἀπλότητα. Ἔτι ἐκ τούτου ἡ ἐνδυμασία αὐτῶν εἶναι σχεδὸν καθ' ὁλοκληρίαν εὐρωπαϊκὴ ἐξαιρουμένου τοῦ μικροῦ κοκκίνου φασίου περὶ τὸ ὄπου εἶναι περιτυλιγμένα αἱ χονδρὰ πλεξίδες τῆς πλουσίας κόμης των καὶ τὸ ὄποιον διατηροῦσι μετὰ πλείστης ὁσμῆς φιλαρσεκείας ὡς ἐθνικὸν σύμβολον. Εἰς τὰ ἀπόκεντρα μέρη ἢ ἀλβανικὴ ἐνδυμασία γενικῶς ὑπερσχύει μὲ μικρὰς τινὰς διαφορὰς. Ἐν μικρὸν μάλλινον φέρεμα χρώματος φαιοῦ σκοπὸν ἔχοντος νὰ προφυλάττῃ τὸ σῶμα κρέμαται ἐκ τοῦ λαιμοῦ μέχρι τῶν γονάτων καὶ στερεοῦται δι' ἐρυθρὰς ζώνης. Ἐπὶ τοῦ φορέματος τούτου φέρουσιν ἄλλο μικρότερον μάλλινον, λευκοῦ χρώματος, ὅπερ προσαρμόζεται διὰ λωρίδων ἐπὶ τῶν ὤμων. Εἰς τὰς ἐρησιόμους ἡμέρας αἱ ἀκραι τοῦ ἐνδύματος τούτου εἶναι χρυσοκεντημένα, τὰ δὲ χρώματα διαφέρουσι κατὰ τὴν θέσιν ἢν ἐκάστη γυνὴ κατέχει ἐν τῇ κοινωσίᾳ. Ἀκολουθοῦσαι δὲ τὸ ἀρχαῖον ἔθιμον καλύπτουσι τὴν κεφαλὴν των διὰ λευκοῦ μεταξωτοῦ ὑφάσματος καὶ ἐν γένει ἡ ἐνδυμασία αὐτῶν ὁμοιάζει μετὰ τῆς ἀρχαίας περισσότερον ἐκείνης τῶν ἀνδρῶν.

Ἡ ὁδὸς ἢ ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Κόρινθον ἀγούσα διέρχεται διὰ τῆς Ἐλευσίως καὶ τῶν Μεγάρων. Πάρακολουθοῦντες τὴν θάλασσαν ὁ ἀρμονικὸς φλοισβὸς τῶν κυμάτων καταθέλλει τὴν ὁδοποιίαν μας καὶ καθόσον πλησιάζομεν τὸν ἰσθμὸν ἡ ζωγραφικὴ παραλία τῆς Ἀνατολικῆς Ἀργο-

λίδος ἐπεκτείνεται βαθμηδὸν ἐνώπιόν μας ἀκολουθῶς εἰσέρχομεθα εἰς στενὸν τι τὸ ὄποιον ὀλίγον κατ' ὀλίγον γίνεται πλατύτερον καὶ ἐξ οὗ φαίνεται ἡ ἀπέραντος κυανῆ θάλασσα μετὰ τῶν ὀρέων τῆς Μεγαρίδος. Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ὁδοποιίας καὶ ἀφοῦ στρέψωμεν αἰφνιδίως τὰ νῶτα εἰς τὸν λόφον βλέπομεν τὸν κόλπον τῆς Ἐλευσίως. Ἐνταῦθα ἡ θέα τῆς θαλάσσης εἶναι μεγαλοπρεπεστάτη καὶ οὐδὲν θελκτικώτερον τῆς μεσογαίου λίμνης ἢ τις περικυκλοῦται ὑπὸ ὀρέων — Ἀωρὶς τις γῆς ἐξέχουσα εἰς τὴν θάλασσαν, περίφημος ἄλλοτε διὰ τὴν εὐφορίαν τῆς, ἐκτείνεται πρὸς τὴν παραλίαν καὶ σχηματίζει ὡραίαν ἡμικύκλιον πεδιάδα περιστοιχουμένην ὑπὸ ὑψηλῶν λόφων. Ὁ κόλπος στρέφων ἐσωτερικῶς σχηματίζει μεγαλοπρεπῆ καὶ εὐρείαν καμπύλην ἔχων πρὸς βορρᾶν τὰ ὕψη τῆς Σκλαμίνος καὶ πρὸς τὰ δυτικὰ αὐτοῦ ἀκρα τὰ λαμπρὰ δώματα τῆς Ἐλευσίως. Ἐντεῦθεν μεταβαίνομεν εἰς ἔρημον πεδιάδα ὅπου δὲν βλέπομεν ἄλλο εἰμὴ θάμνους καὶ ἄγρια ἐλαιόδενδρα καὶ μετὰ βραχείαν ὁδοποιίαν ἀνακαλύπτομεν μακρόθεν τὰ Μέγαρα, θελκτικὸν πολύχρονον κείμενον οὐ μακρὰν τῆς θαλάσσης καὶ οἰκίας ἐχούσης ἐπιπέδους ὄροφας καὶ ἀνυψουμένης ἐπὶ τῆς πλευρᾶς λόφου τινὸς ἢ κορυφῆ τοῦ ὄποιου χωρίζεται εἰς δύο διακεκριμένας κορυφὰς, ἐκάστη τῶν ὀπίσθων ἢ ἄλλοτε ἐστεμμένη διὰ ἀκροπόλεως. Ἐνταῦθα ὁ δρόμος βαθμηδὸν γίνεται κατωφερῆς καὶ ὡραία κοιλάς περιωρισμένη πρὸς ἀνατολὰς διὰ συνεχοῦς σειρᾶς κυματιζόντων λόφων φέρει ἡμᾶς εἰς τὸν ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου. Ἐνθεν κακειθεν ἀπαντᾶ τις συμπλέγματα δένδρων καὶ παντοῦ πλήθος μικρῶν πεύκων, μυρσίνων καὶ ῥοδοδάφνων, πλὴν οὐδαμοῦ ἔχνος ἀνθρωπίνης βιομηχανίας. . . . Εἰς ὄλον τὸν δρόμον, ἀπὸ Μεγάρων μέχρι τοῦ ἰσθμοῦ, δὲν βλέπει τις εἰμὴ χωριδίον τι. Κινεῖται κελούμενον καὶ τὸ ὄποιον ἐμπεριέχει ποταπὰς τινὰς κλύδας. Ἡ σημερινὴ Κόρινθος εἶναι μικρὰ πόλις μὲ ὀλίγας ἐκατόντάδας κατοίκων μόλις ἀναλαμβάνουσα ἐκ τοῦ καταστρεπτικοῦ σεισμοῦ ὅστις σχεδὸν κατεστῆσεν αὐτή. Ἐπὶ τὰ μῆνοι στύλοι, λείψανα ἀρχαίου δωρικοῦ ναοῦ, μαρτυροῦσι τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς μεγαλεῖον.

ΔΝΑΡ. ΚΟΥΡΝΙΑΚΤΗΣ.

ΑΙ ΑΓΡΥΠΝΙΑΙ

ΤΟΥΚΟΥΑΤΟΥ ΤΑΣΣΟΥ.

Μεταφρασθεῖσαι ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ

Ἰ π ο

ΙΑΝ. ΜΑΤΑΡΑΓΚΑ.

Βίος τοῦ συγγραφέως ἐπὶ τοῦ μεταφραστῆ ἐνταχθεῖ.

Τορκουάτος Τάσσο, υἱὸς τοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην διαστῆμου, ὡς πεπαιδευμένου καὶ πολιτικοῦ, Βερνάρδου Τάσσο, ἐγεννήθη ἐν Σορέντῳ, πόλει τῆς Νεαπόλεως, τὴν 11 μαρτίου τοῦ 1544. Πολλὰ διεγούνηται περὶ τῆς προῤῥου καὶ θαυμασίας αὐτοῦ ἀναπτύξεως, διτι δηλαδὴ εἰς ἡλικίαν ἑξήκων ὠμίλει καθαρὰ ὄχι μόνον τὴν πατριὸν του γλῶσσαν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν Λατινικὴν, ὅτι τετραετῆς ἐστάθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς του εἰς Πατάριον πρὸς σπουδὴν τῶν Νομικῶν, καὶ ὅτι ἐπταετῆς ἐγένωσκε καὶ αὐτὴν ἐτι τὴν Ἑλληνικὴν, καὶ ἕτερα ὅμοια ἐκ τῶν συνήθως λεγομένων περὶ πάντων τῶν μεγάλων ἀνδρῶν. Τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι λίαν προῤῥως ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν ἐν πρώτοις ἐν Ῥώμῃ, ὅπου περὶ τὰ ὀκτὼ ἔτη διετέλεσεν ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τοῦ ἐκ Κατάνης Μαυρικίου καὶ κατόπιν ἐν Παδοῦῃ, ὅπου νεανίσκος συνώδευσε τὴν Σκηπίωνα Γονζάγαν. Δεκαεπταετῆς ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφίας, Θεολογίας καὶ τοῦ Πολιτικοῦ καὶ Κανονικοῦ Δικαίου καὶ ἀνέγνωσε Θέσιν πολλῶν ἐπαινων τυχοῦσαν. Ἐν τούτοις οὗτος παρὰ πᾶσαν ἄλλην σπουδὴν ἠγάπα καὶ κατεγίνετο εἰς τὴν ποίησιν, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ

τοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δημοσιευθέντος χαριστάτου ποιήματός του «Ὁ Ῥινάλδος», ὅπερ ἐκδώσας, ἀφιέρωσεν εἰς τὸν Καρδινάλιον Ἔστε καὶ ὅπερ δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἡ γῆς τῆς κατόπιν διαλαμπύρας μεγαλοφυΐας του.

Διὰ τοῦ πρώτου τούτου ποιητικοῦ δοκιμίου του κατέστησεν ἱκανῶς γνωστὸν τὸ ὄνομά του μεταξὺ τῶν Ἰταλῶν φιλολόγων, ἐξ ὧν τινες καὶ τὸν προσεκάλεσαν εἰς Βολωνίαν, ὅπου διαμείνας ἐπὶ μακρὸν ἐπέστρεψεν ἐκ νέου εἰς Πατάριον καὶ ἤρξατο σχεδιαγραφῶν, εἰκοσαετῆς τὴν ἡλικίαν, τὸ μέγα ἐκεῖνο ποίημα, ὅπερ ἐμελλε νὰ τὸν κατατάξῃ μεταξὺ τῶν πρώτων ἐπαινοῦντων. Προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ Καρδινάλιου Ἔστε εἰς Φεβέρραν, ἔδραν τότε φιλομουτοτάτων ἡγεμόνων καὶ ἡγεμονίδων καὶ ἀνδρῶν διασημοτάτων, ἠξιώθη μεγίστων τιμῶν καὶ περιποιήσεων. Ἐντεῦθεν μετὰ τινὰ χρόνον συνώδευσε εἰς Γαλίαν τὸν Καρδινάλιον, μεταβάντα διὰ τινὰς ὑποθέσεις τοῦ Πάππα, ὅπου ἐπίσης ἔτυχε παρὰ τῶν ἐκεῖ πεπαιδευμένων πολλῶν καὶ κολακευτικῶν φιλοφρονήσεων. Αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Κάρολος Θ' τὸν ἐτίμησε διαφέροντως παρὰ τῶν ἄλλων χάριν του ἀμνηστῆ εἰς ποιητὴν τινὰ Γάλλον καταδεδικασμέ-

νον εις θάνατον ἕνεκα μεγάλου κκουργήματος, καὶ ὑπὲρ οὗ ὁ βασιλεὺς δὲν ἤθελε ν' ἀκούσῃ οὐδεμίαν παράκλησιν· ὁ Τάσσος ὅπως συγκινήσῃ τὸν βασιλέα τῷ ἀπέτεινε τὰς ἐφεξῆς λέξεις «Βασιλεῦ! ἔρχομαι νὰ σὲ παρκαλέσω νὰ μὴ φανῆς οὐδόλως ἐπιεικῆς πρὸς ἕνα δυστυχῆ, ὅστις διὰ τῆς σκανδαλώδους διαγωγῆς του ἀπέδειξεν ὅτι ἡ ἀνθρώπινος ἀδυναμία καταγαλᾶ τὰ μαθήματα τῆς φιλοσοφίας.»

Μετὰ τὴν ἐκ Γαλλίας ἐπιστροφήν του ὁ Τάσσος συνέγραψε τὸν Ἀμίνταν, βουκολικὸν δράμα, πλήρες μελωδίας καὶ χάριτος, ὅπερ τοσοῦτον θυμασμὸν διήγειρεν, ὥστε ἡ δούκισσα τοῦ Οὐρβίνου παρεκάλει τὸν δούκα τῆς Φερδίνανς Ἀλφόντον, παρ' ᾧ διέμενεν ὁ Τάσσος, νὰ τῇ ἀποστείλῃ ἀντίγραφον· Μαθὼν τοῦτο ὁ ποιητὴς μετέβη εἰς Πίσαυρον καὶ ἐκόμισεν αὐτοπροσώπως τὸ ποίημά του.

Ἄλλ' αἱ ἡδοναὶ τῆς αὐλῆς τοῦ Ἀλφόντου δὲν τὸν ἐμπόδισαν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ Ἔπικόν του ποίημα, ἐξ οὗ ἀνέγνωσε διάφορα ἀποσπάσματα εἰς τὴν δούκισσαν, γυναῖκα ἰκανῶς ἀνεπτυγμένην καὶ λογίαν· ἀπεπεράτωσε δὲ αὐτὸ κατὰ τὸ ἔτος 1575 καὶ τὸ ἀριερωτεν εἰς τὸν προστάτην του Ἀλφόνσον.

Ὁ Τάσσος πρὶν ἢ δημοσιεῖσθαι τὴν ἔλευθερωμένην Ἰερουσαλὴμ ὑπέβαλεν αὐτὴν ὑπὸ τὴν κρίσιν τῶν ἰκανοτέρων ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς του. Ἀπέστειλεν ἀντίγραφον αὐτῆς εἰς τὸν Σκηπίωνα Ἰονγάζαν, διατηροῦντα τὴν πρὸς αὐτὸν παλαιάν του φιλίαν καὶ κατέχοντα εἰσέτι ἐν Ῥώμῃ διακεκριμένην θέσιν. Οὗτος δὲ προσκαλέσας παρ' ἑαυτῷ πάσας τὰς ἐν τῇ μητροπόλει ἐκείνῃ ἐπισημότητας, ἀνέγνωσε καὶ ἐξήτασε μετ' αὐτοῦ τὸ ποίημα τοῦ φίλου του, αἱ δὲ ἐπ' αὐτῶν σπουδαιότεραι παρατηρήσεις ἐξετέθησαν ἐγγράφως καὶ ἀπεστάλησαν τῇ ποιητῇ, ὅστις πρὸς τινὰς μὲν ἐξ αὐτῶν συνεμορφώθη, ἀπέβριψε δὲ ὅσας ἐθιώρασεν ἀποκνήματα ἀμουσίας καὶ σχολαστικότητος. Ἐνῶ δὲ περὶ ταῦτα ἐνησχολεῖτο, ἐπεφορτίσθη ὑπὸ τοῦ δούκῆ τῆς Φερδίνανς νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ὑπὸ ἐτέρου τινὸς συγγραφῆς ἀρχαμένην ἱστορίαν τοῦ οἴκου τῶν Ἑστῆ. Τοῦτο ὑπῆρξεν ἡ ἀρχὴ τῆς παραφροσύνης του, ἣν κατόπιν ἐπηύξησαν νῆα δυστυχήματα.

Ἐν πρώτοις ἡ ὑπαχρέωσις ἦν ἀνάλαβε

καὶ δι' ἧς ἴληνγκάζετο νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ποιήματός του, περὶ οὗ καὶ μόνον ἐνδιεφέρετο, ἢ ἐν παντελεῖ ἀγνοία του καὶ ἐπὶ τῇ βάρει νόθων χειρογράφων γενομένη κρυφία ἐκτύπωσις τοῦ ποιήματός του, ἧτις ἐξέθετε τὴν ὑπόληψίν του· ὁ θάνατος τοῦ πατρὸς του, πρὸς ὃν ἠθάνετο ἰδιάζουσταν στοργῆν· πρὸ πάντων ἡ ζήλοτυπία, ἧτις μανιώδης κατ' αὐτοῦ ἐπιπεσοῦσα, τὸν ἠνάγκασε νὰ ὑποφέρει ὅσα συνήθως κατεργάζεται πρὸς βλάβην ἐλείνου, ὅστις, καταγινομένου εἰς τὴν εἰρηνικὴν ἐπιμέλειαν τῶν γραμμάτων, γινώσκει ὅτι διὰ μόνῃς τῆς τελειοποιήσεως τῆς τέχνης δύναται νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἣν ἐφίεται δόξαν, καὶ ἀγνοεῖ ἢ περιφρονεῖ τὴν χαμερπῆ βχδιουργίαν καὶ τὴν αὐθάδη ἀγυρτίαν, τὸ μόνον καταφύγιον τῆς φιλοδόξου μετριότητος.

Ἄλλ' ἂν καὶ ταῦτα ἦσαν καθ' ἐξυτὰ ἰκανὰ νὰ ταράξωσι πνεῦμα ὡς τὸ τοῦ Τάσσου ἐγκαταλειμμένον, ἕνεκα τῆς μεγάλης του εὐαιθησίας, εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς φαντασίας, ἐνιτυχθήσαν προσέτι καὶ παρ' ἄλλων ἔτι δυσσυχετέρων συμβάντων.

Ζῶν ὁ ποιητὴς πρὸ μακροῦ χρόνου ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ δούκῆ τῆς Φερδίνανς, ὅπου ἀπῆλαυε πάσης εὐνοίας, νέος ζωηρὸς καὶ ἕνεκα τῶν ἀντικειμένων εἰς αὐτὸν κατεγίνετο, ἀνυψωθείς εἰς τὰς μεγάλας τῶν ἡρώων καὶ δόξης ιδέας, δὲν ἠδυνήθη ἐγκαίρως νὰ ἐμποδίσῃ τὴν καρδίαν του νὰ συλλάβῃ αἰθνημά τι, ὅπερ ταχέως ἀναπτυχθὲν κατεκυριεῦτεν αὐτὴν καὶ ἐπῆρέασεν ὀλεθρῶς τὸ μέλλον του. Φαίνεται ὅτι ἐρωτεύθη σφοδρῶς τὴν ἀδελφὴν τοῦ δούκῆ Ἀλφόνσου, καὶ τὸ χεῖρον ὅτι ἐξεμυστηρέυθη τὸν ἔρωτά του εἰς ψευδῆ τινα φίλον του, ὅστις τὸν ἐπρόδωσεν. Ὁ Τορκουάτος μὴ δυνάμενος νὰ κρατήσῃ τὴν ὀργὴν του, ἤλεγξε τὸν ἀπιστον φίλον ἐντὸς αὐτῶν τῶν ἀνακτόρων τοῦ Ἀλφόνσου, καὶ παρεξυθεις ἐκ τῆς προπετείας του τὸν ἐβράβησε κατὰ πρόσωπον. Ὁ τόπος ἐν ᾧ εὕρισκοντο δὲν ἐπέτρεπε νὰ προβῶσι παραιτέρω. Ὄθεν πνέοντες κατ' ἀλλήλων μένεα ἐξέρχονται ὅπως τελειώσουν τὴν ἐριν των διὰ μονομαχίας. Ἐντούτοις τρεῖς ἀδελφοὶ τοῦ προδότη λαβόντες εἰδῆσιν, μεταβαίνουσιν ὀπλισμένοι εἰς τὸν τόπον τῆς μονομαχίας καὶ ἐπιπίπτουσιν αἰφνιδίως κατὰ τοῦ Τάσσου. Ἄλλ' ὁ ποιητὴς οὐδόλως πτοη-

θεῖς ἀναλαμβάνει γενναίως τὴν καθ' ὅλων πάλιν, πληγόνει τὸν πρῶτον καὶ δεῦτερον καὶ τρέπει τοὺς λοιποὺς δύο εἰς ἐπονεῖδιστον φυγὴν. Διὰ τὴν ἀνδραγαθίαν του δὲ ταύτην ἐπὶ πολλοὺς μῆνας ἤκουε τὸ παρά τοῦ λαοῦ ποιηθὲν δίστιχον

Colla penna e colla spada

Nessum val quanto Torquato

ἦτοι κατὰ τε τὸν κάλαμον καὶ τὸ ξίφος πάντων ὑπερτερεῖ ὁ Τορκουάτος. Ὁ δούξ μαθὼν τὰ γενόμενα, τοὺς μὲν τέσσαρας ἀδελφοὺς ἐξώρισε, τὸν δὲ Τάσσο, ὅπως δῆθεν προφυλάξῃ ἐκ τῆς ἐκδικήσεως οἰκογενεῖας ἰσχυρᾶς, ἐπὶ μακρὸν ἐπροσωποκράτησεν. Οὗτε τότε ἐγένετο πιστευτὸν οὔτε σήμερον δύναται τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι ὁ δούξ προέβη εἰς τὸ σκληρὸν ἐκεῖνο μέτρον ἐκ τῆς εἰλικρινοῦς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ζωὴν τοῦ ποιητοῦ. Ἄλλὰ λαμβάνων τις ὑπ' ὄψιν τοὺς τε λόγους, οἵτινες βεβαίως μετὰ τὸ συμβᾶν ἐκεῖνο ἐν τῇ αὐλῇ θὰ ἐκυκλοφόρησαν, καὶ τοὺς μεγίστους ἐπαίνους, οὗς ἐν τινι τῶν ἀσματοίων του ὁ Τάσσος ἀπονέμει εἰς τὴν Ἐλεονώραν, καὶ τὰ παρ' ἐκείνης πρὸς αὐτὸν ἐπιδειχθέντα τσαῦτα δειγμάτα εὐνοίας, πᾶν ἄλλο δύναται νὰ συμπεράνῃ ἢ ὅτι ἡ ἀσφάλεια τοῦ Τάσσου παρεκίνησε τὸν δούκα τῆς Φερδίνανς νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ τὴν ἐλευθερίαν.

Ἐντεῦθεν ἀρχονται αἱ μεγάλαι ὑποψίαι καὶ φόβοι του. Δυστυχῶς ὁ Τάσσος ἦτο μελαγχολικοῦ χαρακτῆρος καὶ διηγούνται ὅτι οὐδεὶς παιδιόθεν τὸν εἶδεν οὔτε νὰ γελάσῃ οὔτε νὰ κλαύσῃ. Ἡ φαντασία του τῷ ἔπλαττεν ἀκαταπαύτως δηλητηριασμοὺς, μαρτύρια, θανάτους. Ἐβλεπε πανταχοῦ ἐχθροὺς. Ἰδίως μετὰ τὰ τελευταῖα συμβάντα ἡ μελαγχολία του ἐκορυφώθη, ὁ ὀργανισμὸς του ἐταράχθη, τὸ πνεῦμά του ἐκαλύφθη ὑπὸ πυκνοῦ σκοτεινοῦ νέφους, δι' οὗ πάντα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ἔβλεπε φρικώδη καὶ σκοτεινά.

Ἐν τούτοις τυχὼν εὐκαιρίας ἀποδιδράσκει τῆς φυλακῆς μετεμπερισμένος ὡς χωρικός καὶ μεταβαλὼν ὄνομα, καὶ μετὰ μακρὰν περιπλάνησιν, καθ' ἣν οὐδένα ἄλλον εἶχε σύντροπον ἢ μόνον τὸν πρὸς τὴν Ἐλεονώραν φλογερὸν ἔρωτά του καὶ τὸ τερατόμορφον τῶν δυστυχιῶν του φάσμα, ἦλθεν εἰς Τορίνον, ὅπου ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ Φιλίππου συγγενοῦς τοῦ δούκῆ Ἀλφόν-

σου, καὶ πολλῶν ἔτυχε παρ' αὐτοῦ περιποιήσεων, καὶ ἐσχέτισθη καὶ μετὰ τοῦ δούκῆ τῆς Σαυοίας. Ὁ Τάσσος ἠδύνατο ἐκεῖ χάριων τὴν εὐνοίαν τοῦ ἡγεμόνος καὶ ὑπο πάντων τῶν διαστήμων πολιτῶν ὑποληπτόμενος νὰ διαχάγῃ ζωὴν εἰρηνικὴν καὶ ἡσυχον. Ἄλλ' ὁ φόβος μὴ τὸν ζητήσῃ ὁ δούξ τῆς Φερδίνανς καὶ ἡ ἀμφιβολία περὶ τῆς πίστεως τοῦ νέου προστάτου, τὸν παρεκίνησαν νὰ φύγῃ κρυφίως καὶ μεταβῇ εἰς Ῥώμην, ἧτις μόνῃ τῷ ἐφαίνετο ἀσφαλὲς ἀστυλον.

Ἄλλ' οὐδ' ἐν τῇ πόλει ταύτῃ εὖρεν ἣν ἠλπίζεν ἡσυχίαν. Οὐδεμίαν ἠσθάνετο εὐχρηστίαν εἰς τὰς ὑπὸ τῶν μεγαλειτέρων καὶ ἐπιστημοτέρων ἀνδρῶν τῆς πόλεως ἐκείνης ἀποδιδόμενας αὐτῷ τιμὰς. Μετ' ἀδιαφορίας ἔβλεπε τὸ πλῆθος τρέχον ὀπισθὲν του ὅπως ἴδῃ τὸν μέγαν καὶ ἐνδοξον τοῦτον ἄνδρα. Ὁ νοῦς του ἐθασσινίζετο ὑπὸ τρομερωτάτων σκέψεων. Ὁ ἔρως κατέτρεχε τὴν καρδίαν του. Μόνῃ ἢ Ἐλεονώρα ἠδύνατο νὰ ἐπουλώσῃ τὰ τραύματά του, μόνῃ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν ἀπολεσθεῖσαν εὐτυχίαν του. Ἄλλὰ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἐκείνης ὑπῆρχεν ἀπέραντον χάσμα. Δὲν ἠδύνατο νὰ τὴν πλησιάσῃ χωροῖς νὰ κατακρημνισθῇ εἰς τὸ βάραθρον. Ἐν ταυκύτῃ καταστάσει ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς τὴν χώραν τῆς γενετῆς του, ὅπως μετὰ πολυετῆ ἀπουσίαν ἐπανίδῃ τὴν ἐκεῖ διαμένουσαν ἀδελφὴν του. Ὁ τρόπος δὲ καθ' ὃν πρὸς αὐτὴν ἐπαρουσιάσθη ἀποδεικνύει μᾶλλον ἐγκεφαλικὴν ἀλλοίωσιν ἢ λειψότητα αἰσθημάτων. Μετεμψισθεὶς ὅπως μὴ γνωρισθῇ, παρουσιάζεται πρὸς αὐτὴν ὡς ἄνθρωπος ἐπιφορτισμένος νὰ τῇ ἐγχειρήσῃ ἐπιστολὴν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἐκείνη ἔλεγεν ὅτι ὁ ἀδελφός τῆς διέτρεχε μέγαν κίνδυνον, ἐξ οὗ δύναται νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ μόνον ἰσχυρὰ τις προστασία. Ἡ γυνὴ καταπλαγείσα ζητεῖ νὰ μάθῃ τὰ διατρέχοντα, τὰ ὅποια αὐτὸς ἐκθέτει τοσοῦτον ζωηρῶς καὶ μὲ τοιαύτην πιθανότητα, ὥστε ἡ δυστυχῆς καταληφθεῖσα ὑπὸ βαρυτάτης λύπης ἔπεσεν ἡμιθανῆς. Τοῦτο ἰδὼν ὁ Τάσσος ἐζήτησε νὰ τὴν ἐπαναφέρῃ εἰς τὰς αἰσθήσεις τῆς, λέγων πρὸς δικαιολογίαν του, ὅτι τὸ ἔπραξεν ὅπως βεβαιωθῇ περὶ τῆς ἀγάπης τῆς πρὸς αὐτὸν καθ' ἣν ἐποχὴν ἔβλεπε πανταχοῦ ἐχθροὺς καὶ ἐνέδρας.

Ἄλλ' οὐδ' ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ ἐν τοῖς κόλποις τῶν συγγενῶν του εὗρεν ἦν ἐπιζητεῖ εὐχαρίστησιν καὶ ἡσυχίαν. Ἦ ἐν Σορέντῳ ἀπομόνωσις ἀνέξεσεν ἀντὶ νὰ ἐπουλώσῃ τὰς πληγὰς τῆς καρδίας του· ἐπειδὴ ὀλόκληρον ἔβραζεν εἰπέτι ἐν αὐτῇ τὸ διπλοῦν πάθος τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς δόξης, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἐσυλλογίζετο ἢ μόνον τὴν Φερράραν, ἀναπολῶν ἃς ἐν αὐτῇ ἀπήλαυσε τέρψεις καὶ λησιμονῶν ὅσα δεινὰ ὑπέφερεν. Ἐγραψεν ἐκείθεν πρὸς τὸν δοῦκα, ἔγραψε πρὸς τὴν ἀδελφὴν του, ἔγραψε πρὸς τὴν δούκισσαν τοῦ Οὐρβίνου παρακαλῶν αὐτὴν νὰ καταπέιτῃ τὸν δοῦκα νὰ τὸν δεχθῇ, ἀλλὰ παρ' οὐδενὸς ἔλαβεν ἀπάντησιν.

Ἀπηλπισμένος, ἐγκαταλείπει τὴν οἰκίαν τῆς ἀδελφῆς του καὶ τὸ Σορέντον διατεθειμένος νὰ μεταβῇ καθ' οἰονδήποτε τρόπον εἰς Φερράραν. Ἀφίχθεις εἰς Ῥώμην, ἐξέπρασε τὸν σκοπὸν του εἰς τοὺς φίλους του καὶ τοὺς παρεκάλεσε νὰ τὴν συνδράμωσιν. Οὗτοι κατ' ἀρχὰς ἐζήτησαν νὰ τὸν ἀποτρέψωσιν, ἰδόντες ὅμως ὅτι δὲν μετεπειθετο ἐφρόντισαν νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ἐπιστροφὴν του. Ὁ Ἀλφόνσος δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ ἐνδώτῃ εἰς τὰς παρακλήσεις των καὶ ἐπιστρέψαντα τὴν ὑπέδεχθη εὐμενῶς καὶ τῷ ἐπανέδωκεν, ἦν πρότερον κατείχεν ἐν τῇ αὐλῇ ὡς ποιητῆς τίτιν. Ἀλλὰ θεωρῶν αὐτὸν ὡς πάσχοντα μάλλον κατὰ τὸ πνεῦμα ἢ τὴν ὑγείαν δὲν τῷ ἀπέδωκεν, ὡς οὗτος ἀπήτει, τὰ χειρόγραφα τῆς Ἐλευθερωμένης Ἰερουσαλὴμ, τὰ ὅποια μετὰ τὴν ἐκ Φερράρης φυγὴν του εἶχε διαφυλάξει ἀσφαλῶς. Καὶ τοῦτο διότι ἐφοβεῖτο μήπως δι' ἀνοήτων διορθώσεων τὰ καταστρέψῃ. Πλήρης ὀργῆς καὶ ἀπελπισίας, ὁ Τάσος ἐγκαταλείπει ἐκ νέου τὴν Φερράραν, καὶ ἐν στερήσεσι καὶ κακουχίαις περιφέρεται ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ζητῶν νὰ εὕρῃ ἡγεμόνα δυνάμιμον νὰ ὑποστηρίξῃ παρὰ τῷ Ἀλφόνσῳ τὰς δικαίας ἀπαιτήσεις του. Ἐν τέλει κατέφυγε πρὸς τὸν δοῦκα τοῦ Οὐρβίνου, παρ' ᾧ ἔτυχεν εὐγενοῦς καὶ γενναίας φιλοξενίας καὶ ἀπειρῶν περιποιήσεων, αἵτινες συνέτειναν ὅπως ἐπ' ὀλίγον ἀνελάθῃ τὴν ἡσυχίαν τοῦ πνεύματος καὶ τὴν υγείαν τοῦ σώματος.

Ὅπως δὲ δείξωμεν ὑπὸ ὁμοίων ἰδεῶν ἐπιπέτετο κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τῶν

θλίψεων καὶ δυσυχιῶν του, παρθέτημέν ὀλίγους στίχους ἐκ τινος ῥήθης του γραφείσης μετὰ τὴν ἐκ Φερράρης ἀναχώρησίν του.

«ὦ μικρὴν, ἀλλ' ἐνδοξον τέκνον τοῦ μεγάλου Ἀπεννίνου (1), λαμπρότερον κατὰ τὴν φήμην ἢ κατὰ τὰ ὕδατα, ξένος καὶ φυγὰς ἐρχομαι παρὰ τὰς προσφιλεῖς μοι καὶ ὠρκαίς ταύτας σου ὄχθας ζητῶν ὀλίγην ἀσφάλειαν καὶ ἡσυχίαν... Οἶμοι! ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας, καθ' ἣν ἀνέπνευσα τὰς ζωτικὰς αὔρας καὶ ἤνοιξα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὸ οὐδέποτε δι' ἐμὲ γαλήνιον τοῦτο φῶς, ὑπῆρξα παίγιον τῆς σκληρᾶς καὶ ἀδίκου τύχης, καὶ ἔλαβον πληγὰς, ἃς μακροτάτη ζωὴ μόλις θέλει δυνηθῆν νὰ ἐπουλώσῃ. Τὸ γινώσκεις ἡ ὠραία καὶ ἐνδοξοῦ Σειρὴν (2) παρὰ τὸν τάφον τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ἡ κοιτίς μου. ὦ διατὶ ἐκ τῆς πρώτης προσηλοῦς νὰ μὴ λάβω παρ' αὐτὴν καὶ τάρον; Ἐνῶ ἤμην εἰπέτι μικρὸν παιδίον ἢ σκληρὰ τύχη μὲ ἀπέστρασαν ἀπὸ τῶν κόλπων τῆς φιλάτης μητρός μου, τῆς ὁποίας ἀνκαλῶ εἰπέτι μετὰ στεναγμῶν τὰ τρυπερὰ ἐκείνα φιλήματα, τὰ ὅποια διὰ λυπηρῶν κατέβρεχε δακρύων, τὰς φλογερὰς παρακλήσεις, ἃς αἱ φυγάδες παρέσυρον αὔραι. Φεῦ! δὲν ἐμελλον πλέον νὰ εὐρεθῶ μετ' αὐτῆς πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, συνθλιβόμενος εἰς τὸ στήθος τῆς διὰ δεσμῶν τοσοῦτον ἰσχυρῶν καὶ στενῶν! Δυσυχής! μετ' ἀδυνάτων εἰπέτι ποδῶν ἠκολούθησα ὡς ὁ Ἀσκάνιος καὶ Καμμίλλα τὸν περιπλανώμενον πατέρα μου. . . . Φεῦ οἱ στεναγμοὶ μου δὲν ἀρκοῦν ὅπως ἐκρᾶσούν τὴν θλίψιν μου καὶ αἱ δύο αὐταὶ γόνιμοι τοῦ ὑγροῦ φλέβες δὲν δύνανται νὰ ἐκχύσουν ἀνάλογα πρὸς τὰς δυστυχίας μου δάκρυα. ὦ πάτερ, καλέ μου πάτερ, ὅστις μὲ βλέπεις ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, γινώριζεις πόσον ἔκλαυτα κατὰ τὴν ἀσθιναίαν καὶ τὸν θάνατόν σου· δι' ὁπότεων φλογερῶν δακρύων κατέβρεξα τὴν κλίνην καὶ τὸν τάρον σου. Σὺ ὅστις ἦδη εὐδαίμονεις ἐν ταῖς οὐρανίαις μοναῖς δὲν ἔχεις ἀνάγκην δακρύων ἀλλὰ δόξης, δι' ἐμὲ μόνον, ὅστις ἐνταῦθα ταλαιπωροῦμαι καὶ βασανίζομαι, δι' ἐμὲ μόνον πρέπει νὰ βῶσι τὰ δάκρυά μου.»

Ὅνδε τὴν φορὰν ταύτην, καθ' ἣν ἐκ

(1) Ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν ποταμὸν Μίτταρον.
(2) Οὕτω καλεῖ τὴν πατρίδα τοῦ Σορέντον, ὡς κατοικίαν ποτὶ τῶν Σειρήνων κατὰ τὸν Πλίνιον.

νέου ἢ τύχη του, ἥς τοσοῦτον πικρῶς καταμέμφεται, τὸν ὠδήγησεν εἰς νέον ἀσφαλῆ καὶ ἡσυχον λιμένα, ἠδυνήθη νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς εὐμενείας τῆς· ἀλλ' ἐκ νέου ἐξ ἀγνώστου ἡμῖν αἰτία, συνεταράχθη τὸ λογικόν του καὶ ἐπληρώθη φόβων καὶ ὑποψιῶν, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἠναγκάσθη, νὰ καταφύγῃ ἐκ νέου εἰς Ταυρίνον, ὅπου ἐπανεῦρε παρὰ τῷ Φιλίππῳ Ἔστε καὶ τῇ συζύγῳ του Μαρίᾳ τὴν αὐτὴν εἰλικρινῆ ἀγάπην καὶ φιλοξενίαν. Κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον ὁ Καρδινάλιος Ἀλβάνης δι' ἐπιστολῆς του τῷ παρέστησε τὰς συνεπείας τῆς διαγωγῆς του καὶ τὸ παράλογον τῶν φόβων του καὶ τῷ ὑπέβαλεν ἀγαθὰς τινὰς συμβουλὰς. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη παρήγαγεν εἰς αὐτὸν εὐτυχὲς ἀποτέλεσμα· διότι ἠσύχασε καὶ ἐπαναλαβὼν τὰς συνήθειαις του ἀσχολίαις συνέγραψε διάφορα ἔργα ἐμμέτρως τε καὶ πεζῶς καὶ ἰδίως τοὺς δύο ἐξαιρετοὺς διαλόγους περὶ εὐγενείας καὶ ἀξιοπρεπείας, ἐξ ὧν καταφαίνεται ὅτι κατὰ διαστήματα μόνον ὑφίστατο πνευματικὰς ἀλλοιώσεις.

Ἄλλ' ἡ ἰδέα τῶν χειρογράφων του ὡς καὶ ἡ τοῦ ἔρωτος δὲν ἀπεσπῶντο τοῦ πνεύματός του. Ὅθεν ἀπεφάσισεν ἐκ νέου νὰ μεταβῇ εἰς Φερράραν, ὅπου ἦσαν οἱ δύο μέγιστοι τῶν αἰσθημάτων του θησαυροί, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ οἱ δύο τῆς δυστυχίας του σκόπελοι. Ὁ Φίλιππος Ἔστε τὸν ἀπέτρεψεν ὅσον ἠδυνήθη, ἀλλ' οὐδὲν κατορθώσας ἐπροσπάθησε τοῦλάχιστον νὰ ἐνεργήσῃ παρὰ τῷ Ἀλφόνσῳ ὅπως ἐκ νέου τὸν δεχθῇ εἰς τὴν αὐλήν του. Ἐλαβε δὲ τὴν ἀδειαν, ἀλλ' ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ νὰ μένῃ ἐν αὐτῇ ὡς ἀπλοῦς ἰδιώτης καὶ πρὸ πάντων νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν δέουσαν θεραπείαν.

Ὁ Τάσος ἀφίχθη εἰς Φερράραν, καθ' ἣν στιγμὴν ἐωρτάζοντο οἱ γάμοι τοῦ Δουκὸς μετὰ τῆς Μαργαρίτας Γονζάγας. Ἐπίστευθε ὅτι ὁ δοῦξ ἠθελε τὸν δεχθῇ μετὰ τῆς αὐτῆς ὡς ἄλλοτε προσηνείας καὶ τὸν εἰσάξει παρὰ ταῖς ἡγεμονίαις. Ἀλλὰ τὰ πράγματα μετεβλήθησαν. Οὐδὲ γὰρ εἰς ἀκρόασιν συγκατένευσε νὰ τὸν δεχθῇ, τὴν δὲ πρὸς αὐτὸν διαγωγὴν του ἐμιμήθησαν πάντες οἱ αὐλικοὶ καὶ ὑπάλληλοι. Ἐκ τούτου βεβαιωθεὶς περὶ τῆς δυστυχίας του καὶ βλέπων ἐαυτὸν ἐγκαταλελειμμένον ὑπὸ πάντων τῶν φίλων του καὶ

ἐκτεθειμένον ὑπὲρ ποτε εἰς τὴν μακίαν τῶν ἐχθρῶν του, ἐξέφρασεν ἡμέραν τινα περὶ τοῦ δουκὸς καὶ τῆς αὐλῆς ὅτι καρδία τραυματισμένη καὶ νοῦς ἐν παραφορᾷ ἠδύνατο νὰ τῷ ὑπαγορεύσῃ. Μαθὼν ταῦτα ὁ δοῦξ, ἴσως ἐκ τῆς κακοηθείας ὑπὲρ τὸ δέον ἐξογκωθέντα, ἐνέκλεισεν αὐτὸν ὡς φρενόληπτον εἰς τὸ νοσοκομεῖον τῆς Ἁγίας Ἄννης. Ἦτο δὲ τότε ἡλικίας τριάκοντα καὶ πέντε ἐτῶν.

Τὸ τοιοῦτον ὄφειλεν ἀναγκαιῶς ν' αὐξήσῃ ἀσθιναίαν προελθοῦσαν ἐκ τῆς ἐξημμένης φαντασίας του, διατραφείσαν ὑπὸ τῆς συνεχοῦς σκέψεως, καὶ ἀναπτυχθεῖσαν ἐκ τῆς ἐπιμόνου ἀρνήσεως τῶν χειρογράφων του, καὶ ἦν καθίστα ἀνίατον ἢ εἰς ἣν ἐβλεπεν ἐαυτὸν ὀλικὴ ἐγκατάλειψις. Πάντες οἱ διερχόμενοι τὴν Φερράραν ξένοι προσήρχοντο νὰ ἴδωσι τὸ οἰκτρὸν ἐκεῖνο θέαμα, τὸν ἀθάνατον ποιητὴν τοῦ Γοφρέδου καὶ τῆς Ἀρμίδος ἐν μέσῳ τῶν κιγκλίδων τῶν μαινομένων. Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐπνίγοντο ὑπὸ τῶν πυκνῶν βλεφαρίδων ἢ ὡχρὰ καὶ κατεσκληκυῖα μορφή του μόλις διεκρίνετο ὑπὸ τὴν ἄτακτον καὶ ἀτμηλῆτον κόμην του καὶ τὸ οὐλόν του γένειον. Ὁ δυστυχὴς μόνον παρηγορίαν εἶχε τὴν πρὸς τὴν Παναγίαν εὐλαξίαν καὶ λατρείαν του. Ἰπῆρχε καθολοκληρίαν ἀφωσιωμένος εἰς αὐτὴν, καὶ ἀσθενήσας βαρέως, εἰς τὸ ἔλεος αὐτῆς ἐγκατελείφθη, καὶ ὅτε ἀνέβρωσε τῇ ἀφιέρωσε δύο ἄσματα, ἐν οἷς διαλάμπει ἡ ἀκριφνῆς του πίστις καὶ αἱ εὐσεβεῖς του δοξασίαι.

Πῶς δὲ μετεχειρίζοντο αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ ποιηθέντων ἄσμάτων του, εἰς τινὰ τῶν ὁποίων νομίζει τις ὅτι ἀκούει τὸν ἐξόριστον τοῦ Πόντου περιγράφοντα ἐν τοῖς μελαγχολικοῖς αὐτοῦ ἄσμασι τὰ ἄλγη καὶ τὰς συμφορὰς του. Μετὰ τριῶν ἐτῶν ἐγκάθειρξεν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Ἄννῃ ἰδοῦ τί ἐξ αὐτῆς γράφει πρὸς τὰς ἡγεμονίδας τῆς Φερράρης.

«Ἀδελφαὶ τοῦ μεγάλου Ἀλφόνσου, τρεῖς μέχρι τοῦδε συνεπλήρωσε κύκλους ὁ μέγας καὶ αἰώνιος πλανήτης, ἀφότου καταθλιβόμενος ἐκ τῶν βασάνων καὶ τῶν προσβολῶν τῆς σκληρᾶς τύχης στενάζω ἀσθενῆς ἐνταῦθα. Ὁ τάλας! πᾶν ὅ,τι περὶ ἐμὲ βλέπω καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις διακρίνω, εἶναι εὐτελεῖς καὶ μικροπρεπεῖς. Βεῖ

βαίως ανερπυνών την καρδίαν μου βλέπω ἐν αὐτῇ πᾶσαν ὠριότητα. Ἀλλ' ὅποιον τὸ ὄφελος, ἀπὸ αὐτῆ βραβεύεται δι' ὕβρεων καὶ μαρτυριῶν;»

Ἐν ἑτέρῳ πρὸς τὴν σύζυγον τοῦ Ἀλφόνσου γράφει·

«... Σὺ ἦν μετὰ τοῦ μεγάλου δουκὸς συνδέει ἀγνὸς καὶ ἐρωτικὸς δεσμός, ὡς ὁ μαργαρίτης τὸν χρυσόν, παρακάλει αὐτὸν νὰ μὲ ἀποσπάσῃ ἐκ τῆς ἀγενοῦς ταύτης ἀκηδίας, ἐν ἣ ἀποναρκοῦμαι, καὶ νὰ μοι ἀποδώσῃ τὸ λαμπρὸν τοῦ ἡλίου φῶς. Διότι ἡ καρδία μου πεπληρωμένη θλίψεων καὶ ὑποψιῶν τήκεται διηνεκῶς καὶ μεταβάλλεται εἰς δάκρυα καὶ φοβεῖται ὄχι τὸν θάνατον, ἀλλὰ τὴν μακρὰν ἀγωνίαν. Ἄνοιξον τὴν φυλακὴν μου, ὅπως ἀνοιξῶ καὶ ἐγὼ τὰ χεῖλή μου. Λύσον τὰς ἀλύσεις μου... Ἀλλὰ φεῦ! τί λέγω; Παραφέρομαι ὑπὸ τῆς μανίας καὶ τοῦ πόθου. Μήπως δένειναι συγχωρημένον νὰ οἰκοδομηθῆ τις ἐλπίδας διὰ σκιῶν καὶ ὀνείρων;»

Φαίνεται δὲ ὅτι ἐν τῇ φυλακῇ τὸν ἀπεστέρουν καὶ αὐτοῦ τοῦ φωτός, διότι ἐν τινι ἀσματίῳ του πρὸς τὰς γαλᾶς τῆς Ἁγίας Ἄννης τὰς παρακαλεῖ νὰ μὴ παύσουν φωτίζουσαι αὐτὸν διὰ τῶν ἱερῶν ὀφθαλμῶν των, τοὺς ὁποίους παραβάλλει πρὸς δύο ἀστέρας, ὅπως δύναται νὰ γράφῃ τὰ ἄσπρατά του.

Ὅτε οἱ ἐχθροὶ του εἶδον αὐτὴν ἀποχωρισθέντα ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου καὶ προελθόντα εἰς τὸ ἔπακρον τῆς δυστυχίας, ἐνόμισαν ὅτι ἐφθασεν ὁ κατάλληλος καιρὸς νὰ ἐπιτεθῶσι κατ' αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀφαιρέσωσιν ὅ,τι οὔτε ἡ ἰσχὺς τοῦ δουκὸς, οὔτε αἱ ῥαδιουργίαι τῶν αὐλικῶν, οὔτε καμμία ἀνθρώπινης δυνάμις ἠδύνατο, ἦτοι τὴν δόξαν, ἦν τὸ ποίημά του ἐπὶ αἰῶνα τὸν ἀπαντα τῷ ἐξητηράλιζε.

Τότε ἐπεχείρησαν τὴν κατὰ τῆς Ἱερουσαλήμ ἐπίκρισιν των. Εἶναι μὲν ἀγνωστον ἐάν τῇ φροντίδι φίλου τινὸς ἢ τῇ μοχθηρίᾳ τῶν ἐχθρῶν του ἐφθασε μέχρις αὐτοῦ ὁ Φλωρεντιανὸς λίβελλος· ἀλλ' εἶναι ἀληθές· ὅτι ἐκτὸς τῶν ὑπερασπισθέντων αὐτὸν φιλολόγων ὑπερασπίσθη ἑαυτὸν καὶ ὁ ἴδιος μετὰ τὸσούτης δεινότητος, ὥστε φαίνεται ἀπίστευτον πῶς ἀνθρώπος δυνάμενός νὰ σκεπτήται καὶ γράφῃ κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἠδὲν ἄτο συγχρόνως νὰ ᾄδῃ παρρηρῶν καὶ νὰ διίσχυρίζωνται μάλιστα

ὅτι δικαίως κρατῆται εἰς τὸ διὰ τοῦ; πᾶράφρονος μέρος.

Τοσαύτη δόξα γενάζουσα ἐν ταῖς ἀλώσεσι τῆς φυλακῆς ἐξήσκει ἀκαταμάχητον δύναμιν ἐπὶ τῆς φαντασίας τοῦ Ἰταλικοῦ λαοῦ· ὁ λαὸς οὗτος, ὅστις ἀνεστατοῦτο πολλακίς δι' ἕνα γελωτοποιόν, δι' ἕνα μῖμον δὲν ὤφειλε νὰ σκεφθῆ περὶ τοῦ προσφιλοῦς του ποιητοῦ; Ὁ πάπας, οἱ καρδινάλιοι, οἱ Δοῦκες τῆς Τοσκάνας, τοῦ Οὐρβίνου καὶ Μαντούης, αἱ πόλεις αὐταί, προσεζάρχοντος τοῦ Βεργάμου (πόλεως Βενετικῆς) ἀπετάθησαν δι' ἰκεσιῶν πρὸς τὸν Ἀλφόνσον, ὅστις πάντοτε ὑπέσχετο, ἀλλὰ δὲν ἀπεράσισε νὰ ἀποδώσῃ τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὸν δεσμώτην. Φαίνεται δὲ ὅτι ἐφοβεῖτο τὴν ἐκδίκησιν τῆς μεγαλοφυΐας, ἣτις δύναται νὰ ῥίψῃ ἐν ὄνομα εἰς τὴν δυσφημίαν καὶ αὐτῶν τῶν μεταγενεστέρων. Ἐν τούτοις Βικέντιος ὁ Γονζάγας, γυναικάδελφος τοῦ Ἀλφόνσου, μεταβάς εἰς Φερόβραν ἐγγυήθη ὅτι ὁ Τάσος οὐδέποτε θέλει δημοσιεῦσαι ὑβριστικὴν τινα σάτυραν κατὰ τῆς Ἑρσενσιανῆς οἰκογενείας καὶ «ὅτι δὲν θέλει ἀποπειραθῆ τι κατὰ τῆς ὀφειλομένης τιμῆς καὶ ὑπολήψεως εἰς τοσοῦτον μέγαν ἡγεμόνα, ὡς τὸν δούκα Ἀλφόνσον.» Κατόπιν τῶν διαβεβαιώσεων τούτων μετὰ ἑπτὰ ἐτῶν καὶ δύο μηνῶν συμφοράς, ὁ μέγας τῆς Ἰταλίας Ἑποποιὸς ἀνέκτησε τὴν τοσοῦτον ποθητὴν του ἐλευθερίαν καὶ ἐξελθὼν τοῦ σωφρονιστηρίου ἠκολούθησε τὸν εὐεργέτην του Γονζάγαν εἰς Μάντουαν, ὅπου εὔρε πολυειδεῖς περιποιήσεις καὶ φιλοφροσύνας, δι' ἧν ἠδυνήθη νὰ ἡσυχάσῃ ὀλίγον ἢ κεφαλῇ καὶ ἢ καρδίᾳ του.

Ἀλλ' ὁ ἀὴρ τῆς Μαντούης ἦτο βλαβερός εἰς τὴν υἰείαν του· αἱ ἀσθένειαι του ἀνενοῦντο, τὰ δὲ ἰατρικὰ εἰς οὐδὲν συνετέλουν. Ὄθεν ζητήσας ἔλαβε τὴν ἀδειαν νὰ μεταβῆ εἰς Βεργάμον, ὅπου οἱ συγγενεὶς καὶ φίλοι καὶ ἄπας ὁ λαὸς τὸν ὑπεδέχθησαν πανηγυρικώτατα. Ἐνταῦθα ἀπεπεράτωσε τὴν ἦν εἶχεν ἀρχίσει· εἰς Φερόβραν τραγωδίαν του ὁ Τορρίσμόνδος, ἦν πρὸς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης, ἀφιέρωσεν εἰς τὸν Βικέντιον Γονζάγαν.

Ἐν τούτοις βαρυνθεὶς τὰς αὐλὰς ἐπέθυμυσε ν' ἀναπνεύσῃ μακρὰν αὐτῶν τὸν γλυκὸν τῆς ἀνεξαρτησίας ἀέρα, τοσοῦτον ἀναγκαῖον εἰς ἀνδρᾶ πεπαιδευμένον καὶ

τοσαῦτα, ὡς αὐτὸν, πικθόντα. Ὄθεν μεταβάς κατόκησε παρὰ τοῖς μοναχοῖς τοῦ παρὰ τὴν Νεάπολιν Monte Oliveto (Μικρὸν ὄρος Ἐλαιῶν) ὅπου ἤρξατο ἐπιμελούμενος τῆς υἰείας του. Ἀλλ' ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐπανήρχοντο αἱ ἐξάψεις τῆς μελαγχολίας, ἣτις ἐπὶ τοσοῦτον ἤδη ἠξήσεν, ὥστε κατεπίσθη ὅτι ὡς ὁ Σωκράτης καὶ Πασχάλ, εἶχε σχέσιν μὲ ἑναερίον τι πνεῦμα ἢ δαιμόνιον, ὅπερ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὸν ἐπεσκέπτετο καὶ συνδιελέγετο μετ' αὐτοῦ περὶ ἀκαταλήπτων πραγμάτων. Ὁ φίλος του Μάνσος, ὅστις συνέγραψε καὶ τὸν βίον του, διηγείται ὅτι ὅτε ἠθέλησε ν' ἀστερευθῆ περὶ τοῦ πνεύματος τούτου, ὁ Τάσος τῷ ὑπεσχέθη ὅτι θέλει τὸ δεῖξει καὶ εἰς αὐτόν. Καὶ τῶνόντι ἡμέραν τινὰ νομίζων ὅτι τὸ ἔχει ἀπέναντί του ἤρξατο λαλῶν περὶ τοσοῦτων ὑψηλῶν ἀντικειμένων καὶ μετὰ τοσοῦτον ζωηρᾶς εὐγλωττίας, ὥστε ὁ Μάνσος δὲν ἐτόλμησε νὰ τὸν διακόψῃ. Ἀλλ' ὁ Τάσος ἀποτανωθεὶς αἴφνης πρὸς αὐτόν, πιστεύω, λέγει, ὅτι τοῦ λοιποῦ δὲν θέλεις ἀμφιβάλλει περὶ τοῦ πνεύματος περὶ οὗ σοὶ ἐλάλησα. Ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ὀφείλω ἤδη ν' ἀμφιβάλλω, ἀπήντησεν ἐκεῖνος, διότι ἤκουσα μὲν τὸν ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν καταπληκτικὸν διάλογόν σου ἀλλὰ δὲν εἶδον τὸ πνεῦμα, ὅπερ μοὶ ὑπεσχέθης ὅτι θέλεις μοὶ δεῖξει.

Ἀλλ' ἡ κατατήκουσα τὸν Τάσον ἐσωτερικὴ ἀνησυχία δὲν τῷ ἐπέτρεψε ν' ἀπολαύσῃ ἐπὶ μακρὸν τῶν εἰρηνικῶν τέρψεων τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, καὶ ἐγκαταλείψας τὴν Νεάπολιν ἐπέστρεψεν ἐκ νέου εἰς Ρώμην, ὅπου ὁ Πάππας Σίξτος, καίτοι ὀλίγον φίλος τῶν ποιητῶν, τὸν ἐτίμησεν ἰκανῶς. Διὰ τὸ ὅποιον ὁ Τάσος κατόπιν ἐξύμνησεν ἐμμέτρως καὶ πεζῶς τὰς μεγαλοδωρίας του. Ἐνταῦθα εὔρε καὶ τὸν δούκα τῆς Φλωρεντίας, ὅστις τὸν προσεκάλεσε νὰ ἐγκατασταθῇ παρ' αὐτῷ ἐν Τοσκάνῃ, καὶ βλέπων ὅτι ὁ Τάσος δὲν συνήθει ἐξητήσατο τὴν πρὸς τοῦτο συνδρομὴν τοῦ Πάπα, δι' ἧς ἐπέτυχεν νὰ τὸν καταπέισῃ.

Ἀλλ' ἡ ἐν Φλωρεντία διαμονὴ τοῦ Τάσου, ἀναμιμνησκομένου ἀκαταπαύτως ὅσα ὑπέστη ἐν Φερόβρα, ὑπῆρξε βραχεία. Ὄθεν μετὰ τινα χρόνον μετέβη ἐκ νέου εἰς Νεάπολιν ὅπου ἐφιλοξενήθη ἐν τῇ οἰ-

κίᾳ τοῦ φίλου του Μάνσου, ὅστις διὰ τῶν γενναίων καὶ ἀπείρων περιποιήσεών του ἀπῆλλαξε σχεδὸν τὸ πνεῦμά του ἐκ τῆς κατεχούσης αὐτὸ μελαγχολίας. Κατὰ τὴν ἐν Νεαπόλει διατριβὴν του ἐπεδιόρθωσεν ἐν πολλοῖς καὶ ἀνεκαίνισε τὸ μέγα του ποίημα, ζητῶν νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὰς ἐπ' αὐτοῦ γενομένας ἐπικρίσεις. Καὶ ὡς ἐν ἀρχῇ μετέτρεψε τὸν Γοφρέδον εἰς Ἐλευρωμένην Ἱερουσαλήμ, οὕτω μετέβαλεν αὐτὴν εἰς Ἀποκτηθεῖσαν (Conquistata). Ἀλλ' ἡ μεγαλοφυΐα ἔχει ἰδίους νόμους καὶ κανόνας καὶ δὲν δύναται νὰ ὑποβληθῇ εἰς ἐκείνους, οὐδὲ δικηγόρου οἱ ψυχροὶ πραγματειῶν συγγραφεῖς. Τούτου ἕνεκεν ἡ Ἀποκτηθεῖσα Ἱερουσαλήμ δὲν ἠδυνήθη νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν τῆς ἐτέρας.

Ἐν τούτοις ἀποθανόντος τοῦ Σίξτου ἀναγορεύεται Πάπας Ρώμης Κλήμης ὁ II. Τούτου ὁ ἀνεψιὸς Κάρολος Ἀλδοβρανδίνης, Καρδινάλιος τοῦ Ἁγ. Γεωργίου, φίλος ἐνθερμος τῶν ἐπιστημῶν καὶ γραμμάτων, καὶ γνώριμος παλαιὸς τοῦ Τάσου, προσεκάλεσεν αὐτόν διὰ παμπόλλων ὑποσχέσεων νὰ μεταβῇ εἰς Ρώμην. Ὁ Τάσος δὲν ἠδυνήθη ν' ἀντιστῆ, καὶ μετὰ βαθυτάτης λύπης ἐγκαταλιπὼν τὴν ἤτυχον καὶ εἰρηνικὴν διαμονὴν του, ἐπανεῖδεν ἐκ νέου, ἀλλὰ διὰ τελευταίαν δυστυχῶς φορὰν, τὴν αἰωνίαν πόλιν, ὅπου ὁ Πάπας, οἱ ἀνεψιοὶ του, ἡ αὐλὴ ἅπασα καὶ πάντες οἱ πολῖται τὸν ὑπεδέχθησαν ἐνθουσιωδέστατα.

Ἐπειδὴ δὲ μετ' οὐ πολὺ ἀνεφύησαν ῥαδιουργίαι ἐξ ὧν ἐκινδύνευεν ἡ τῆς παπικῆς οἰκογενείας ἀρμονία ὁ Τάσος φοβούμενος μὴ νέα ἐκραγῇ κατὰ τῆς κεφαλῆς του θύελλα ἐζήτησεν ἀναχωρήσῃ προφασιζόμενος ὅτι ἀπαιτοῦσι τοῦτο οἰκιακαὶ ὑποθέσεις καὶ δίκαι ἐκκρεμείς, ἃς ὄφειλε νὰ τελειώσῃ. Τότε ὁ Καρδινάλιος τοῦ Ἁγίου Γεωργίου φοβούμενος μὴ ἀπολέσῃ διὰ παντός τὴν σχέσιν τοῦ Τάσου ἐπρότεινεν εἰς τὸν θεῖόν του τὴν εἰς τὸ Καπιτώλιον στέψιν τοῦ ποιητοῦ, ὅπως τοῦτο εἶχε γίνεαι ἄλλοτε εἰς τὸν Πετράρχην. Ἄρονται αἱ προτομασασίαι τῆς μεγάλης καὶ σπανίας πανηγύρεως· στέφανοι δάφνηνοι πλέκονται ἐν τῷ Βατικανῷ. Ἐκτακτος κίνησις δίδει ζωὴν εἰς τὴν Ρώμην· ἀπειρον πλῆθος ξένων προσέρχεται ὅπως παρασταθῇ εἰς τὸν θρίαμβον τῆς μεγαλοφυΐας.

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ καθολικισμοῦ προσκαλεῖ τὸν Τάσσον διὰ τῶν ἡδέων τούτων λόγων. «Ἐλθε, μεγάλε ποιητᾶ, νὰ δεχθῆς ἕνα στέφανον, ὃν θέλεις τοσοῦτον τιμῆσαι, ὅσον οὗτος ἐτίμησέ ποτε πάντας τοὺς δι' αὐτοῦ στεφθέντας.» Ἄλλ' ἡ καταναλισκουσα τὸ νῆμα τοῦ βίου του ἀσθένεια ἐκρήγνυται αἰφνιδίως, καὶ ὁ δυστυχὴς κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς στέψεως, πεντηκοντούτης τὴν ἡλικίαν, τὴν 11 Ἀπριλίου 1595 ἐπελεύτησεν ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Ἁγίου Ἰνουφρίου, ὅπου εἶχε παρακαλέσει νὰ τὸν μετακομίσει.

Μόλις ἠκούσθη ἡ ἀπενκταία αὕτη εἰδήσις, ἡ Ῥώμη κατελήφθη ὑπὸ γενικοῦ πένθους. Ὁ Ἰταλικὸς λαὸς τὰ μέγιστα ζωνρὸς καὶ ἐπιδεικτικὸς ἐξέθεσεν εἰς τὰς δημοσίας πλατείας τὸ σῶμα τοῦ ἐπισήμου νεκροῦ περιβεβλημένον τήβενναν καὶ φέρον ἐπὶ τοῦ μετώπου στέφανον δάφνης.

Οὕτω διήλθε τὸν βίον του ὁ μέγας οὗτος ἀνὴρ, ὅστις κρινόμενος μὲν ὡς ἀνθρώπος, ὑπῆρξε καθ' ὅλον του τὸν βίον ἀνήλικος, μελαγχολικὸς, καὶ φαντασιόπλητος, ὡς πᾶν ὅ,τι καταβιβρώσκειται ὑπὸ τῶν φλογῶν φαντασίας λίαν ζωνρᾶς καὶ λίαν βαθείας μελέτης. Ὡς ποιητῆς δέ, ἀπειρος, ἀπαράμιλλος, θαῦμα τοῦ δεκάτου ἔκτου αἰῶνος, προελθὼν διὰ τῆς ἑλευθερωμένης του Ἰερουσαλὴμ εἰς τὸν ὑπατον βαθμὸν τῆς ποιητικῆς καὶ ῥητορικῆς δεινότητος. Βεβαίως δὲν δύναται τις νὰ παρακολουθήσῃ τὴν δυστυχῆ ταύτην ὑπαρξίν χωρὶς νὰ καταληφθῆ ὑπὸ τῶν ἀλγεινοτέρων αἰσθημάτων, χωρὶς νὰ προέλθῃ εἰς ἀπείρους λυπηρὰς σκέψεις. Ἀναμφιβόλως θὰ ἦτο αὕτη λίαν ἀποθάρρυντικὴ διὰ πάντα μεγαλοφυᾶ, ἐὰν ἡδύνατο νὰ διευθύνῃ τὴν ἀποστολήν του· ἀλλ' ὅτε τὰ σπλάγγνα αὐτοῦ φλέγονται, τί σημαίνουν τὰ ἐμπόδια; προχωρεῖ μετ' ἀδιαφορίας εἰς τὸ στάδιον, τοῦ ὁποίου τὰς

φάσεις διέγραψεν ἡ χεὶρ τοῦ δημιουργοῦ. Ἡ εἰμαρμένη εἰς οὐδένα ἀνήκει, καὶ ὅτε μάλιστα ἡ καταδίωξις τὸν περιμένει, δὲν παύει, προχωρεῖ, διότι ἐνδίδει μεθ' ὑπομονῆς εἰς πᾶν εἶδος θυσίας.

Ἐν τέλει νομίζω ἀναγκαῖον νὰ προθέσω λέξεις τινὰς καὶ περὶ τῶν Ἀγρυπνιῶν του, ἅς ἐκ τοῦ πρωτοτύπου μεταφράσας δημοσιεύω διὰ τοῦ περιοδικοῦ τούτου. Αὗται ἀνεκαλύφθησαν καὶ ἐξεδόθησαν τὸ πρῶτον ἐν Παρισίοις κατὰ τὸ 1796 καὶ διήγειρον τοσοῦτον μεταξὺ τῶν Γάλλων ἐνθουσιασμὸν, οἵτινες τιμῶσι καὶ ἀγαπῶσι τὸν Τάσσον ὑπὲρ πάντα ἄλλον Ἰταλὸν ποιητὴν, ὥστε ἐν βραχυτάτῳ διαστήματι πολλαὶ ἐξηγητήθησαν ἐκδόσεις μετὰ καὶ ἄνευ τῆς εἰς τὸ Γαλλικὸν μεταφράσεώς των. Εἰσὶ δὲ λίαν περιεργοὶ ὡς περιέχουσαι τὰς σκέψεις καὶ τὰ αἰσθήματα ἀνθρώπου ἐγκλειστοῦ ὡς παράφρονος ἐν νοσοκομείῳ. Διὰ τῶν ἀγρυπνιῶν τούτων θέλει τις ἀκούει κατὰ πρῶτην φορὰν παράφρονα ὁμιλοῦντα. Καὶ ὅμως πόσοι ἐκ τῶν ἐπὶ φρονήσει διακρινομένων δὲν ἤθελον ὑπερηφανεῖσθαι ἐὰν ἡδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ καὶ σκέπτονται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον;

Αἱ Ἀγρυπνίαι δὲν διέφυγον ἐν ἀρχῇ τὰς ὑποψίας καὶ δισταγμοὺς πολλῶν, οἵτινες κατ' οὐδένα τρόπον ἤθελον νὰ παραδεχθῶσιν ὅτι ὁ κατ' αὐτοὺς παράφρων τῆς Ἁγίας Ἄννης ἡδύνατο νὰ γράψῃ τοσοῦτον ὑψηλὰ καὶ λογικὰ. Ἀλλὰ γενομένης ἀντιπαραβολῆς τοῦ χειρογράφου πρὸς τὰ λοιπὰ τοῦ συγγραφέως χειρόγραφα ἀπεδείχθη ὅτι ἡ αὕτη χεὶρ ἤτις ἔγραψε τὰς ἀμιμήτους τροφὰς τῆς Ἰερουσαλὴμ καὶ τοῦ Πινάλδου εἰργάσθη καὶ εἰς τὴν συγγραφὴν τῶν Ἑρωτικῶν, οὕτως εἶπεῖν, Ἀπομνημονευμάτων τοῦ δυστυχοῦς ἑραστοῦ τῆς ὠραίας ἀδελφῆς τοῦ δουκὸς τῆς Φερράρας.

Η ΕΛΕΝΗ ΤΗΣ ΜΙΑΗΤΟΥ.

(Ἐπεισόδιον τῆς Ἑλλ. ἱστορίας.)

(Συνέχεια ἴδε φυλλ. 103.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Δὲν ὑπῆρξεν εὐτυχία ἢ δυστυχία ἄνευ δακρύων.

Ὁ ἀναγνώστης θὰ ἐνόησε βεβαίως ὅτι ὁ Προμέδων, τοῦ ὁποίου τὸν χαρακτῆρα ἔμαθεν ἤδη, μετεχειρίσθη ἄπασαν τὴν ἐπιδεξιότητα αὐτοῦ καὶ εὐφυΐαν, ὅπως ἀποφυγῶν τὰ πολλὰ ἐμπόδια, ἐν τάχει περαιοθῆ εἰς τὴν πατρίδα του Νάξου, κομίζων ὡς ἄλλος Ἰάσων τὸ χρυσόμαλλον δέρας, τὴν Νέαιραν, διὰ τὸ πραξικόπημα τῆς ὁποίας ἐκοκκίνιζον, ὡς μύκωνες, τῶν Μιλησίων τὰ σεμνὰ πρόσωπα, ἐντρεπομένων ἐπὶ τῇ κακοφημίᾳ τῆς συμπελίτιδος αὐτῶν. Ἦτο πραγματικῶς περιεργὸς ἢ δεξιότης δι' ἧς ὁ Προμέδων κατώρθωσε νὰ ἀπατήσῃ τοὺς θεράποντας τοῦ μεγάρου, νὰ λάβῃ τὴν Νέαιραν, νὰ διέλθῃ μετ' αὐτῆς σχεδὸν διὰ μέσου τῆς ἀγορᾶς, ἐν ὥρᾳ ὅμως νυκτῆς, καὶ ν' ἀπέλθῃ τῆς Μιλήτου καὶ ταῦτα ἐν ὀλίγῳ χρονικῷ διαστήματι. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκ τοῦ οἴκου δραπετεύσειν, ἀνέθεσε τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὴν Νέαιραν, πεποισθὼς εἰς τὴν διπλωματικὴν πανουργίαν της, δυνάμει τῆς ὁποίας ἐμελλον νὰ ἐξομαλυνθῶσι τὰ προσκόμματα. Εἰς ἐξυμνοῦμεν δὲ ὅτι αἱ γυναικεῖαι μηχανορραφίαι καὶ αἱ περὶ ταῦτα δεξιότητες ὑπερξάνουσι τὰς τῶν ἀνδρῶν, ὡς μᾶς πληροφοροῦσι περὶ τούτου ἡ διπλωματικὴ δεξιότης τῆς μετὰ πολλοὺς χρόνους ὑπαρξάσης Μαρίας Κενιγσμάρ καὶ τῆς Δεκεβριᾶν.

Ὁ Προμέδων δὲν ἀπῆντησε πολλὰς δυσχερείας, διότι κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν εὕρισκετο ἐν τῷ λιμένι τῆς Μιλήτου πλοῖόν τι ἐκ Νάξου, οὗ ὁ πλοίαρχος γνωστὸς καὶ φίλος αὐτοῦ ἐτύγχανε. Τὰ πάντα μετὰ τοῦ Ναξίου τούτου πλοίαρχου συνεφωνήθησαν. Ἡ ὥρα ὠρίσθη καὶ τὸ μέρος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐμελλον νὰ ἐπιβιβάσθωσιν οἱ δραπεταί. Δὲν εἶναι δὲ

περιττὸν νὰ εἴπωμεν ὁποίας στιγμὰς φόβου καὶ ἀγωνίας διέτρεξεν ἡ ὠραία Μιλησία, ἕως ὅτου ἐπιβιβάσθη ἐπὶ τοῦ πλοίου. Περίτρομος δραπετεύσασα τοῦ οἴκου της, ὠχρὰ, ὡς κρῖνον, δειλὴ, ὡς ἡ προδοσία, συνεσταλμένη, ὡς ἡ αἰδώς, ἐφθασεν εἰς τὴν παραλίαν καθ' ἣν στιγμὴν ἡ νεκρὰ καρδιά της ἐξεκένου βροχηδὸν τὰς πυκνὰς κανονοτοιχίας τῶν παλμῶν της, καὶ μόλις ἐπέθεσε τὸν πόδα αὐτῆς ἐπὶ τοῦ πλοίου ἔστη τεταραγμένη· ἐνόμιζεν ὅτι σιδηρὰ τις χεὶρ ἐπέγραψεν ἐπὶ τοῦ λευκοχρόου μετώπου της μεγάλοις γράμμασι λέξιν τινὰ, ἢ ἡ ἀνάμνησις φρικίας ἐπέφερε καὶ αἰσχύνην. Ὅπως μὴ βραδυπορήσαντες φωραθῶσιν, ὁ Προμέδων, οὗ τὸ ἠθικὸν μέρος ἦτο ἐπίσης τεταραγμένον, παρεκάλεσε τὸν πλοίαρχον, ὅπως ἐν τάχει ἐκπλεύσῃ, τοῦθ' ὅπερ καὶ κωτωρθώθη, τῆς ὀλκάδος παραχρῆμα ἐκπλευσάτης τοῦ λιμένος.

Ἐρευγεν ἡ Νέαιρα τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς της, παρῆται τὰ τερπνὰ ἐνδιατήματα τῶν ἀθῶων αὐτῆς παιγνιδίων, ἐγκατέλειπε τοὺς φύσαντάς τε καὶ ἀναθρέψαντάς αὐτὴν γονεῖς καὶ τὰς ὀλίγας φίλας της — διότι αἱ ὠραῖαι ἔχουσιν ὀλίγας ἢ μᾶλλον οὐδεμίαν φίλην καὶ τὸν λόγον γνωρίζουσι πολὺ καλῶς αἱ κυραὶ — καὶ ἀπληρνεῖτο τὸν ἀγαθὸν ἐκεῖνον ἀνδρα, οὗ ἡ πρὸς αὐτὴν ἀγάπη ἦτο λατρεία καὶ ἀφοσίωσις, ὅπως κηλιδώσασα τὸ ἐκυτῆς ὄνομα ἀκολουθήσῃ ξένον ἐν ἐσχάτως ἐγνώρισεν! Ἰτω; ἐκ γυναικείας ματαιοφροσύνης πρὸς ἐπιδειξίν τοῦ κάλλους της καὶ ἀπόκτησιν φήμης κενῆς καὶ ἐπίσκεψιν ξένων χωρῶν, ὡς καὶ περὶ τῆς Ἑλένης ὑποθέτει ὁ δόκτωρ Καμβούλιος, ὠθήθη εἰς τὸ βάραθρον τοῦτο. Ἐὰν δὲ ἐξ ἐρωτικῆς μέθης προέβῃ εἰς τοῦτο, ἦτο ἄρα ἀκαταλόγιτος, ὡς λέγουσιν αἱ νεώτεροι νομοθεσίαι αἱ ἀποφαινόμεναι ὑπὲρ τοῦ ἀκαταλόγιστου τοῦ ἐκ μέθης κακοურγήσαντος καὶ ἐλθόντος εἰς ἀσυνειδησίαν;

Ἦτο μεσονύκτιον, καθ' ἣν ὥραν ἡ Ναξία ὀλκάς εἶχε μακρυνθῆ τοῦ λιμένος τῆς Μιλήτου. Ὁ οὐρανὸς, ὁ τὸσον γλυκὺς τῆς Ἰωνίας οὐρανὸς, εἶχε φορτωθῆ κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα νέφη τινὰ, τὰ ὁποῖα δὲν προεμήνουσιν καλοκαιρίαν. Ἡ θεὰ τῶν πέριξ ἐνέπνεε μελαγχολίαν εἰς τὴν

δραπέτιδα Μιλησίαν, ἥτις πρώτην ἤδη φοράν ἔπαιε εἰς βαθεῖς τινὰς συλλογισμοὺς, οὓς προσεπάθει διὰ γλυκυτέρων μέλιτος λόγων νὰ ἀποδιώξῃ ἀπ' αὐτῆς ὁ Προμέδων. Ἦλθε στιγμή, καθ' ἣν ἡ Νεαίρα περιβλέψασα περίξ, ἰδοῦσα ἐαυτὴν ξένην μεταξὺ ξένων ἐν στενοχώρῳ πλοίῳ, καὶ νομίσασα ὅτι διὰ παντὸς ἐγκατέλειπε τὴν πεφιλημένην πατρίδα τῆς, ἐκκυθρόπασε. Τὸ ἄλλοτε ἀποστάζον χάριν καὶ τέρψιν πρόσωπόν τῆς ἤδη εἶχε πρὸς στιγμήν ἐπισκιάσθῃ ὑπὸ σκυθρωποῦ συναισθήματος.

Ἐν τούτοις αἱ μεγάλαι τῆς ὀλκάδος κῶπαι ἐβρόχιζον πλήττουσαι τὰ ὕγρα τῆς θαλάσσης κελυθῶν. Ὁ ἄνεμος ῥυτιδῶν ἐπιχαρίτως τὴν θαλασσίαν ὀθόνην ἐξέπεμπε διὰ τῶν σχοινίων τοῦ πλοίου τὸν γνωστὸν ἐκείνων συριγμόν. Τὸ σκότος ἐπεχύνετο ἐπὶ τῆς ἀτμοσφαιρας, ἕνεκα τῆς συμπυκνώσεως τῶν νεφῶν καὶ ἐπέτεινε τὴν μελαγχολίαν τῆς Μιλησίας. Ἐστρεψεν αὐτὴ τελευταῖον τοὺς μεγάλους αὐτῆς ὀφθαλμοὺς, τοὺς προσήλωσεν ἐπὶ τῆς ἀφανιζομένης ἤδη ὑπὸ τοῦ σκότους πόλεως τῆς Μιλήτου καὶ ἀφῆκε νὰ διαβρεύσῃ ἀπὸ τῆς ῥοδοχρόου αὐτῆς παρειᾶς εἰς μικρὸς ἀδάμας, διαυγέστατον δάκρυ· τὸ πρῶτον δάκρυ ὅπερ ἔχυσε μετὰ τοσαύτης ἀξίας ἐπὶ ζωῆς τῆς! . . .

Ἐκείνο τὸ δάκρυ ἤρκει νὰ τὴν ἐξιλεώσῃ . . .

Τόσῳ πολῦτιμον, τόσῳ θερμόν ἦτο! Ἦτο δάκρυ μετανοίας, δυστυχῶς ὁμῶς προσκαίρου καὶ παρακαίρου.

Δὲν ὑπῆρξεν εὐτυχία ἢ δυστυχία χωρὶς δακρύου! Τὸ δάκρυ εἶναι μία ἐκκρισις, οὕτως εἰπεῖν, αὐτῆς τῆς λύπης ἢ χαρᾶς· ὁμοιάζει μικρὸν τι ἐλαττήριον, εὐρισκόμενον εἰς τὰς ἀτμοκινήτους μηχανάς, προωρισμένον, ὅπταν οἱ ἀτμοὶ συμπυκνωθῶσι, νὰ ἀφίη τὸν ὑπερπλεονάσαντα ἕμμόν νὰ ἐξέλθῃ, ἵνα μὴ ἐπέλθῃ ῥήξις καὶ καταστροφή ὀλοκλήρου τῆς μηχανῆς. Οἱ ἀρχαῖοι ὅπως διευκολύνουσι μάλιστα τὴν ῥοήν τῶν δακρύων πρὸς ἀποφυγὴν δυσπερίστων συνεπειῶν συνειθίζον τὰς θρηνησάσας, τὰ σημερινὰ λεγόμενα μυρολόγια ἢ μοιρολόγια, ὡς ἐρίζοντες περὶ τούτου γράφουσιν αὐτὰ οἱ φιλόλογοι ἢ φιλόλογοι καὶ οἱ σχολαστικὸι ὀπαδοὶ τῶν λεξιθηρῶν τοῦ μεσαιῶνος ἢ μεταίῶνος, οἱ δυνά-

μενοι νὰ εἰς πολεμῶσι καθ' ὅλον τὸν βίον; διότι ἔγραψεν τὴν ἀτμοσφαῖραν ἀτμοσφαῖραν καὶ ὄχι ἀτμόσφαιραν, πρὸς κοινήν καὶ πείσμα τῶν ὁποίων πρέπει νὰ γράφῃ τις τὴν κοινωσίαν: κυρονίαν, ὡς φοβοῦμαι μὴ ὀνομασθῶσι ποτε αἱ κοινωσίαι.

Τὸ δάκρυ ἐκείνο τῆς Νεαίρας ὡς ἀδάμας διαλάμψαν ἐπὶ τῆς ῥοδοέσσης παρειᾶς τῆς, δὲν διέφυγε τὴν προσοχὴν τοῦ Προμέδοντος. Ἐπλησίασε πρὸς αὐτὴν καὶ διὰ γλυκυτάτων λόγων ἤρξατο νὰ ἀποστρέφῃ τὴν προσοχὴν τῆς ἀπὸ τῆς πατρίδος τῆς. Δὲν τῆ ἠρνεῖτο ὅτι ἐδικαιούτο νὰ χύσῃ ἐν δάκρυ ἐπὶ τῆ ἀναχωρήσει τῆς, ἀλλ' ἐφρόνει ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀπίδῃ καὶ εἰς τὸν μέλλοντα βίον, ὅν τῆ ὑπέσχετο νὰ καταστήσῃ ὅσον οἶόν τε εὐδαίμονα. Αἱ ὑποσχέσεις δὲ τῶν καρδιαλγῶν εἰς τοιαύτας στιγμὰς ὁμοιάζουν τὰς εἰς τοὺς πιστοὺς τοῦ Κορανίου, ἥτοι τὰ *πυλάφια* βουναὶ καὶ τοὺς ἐκ μέλιτος καὶ γάλακτος καὶ καφὲ ποταμοὺς, τὰ ὀραῖα Οὐρὶ καὶ... τοὺς *λαγοὺς* μετὰ τὰ *πετραχήλια*.

Ἡ Νεαίρα δὲν ἤργησε νὰ ἐνθουσιασθῇ μετὰ τὴν ῥητορικὴν πρόκλησιν τοῦ Ναξίου· προσήλωσεν ἐπ' αὐτοῦ τοὺς γοητευτικοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς, ὡς εἰ ἔλεγε πρὸς αὐτὸν, ὅτι αὐτὸς ἦτο ἡ μόνη προστασία καὶ ἀγκυρα τοῦ μέλλοντός τῆς. Τί ἐσήμαινεν ἄρα γε τὸ δάκρυ ἐκείνο τῆς Νεαίρας; Ἄρα ἐνόμισε τὸν σύζυγόν τῆς, τοὺς συμπολίτας τῆς νεκροὺς πλέον δι' αὐτὴν καὶ ἔχυσε τὸ ἐπιθανάτιον δάκρυ;

ὄχι! τὸ δάκρυ ἐκείνο ἦτο πρόλογος μιᾶς σοβαροτέρας ἐποποιίας, ἐφαίνετο μικρὸν ἐν τῇ παρειᾷ, ἀλλ' ἦτο μέγα καὶ πολῦτιμον, ὡς ἡ μεγάλη ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ οἱ πόθοι αὐτοῦ.

Κεκτημένη ἐκ τῆς συνεχοῦς συγκινήσεως καὶ τῆς πάλης τῶν διαφόρων αἰσθημάτων τῆς ἐκλινεν ἐπιχαρίτως τὴν κεφαλὴν ἡ Μιλησία δραπέτις καὶ ἀπεκοιμήθη βυθιζομένη εἰς τὰ παράδοξα ὄνειρα τῶν τοιούτων στιγμῶν.

Μετὰ πολυὺν καιρὸν ὕπνον ἐγερθεῖσα, ποῦ εἶδεν ὅτι εὐρίσκειτο ἀκόμα;

Εἰς ἔρημον ὀρμίσκον, ὅν δὲν διετάρατταν ὁ τῆς ἐγερθείσης τρικυμίας σάλος.

Ἐρωτήσασα τὸν Προμέδοντα ποῦ εὐρίσκοντο, ἤκουσεν ἀντ' αὐτοῦ τὸν πλοῖ-αρχον, μωρμυρίζοντα ἄρας τινὰς κατὰ

τῆς τρικυμίας, ἥτις τὸν ἠνάγκασε νὰ μὴ ἀναχθῆ εἰς τὸ πέλαγος, ἀλλὰ νὰ προσορμισθῆ πρὸς ὄραν εἰς τὸν ἔρημον τοῦτον ὀρμίσκον τῆς Μιλήτου.

Ἀκούσασα ἡ Μιλησία ὅτι εἰς μέρος Μιλησιακὸν ἠγκυροβόλησαν συνεταράχθη, ἀλλ' ὁ Προμέδων τὴν ἐβεβαίωσεν ὅτι ἦσαν πολὺ μεμακρυσμένοι τοῦ λιμένος καὶ ὅτι ἐμελλον ἤδη νὰ ἀποπλεύσωσι τοῦ μέρους ἐκείνου, ὅπερ καὶ ἐγένετο, ἀναχθέντος εἰς πέλαγος τοῦ πλοίου μετὰ τὴν τρικυμίαν, ἥτις κινουῦσα, ὡς κολοκύνθην, τὸ σκάφος, ἔδωκε καιρὸν εἰς τοὺς ναύτας νὰ ἐκφράσωσι παράξενον ἰδέαν ἐν γένει περὶ γυναικός, ὡς θέλομεν ἰδεῖ κατωτέρω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

«Ὁ Ἔρως καὶ ὁ βῆξ δὲν κρύπτονται»

Ὁ βῆξ, καὶ ὁ ἔρως, λέγει παροιμία τις, δὲν κρύπτονται· τὴν δὲ ὀρθότητα τῆς γνώμης ταύτης πάντες βεβαίως κατενόησαν· καθότι ἂν πάντες δὲν ἔπαθον ἀπὸ ἔρωτα, ἀναντιρρήτως τοῦ βηχὸς ἠσθάνθησαν ἐπὶ μίαν καὶν στιγμήν τὴν ἐνόησαν. Καὶ ὁ ἐπιτηδειότερος ὑποκριτῆς ἢ τῆς σκηνῆς ἢ τῆς κοινωσίας, καὶ τοῦ Τάλαμα αὐτοῦ ἂν ἔχη τὴν ὑποκριτικὴν δεξιότητα, δὲν δύναται νὰ ἀποκρύψῃ, ἂν ὄχι τὸν ἔρωτα, τὸν βῆχα. Φέρω μάρτυρας τούτου τὰς σεμνὰς καὶ ἀξιοτίμους κυρίας ὅσαι μετὰ πολλὰς χειμερινὰς χορευτικὰς ἐσπερίδας ἢ νυκτερίδας, ἐκληρονόμησαν τέλος πάντων μικρὸν τινα βῆχα, ὅν δὲν δύναται νὰ ἀποκρύψωσι, ὡς δὲν δύναται νὰ ὀρνηθῶσιν ὅτι ταῖς ἀρέσκουσιν αἱ ἐσπερίδες καὶ τὰ ἱερογλυφικὰ σημεῖα. Εἶναι δὲ ἀπορίας ἀξίον πῶς, ἀφοῦ σήμερον πλέον ἐφευρέθησαν φάρμακα καὶ μηχαναὶ κάμνουσαι τοὺς κυρτοὺς ἔσους, τὰς ἀτρίχους κομοέσσης καὶ δίδουσαι εἰς τὰς νωθοὺς καὶ τοὺς νωθοὺς ὀδόντας λευκοτέρους τῶν τοῦ ἐλέφαντος, καὶ μυρία ἄλλα, δὲν ὑπάρχουσι μέσα δι' ὧν νὰ κρύπτεται ὁ ἔρως καὶ ὁ βῆξ! . . . Ἀλλὰ ταῦτα ἴσως δὲν εἶναι τόσῳ ὀχληρὰ! Εἶναι ἐν ἄλλο ὅπερ οἱ πλείστοι παθαίνουσι, καὶ ὅπερ ἐλησμόνησε νὰ συμπεριλάβῃ ἡ ἀνω παροιμία. Εἶναι τι πληκτικὸν ἐν ταῦτῳ καὶ ἀηδὲς, εἶναι ἀπὸ ἐκείνης τῆς ἀσ-

θενείας, ὧν τὸ φάρμακον ἔτι δὲν εὐρέθη, ὡς δὲν ἐφευρέθη τὸ βότανον τῆς μετριότητας διὰ τοὺς πάσχοντας ἀπὸ ὑπερψίαν καὶ ἀλαζονικὸν τύπον.

Εἶναι ἡ ναυτία, ἡ μίξις αὐτῆ τῆς πλήξεως καὶ ἀηθίας, ὁ ἀπεχθὴς ἐκείνος γύψ ὁ ἀποσπῶν ἀπὸ τὰ μύχια τῶν στέρνων σου πᾶσαν καλὴν διάθεσιν, ὁ ἐφιάλτης ὁ βαρύνων τὴν κεφαλὴν διὰ βαρυτάτης ζάλης καὶ πλήξεως!

Ἢν θέλῃ τις νὰ ἔχη ἰδέαν καλὴν περὶ γυναικείας καλλονῆς καὶ χάριτος πρέπει νὰ ἀποφεύγῃ τὸ θέαμα γυναικὸς ναυτιώσης, ὀχροπρασίνου, κατακεκληιδωμένης ὑπὸ τοῦ ἀηδεστάτου ἐμετοῦ. Εἶναι τι οἰκτρὸν, παράγει οἶαν ἐντύπωσιν καὶ ἡ θεὰ ἀγάλματος ὠραίου κερωμένου ἐντὸς δυσώδους βορβόρου! Καὶ τὸ μὲν ἀγαλμα ἐγείρων ἀπὸ τοῦ βορβόρου καὶ καθαρίζων αὐτὸ, βλέπει τις πάλιν ὠραῖον, ἀλλὰ γυναικὰ ναυτιώσαν, στενάζουσαν, ἐξερευγουσαν ὅτι ἀηδὲς, δὲν δύναται νὰ ἀποκαταστήσῃ εἰς τὴν προτέραν τῆς κατάστασιν πρὶν τελειώσῃ τὸ ὄρισθὲν μαρτύριον τῆς ναυτίας!

Ἢν ἡ ἐν ἀρχῇ τοῦ κεφαλαίου τούτου τεθείσα παροιμία ἔλεγε περὶ τῆς ναυτίας ὅτι καὶ περὶ τοῦ βηχὸς καὶ τοῦ ἔρωτος, ὅτι ἦτο πλήρης· καθότι πρὸ παντὸς ἄλλου ἡ ναυτία κατέχει τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ ἐκείνων τὰ ὁποῖα κρύπτονται!

Ὁ στόμαχος κάμνει τὰς ἀβαρίας του, καθὼς καὶ τὰ πλοῖα. Ἀλλ' ἡ ἀβαρία του αὐτῆ, δηλαδὴ ὁ ἐμετός, ἂν εἶχεν ἄλλην διέξοδον ἢ τὴν τοῦ στόματος ὅτι ἦτο ὀλιγώτερον ἀηδὲς, φαίνεται ὅμως ὅτι προετιμῆσε τὴν τοῦ στόματος ὅπως ἀποδείξῃ ὅτι ἐκ τοῦ στόματος πᾶν καλὸν ἢ κακὸν, πᾶσα ἀβαρία στομαχικὴ ἢ ἐγκεφαλικὴ ἐξέρχεται. Λέγουσιν τινὲς ὅτι δὲν ἔπρεπε διὰ πολλοὺς λόγους ἡ γυνὴ νὰ ἐμῆ· ἔπρεπε τοῦλάχιστον νὰ τῆ χορηγήσῃ τὸ προνόμιον τοῦτο ἢ θάλασσα πρὸς ἣν τὴν παραβάλλουσι κατὰ τὴν ἀστασίαν, τὸ εὐμετάβολον, τὴν βαθύτητα καὶ τὴν ἀλμυρότητα. Ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον ἂν ἐξετάξῃ τις τί ἔπρεπε νὰ γίνεταί καὶ τί γίνεταί, θὰ προσπαθῆ ματαίως νὰ πληρῶσῃ τὸν πῖθον τῶν Δαναίδων.

Φαντάσθητε κόρην περικαλλῆ, ῥοδοέσσαν ὡς τὸ χρῶμα τοῦ Ἀττικῶ Ἰουκαίου, χαρίεσσαν ὡς τὴν εὐπτερον χερσὶ

σαλλίδα, κόρην ἤ τὰ παρθενικά χεῖλη ἀποστάζουσι γλυκύτητα, αἶμα, χάριν καὶ μέθην. Θαυμάσατέ την, ἀλλὰ πρὶν τῆ πλέξετε τὸ ἐγκώμιον, πρὶν ὑμνήσετε τὰ ῥοδὰρὰ καὶ γελόεντα αὐτῆς χεῖλη, ὡς ὁ Κάτουλλος τὴν κόρην τῆς Βερενίκης, ἰδῆτε αὐτὴν ναυτιώσαν, ἰδῆτε τὰ πρὶν οὐράνια ἐκείνα χεῖλη ἡδὴ ὄζοντα ἐκ τῶν δυσωδῶν ἐκείνων δώρων τῆς ναυτίας, τὸν ἀλαβάστρινον τράχηλον φέροντα ἀηδὲς τι τοιοῦτο περιλαίμιον!

Χλιαρὰ καὶ ἀνάλατος θὰ φανῆ πρὸ ὑμῶν ἢ ἄλλοτε διάπυρος καὶ εὐωδιώσα ἐρωτίς. Θὰ ναυτιάσετε πιθανὴν ὅταν ἀναμνησθῆτε ὅτι πυρέσσοντες καὶ τρέμοντες ὑπὸ συγκινήσεως, ὡς ὁ Πετράρχης πρὸ τῆς Λάουρας, ἠσπάσθητε τὰ χεῖλη ταῦτα καὶ ὅτι τὸν ἀσπασμὸν τοῦτον ἐθεωρήσατε πολῦτιμον καὶ ἅγιον, νίκην Καισαρικὴν, πόρθῃσιν πλουσίαν Ἰλίου! Τοιαύτη ἡ ναυτία! Κεφαλὴ Μεδούσης μεταβάλλουσα διὰ τῆς ἐμφανίσεως αὐτῆς τὸ θυμὸς τῆς!

Ὁ ἀναγνώστης ἢ ἡ ἀναγνώστρια ἐπιθυμεῖ ἀναμφιβόλως νὰ μάθῃ πρὸς τι προετάχθησαν τὰ περὶ ναυτίας καὶ τί συνέβη ἐν τῷ πλοίῳ τῷ φέροντι τὸ χρυσοῦν δέρας τῆς Μιλήτου. Ἐλπίζω δὲ ὅτι αἱ ἀναγνώστρια ἐπιθυμοῦσι τοῦτο πλεῖστον· διότι αἱ κυρίαί, ὅσας ἐπλασεν ὁ Σαβαῶθ ἐν ὥρᾳ ἀδιαθεσίας ἢ ναυτίας, αἰσθάνονται διαθρυπτομένην τὴν φιλοτιμίαν των, ὅταν βλέπωσι τὰς ὠραίας νὰ κάμωσιν ἀβαρίας τῆς καλλονῆς αὐτῶν.

Τὸ εὐμετάβολον τοῦ Ἰωνικοῦ ὀρίζοντος εἶχεν ἀπατήσει τοὺς ἐν τῷ πλοίῳ, οἵτινες περιέμενον εὐτυχὲς ταξιδίδιον καὶ τέρψιν ἐκ τῆς θαλασσοπλοίας· ἡ Νέαιρα πρὸ πάντων, ῥωμαντικὴ καὶ φίλη τῶν θεαμάτων, ὡς ὄλαι αἱ ἀγναὶ καὶ ἡδυπαθεῖς κόραι τῆς πολυθελγήτρου Ἰωνίας, ἐπιθυμοῦσα ἐν ἡσυχίᾳ νὰ ἀπολαύσῃ τῶν τερπνοτήτων τοιοῦτου ταξιδίου μετὰ λύπης εἶδεν ἐξεγεσθῆσαν τὴν τρικυμίαν, ἣτις ἐμελλε νὰ τὴν στενοχωρήσῃ ἐν τῷ πνιγρῷ θαλαμίσκῳ τῆς Ναξίας ὀκλάδος ἐπιπλευούσης ἐπὶ τῶν ὑγρῶν κελυθῶν ὡς κέλφος καρπού. Δὲν ἐμελλε νὰ ἰδῇ ἕνεκα τῆς τρικυμίας τὸ ὠραῖον σύμπλεγμα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀρχιπελάγους, ἰδίως τῶν κύκλῳ τῆς Ἀἰγαίου νήσων, τῶν νησῶν τούτων τῆς ἑλληνικῆς ἕμνης. Ἐν τούτοις τὸ πλοῖον ἐπλησίαζε τὴν Ἰκαρίαν, ὅπου πρὸς τὸ μύ-

θολογικὸς Ἰκαρὸς κατέπεσεν, ἀναλυθέντων τῶν κηρίων αὐτοῦ πτερύγων. Πέραν ἐφαίνετο ἡ περίκλυτος Ἀἴλος, τὸ δρος Κύνθος, ἐφ' οὗ ὁ θεὸς ἐτέχθη Ἀπόλλων, πλησίον αὐτῆς ἐφαίνετο, ὡς νέφος πλεόν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἡ ἀρχαία νῆσος τοῦ Ὀμηρικοῦ ἦρωος Κτησίου Ὀρμενίδου, ἡ εὐμηλος Συρίη, ἡ πατρίς τοῦ Φερεκύδου· μακρόθεν δὲ μόλις διακρίνετο περὶ τὴν Πάρον ἡ Σέριφος, ἧς τοὺς ἀτυχεῖς κατοίκους πάλαι ὁ Περσεύς μετεμόρφωσε παραδόξως διὰ τῆς κεφαλῆς τῆς Μεδούσης.

Ἡ Νέαιρα ἐν τούτοις, ἐν ἧ θέσει εὐρίσκετο, ὀλίγον ἐφρόντιζεν ἢ μάλλον ἠγνόει ἂν τὰς Κυκλάδας περιπλήτῃ ἢ τὴν Ἰταλικὴν Χάρυβδιν. Ὄχιρὰ, δυσκόλως ἀναπνεύουσα καὶ στένουσα ἀδιακόπως ἐκ τῆς ναυτίας, ἐζήτει ἀνακούφισιν παρὰ τοῦ Προμέδοντος, ὃν ἐφόβιζεν ἢ θεὰ τῆς χλωμῆς καὶ σχεδὸν ἀναισθήτου φίλης του.

Τότε λέγουσιν, ἀλλὰ περὶ τῆς ἀληθείας τούτου οὐδ' ἐγγυῶμαι, οὐδ' ἐπιθυμῶ νὰ κάμω προσήλυτον — ὅτι καθ' ἣν στιγμήν ἡ Νέαιρα εὐρούσα μικρὰν ἀνακούφισιν ἐκ τῶν ἐνδελεχῶν περιποιήσεων τοῦ Προμέδοντος, καὶ ἐπαναπεσοῦσα εἰς τὰς προτέρας ἐρωτικὰς στιγμὰς, ἐπεθύμει νὰ ψελλίσῃ ἐρωτολογίας τινὰς καὶ ἐπλησίασε τὸ πρόσωπον τοῦ Προμέδοντος, συνέβη τι οὐχὶ ὄλως ἀπροσδόκητον. Ὁ Προμέδων ἀφοῦ εἶδεν ὅτι ἡ ναυτία ἔχει τὰς ἰδιοτροπίας τῆς, δὲν ἠδυνήθη νὰ προῖδῃ ὅτι ἐμελλε νὰ πλύνη τὸ πρόσωπόν του διὰ τοῦ σάπῃνος ἐκείνου, ὃν προσφέρει ἡ ναυτία, ἢ μάλλον εἶπεῖν, δὲν ἠλπίζεν ὅτι θὰ ἐλάμβανε τὴν ἀτυχίαν τὸ πρόσωπόν του νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὴν Νέαιραν ὡς ἐμμετοδοχείον.

Μετὰ τὴν δυσάρεστον ταύτην ψυχρολουσίαν ἀνέβη ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ἵνα πλύνη καλῶς τὰ κηλιωθέντα. Ναῦται τινες, εἰς οὓς ἡ μεμονωμένη καὶ διαρκὴς ἐν τῷ πλοίῳ διαβίωσις ἔδωκε κόκκους τινὰς περιφρονησεως πρὸς τὸ εὐπρόσβλητον καὶ μαλθακὸν τῶν χερσαίων ἀνθρώπων καὶ ἰδίως τῶν γυναικῶν, μετὰ σαρκαστικοῦ βλέμματος ἔβλεπον τὸν Προμέδοντα πάσχοντα τῶσφ, χάριν τῆς Νέαιρας καὶ ἀχθόμενον ἐπὶ τῆς ναυτίας τῆς. Ἐκ τούτου ἐξετράπησαν εἰς ποικίλας μεταξὺ των κρίσεις περὶ γυναικῶν.

— Καὶ ἐν τούτοις, εἶπε χονδρὸς τις

καὶ ἀφελῆς ναύτης, ἡ γυνὴ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο, εἰμὴ ὀλίγη ὀκλάδος κρέατος, ἐντέρων καὶ ὀστέων καὶ ὀλίγος μυελός.

Μετὰ τινὰ ἀνακαγχασμὸν τῶν συνδιαλεγόμενων ναυτῶν, ὁ ναύκληρος τοῖς ἐπέβαλε σιωπὴν καὶ προσοχὴν, καθότι τὸ πλοῖον ἐπλησίαζε τὸν λιμένα τῆς Νάξου.

Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο τῆς ναυτίας εἶτε γεγονός, εἶτε παραμύθιον εἶναι, δὲν πιστεύω νὰ ἐπιδράτῃ ἐπὶ τῆς ἐπὶ τῆ ἀληθείᾳ τῆς ἱστορίας ταύτης πεποιθήσεως τοῦ ἀναγνώστου, ὅστις ἄλλως ἀγαπᾷ βεβαίως τὰ ἐπεισόδια καὶ τὰς παρεκβάσεις δι' οὓς λόγους εὐτὸς γνωρίζει ἂν ἦναι νοήμων, ἂν δὲ δὲν ἦναι τοιοῦτος, εἶναι περιττὸν νὰ τοὺς μάθῃ.

(ἀκολουθεῖ)

T. ΑΜΠΕΛΑΣ.

ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ.

Οἱ γάμοι εἰς τὰς Ἀ. Λιπίας.

Ὅταν ποιμὴν τις τῶν Ἄλπειων ἐπιθυμῇ νὰ νυμφευθῇ, ἰδοὺ κατὰ τίνα τρόπον ἐπιχειρεῖται τούτου. Κυριακὴν τίνα, μετὰ τὴν λειτουργίαν, μεταβαίνει μετ' ὄλων τῶν ἀνιόντων συγγενῶν του εἰς τὴν κατοικίαν ἐκείνης τὴν ὁποίαν ἐξέλεξεν ἡ καρδία του. Εἰσέρχονται, κάθονται, δὲν λέγουσι λέξιν καὶ ἐναποθέτουσιν ἐπὶ τῆς τραπέζης ἕνα ἄρτον. Ὁ μνηστὴρ ἀφίνει νὰ ὑμιλήσῃ ὁ ἄρτος αὐτῆς ἀντ' αὐτοῦ καὶ ἀποσύρεται μετὰ τῆς οἰκογενείας του.

Τὴν ἀκόλουθον κυριακὴν, κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν, τὰ ἴδια ἄτομα ἐπανερχονται εἰς τὸ αὐτὸ οἶκον· εἰς εὐρωσι τὸν ἄρτον ἀκέρατον ἐπὶ τῆς τραπέζης τὸν ἀναλαμβάνουσι καὶ ἀναχωροῦσι χωρὶς νὰ εἴπωσι λέξιν· τοῦτο εἶναι σημεῖον ἀποποιήσεως. Ἄλλ' ἂν ὁ ἄρτος ἐξηφανίσθη ἢ ἀπετάμη, τοῦτο σημαίνει «δεχόμεθα τὴν πρότασίν σας καὶ ἔχετε τὴν ἄδειαν νὰ ἐπανεέλθετε,» βραδύτερον ἢ ταχύτερον ἀναλόγως τῆς κατατομῆς τοῦ ἄρτου. Καθ' ἣν περίπτωσιν ὁ μνηστὴρ περπατήσῃ ὅτι ὁ ἄρτος κατεσθῶθη καὶ ὅτι ἐξ αὐτοῦ μόνον ψυχία τινὰ μένουσιν, ἐξάγει κάτωθεν τῆς ἐσθῆτός του κόσσυρον μετὰ πλακὸς ἐρυθρᾶς, τὸν ὁποῖον προσαρμόζει εἰς ἐν τῶν

ὑποδήματων τῆς ὠραίας. Αὕτη εἰς τὴν θείαν τοῦ πτηνοῦ, τοῦ ῥάμπους του, τῆς πλακὸς του καὶ οὐρᾶς του, ἀνακραζέει, δικηρῶς ὅτι δὲν δέχεται τὸ ζῶον, ὅτι δὲν τὸ θέλει, ὅτι ἡ θεὰ του τῆ εἶναι μισητὴ. Φεύγει ἐκ τῆς οἰκίας καὶ τρέχει ὅπως τύχη ὡς ἀπηλπισμένη. Ἄλλ' ἂν εἰς τὴν προσεχῆ ἐπίσκεψίν του, ὁ δωρητὴς τοῦ πτηνοῦ εὕρῃ τὸν κόσσυρον ἐντὸς κλωβίου εὐπρεποῦς, παρουσιάζει εἰς τὴν προμνησθέντιαν τοῦ κλωβοῦ ἕν δρέπκνον σκωριασμένον καὶ ἀνευ λαβῆς. Ἡ θεὰ τοῦ ἐργαλείου τούτου ἀπαιτεῖ νέαν ἐκπληξίν, νέαν ἀναφώνησιν. «Πάρε πίτω τὸ παλαιοσίδερρό σου, δὲν ἔχομεν τί νὰ τὸ κάμωμεν.» Ἄλλ' ὁ μνηστὴρ εἶναι ἤδη συνειθισμένος εἰς τὰ καμώματα αὐτὰ, δὲν χάνει λοιπὸν θάρρος.

Ἐπανερχονται τὴν ἀκόλουθον κυριακὴν, καὶ ἂν τὸ δρέπκνον ἦναι καθαρὸν καὶ διορθωμένον ἢ λαβὴ τοῦ ἐπιδεξίως, ὑμιλοῦσι κατὰ πρῶτον, ἐγγίζουσι τὰς χεῖρας ἀλλήλων, κτυποῦσι φιλικῶς τοὺς ὤμους· οἱ συγγενεῖς πίνουσι δύο γορᾶς, οἱ νέοι λέγουσι δύο λέξεις καὶ ὁ μνηστὴρ γίνεται δεκτὸς εἰς τὴν οἰκίαν ὡς χορτοσυλλέκτης, τίτλος ὅστις εἶναι πρὸς τὸν τοῦ συζύγου καθὼς ὁ βαθμὸς τοῦ προλύτου πρὸς τὴν τοῦ διδάκτορος. Συνεφωνήθη ἤδη σιωπηλῶς ὅτι οἱ ἐρασταὶ θὰ ὑπάγωσιν ἅμα τῷ καλῷ καιρῷ νὰ συνάξωσι χόρτον ὁμοῦ. Ἡ συγκομιδὴ αὐτῆ διαρκεῖ ἕνα μῆνα, κατὰ τὸν ὁποῖον ἔχουσι κηρίον νὰ γνωρισθῶσι, κόπτοντες τὸ αὐτὸ χόρτον, ἄθοντες τὸ αὐτὸ ἄσμα, πίνοντες ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀγγείου, τρώγοντες εἰς τὸ αὐτὸ πινάκον.

Μετὰ τὸ χόρτον καὶ τὰ ἄνθη, ἔρχονται οἱ καρποὶ, τοῦ ἔστιν ἡ στιγμή νέας δοκιμασίας. «Ἄμα λοιπὸν φθάσῃ ἡ ἐποχὴ αὕτη, ὁ ἡμέτερος χορτοσυλλέκτης μεμακρυσμένος τῆς μνηστῆς του ἀπὸ ἐξ ἑδομάδων, ἐπανερχεται εἰς τὴν κατοικίαν τῆς, πάντοτε μετὰ τῶν συγγενῶν του, πάντοτε τὴν αὐτὴν ὥραν καὶ πάντοτε μίαν κυριακὴν· φέρει κἀνιστρον πεπλεγμένον μετὰ λύγον ὡςτανεῖ ἔλεγεν Ἰπάγωμεν νὰ μάσωμεν μαζὺ ταῖς φράολαις.»

Φαίνεται ὅτι ἡ ὠραία ἐσγεν ὄλον τὸν πρέποντα καιρὸν νὰ γνωρίσῃ τὸν μνηστῆρά τῆς, κόπτουσα μετ' αὐτοῦ τὸ πρᾶσινον χόρτον, καὶ ὅτι πρέπει νὰ τῆς μὲν ἀνά-

μνησις τῆς εὐτυχούς εκείνης ἐποχῆς παντάπασιν. ἔχει τὸ ὄψος ὡς νὰ τὸν βλέπῃ πρώτην φοράν τὸν ἀπώθει. «Πολὺ γελῶ μὲ τὸ καλάθῃ σου, τῷ λέγει, πῆγαινε νὰ ἀπατήσῃς ἄλλην· δὲν ἔχεις νὰ κάμῃς τίποτε ἐδῶ, ἀσχίμα κοκκινογέννη, μούτρο νυφίτσας.» Ἀλλ' ὁ κοκκινογέννης, ὁ πρόσωπον ἔχων τυφίτσας, δὲν δυσχεραίνει ποσῶς. Ἐπανέρχεται πάλιν εἰς τῆς ὠραίας χολιασμένης τὸ οἶκημα, καὶ δὲν ἐκπλήττεται πολὺ εὐρίσκων ἐπὶ τῆς τραπέζης δύο καλάθια ἀνθέδος, ὅπερ τὸν πληροφορεῖ ὅτι προσεβιάσθη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ (φραολοσυλλέκτου, καὶ δυνάμει τοῦ προνομίου τούτου, τὸ ὅποιον τῷ χορηγῆι τὸ νέον του ἀξίωμα, οἱ δύο νέοι ἀναχωροῦσι μόνοι τὴν κυριακὴν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ καὶ ἐπιτρέφουσι τὴν ἐσπέραν ἔχοντες τὰ καλάθια τῶν πλήρη χαμοκεράτων.

Ὁ καιρὸς παρέρχεται, φθάνει τὸ φθινόπωρον· ἐπανέρχεται μίαν κυριακὴν ἐφωδιασμένος μὲ καρυοθλάστην τὸν ὅποιον προσφέρει μετὰ τοῦ θάρρους ὅπερ ἐμπνέουσι προηγούμεναι σχέσεις. Εἰς τὴν θείαν τοῦ ἐργαλείου, ἐρυθρότης ἀναβαίνει εἰς τὸ πρόσωπον τῆς ὠραίας, ἡ ὀργὴ τὴν πνίγει· ἀποσπᾷ ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ αὐθάδους τὸ ἐργαλεῖον καὶ τὸ βίπτει κατὰ κεφαλῆς αὐτοῦ· ἐννοεῖται ὅτι διέρχεται ἓνα πῆχυν τούλάχιστον μακρὰν τῶν ὠτίων του. Ἀλλ' ἐπίσης, ἄς ἐπανέλθῃ καὶ θὰ εἶδῃ ἕτερον παιγνίδιον!

Τῶνόντι ὁ ἐραστὴς ἐπανέρχεται ἀκόμη τὴν ἀκόλουθον κυριακὴν, καὶ παρατηρεῖ καταπράυνσιν ἀρκετὴν. Εὐρίσκει ἐπὶ τῆς τραπέζης κἀνίστρον εἰς τὸ βῆθος τοῦ ὀποίου παρατηρεῖ ἓν ῥόδον παρὰ τὸ ἐργαλεῖόν του, ὅπερ σημαίνει ὅτι συγκατατίθενται νὰ τὸν προσεβιάσωσιν εἰς νέον βαθμὸν.

Τότε οἱ συγγενεῖς συνέρχονται καὶ τῷ χορηγοῦσιν, ἐν μεγίστῳ θορύβῳ, τὸ ἀξίωμα τοῦ καρυοσυλλέκτου. Δυνάμει τοῦ τίτλου τούτου, οἱ δύο μνηστοὶ ἀπέκτησαν τὴν ἐλευθερίαν νὰ πηγαίνωσι μόνοι εἰς τὰ δάση, μίαν ἡμέραν κυριακῆς, μετὰ τοῦ καρυοθλάστου καὶ τοῦ κἀνίστρον, τὰ ὅποιον ὀφείλουσι νὰ ἐπαναφέρωσι πληθεῖς ἅμα τῇ ἐσπέρᾳ εἰς τὸ οἶκημα τῆς νύμφης. Νὰ διαλέγῃ, θραύῃ, κοπανίξῃ, θλίβῃ τὰ λεπτοκάρμα πρὸς ἐξαγωγήν ἐλαίου, εἶναι ἡ ἀποκλειστικὴ ἐργασία τοῦ

καρυοσυλλέκτου, ὅστις, ὅπως φθάσῃ εἰς τὸν ὑμέναιον, ἔχει νὰ διέλθῃ διὰ τελευταίας τινὸς δοκιμασίας τῆς τοῦ κλώστου.

Οὕτως εἰς ἓν γένος ἐντόμων, παραπλήσιον τοῦ ἡμετέρου, πρέπει νὰ ὑπάρξῃ ἀλληλοδιαδόχως σκώληξ, κάμπη, νύμφη, χρυσαλλίς, πρὶν ἢ δυνηθῇ ἡ πεταλοῦδα, νὰ κάμῃ χρῆσιν τῶν κερατίων τῆς καὶ τῆς προβοσκίδος τῆς.

Τοιοῦτος εἶναι ὁ κώδηξ τῶν ἱπποτῶν τοῦ ὄρου· κατὰ τοὺς διαφόρους βαθμοὺς τῆς συζυγικῆς αὐτῶν ὑποψηφιότητος.

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ).

ΧΡ. Μ. ΠΑΛΑΜΑΣ.

ΕΝ ΖΗΤΗΜΑ ΣΠΟΥΔΑΙΟΝ.

Ἐκ Περσικῆς τινὸς συλλογῆς ἐραυζόμεθα τὸ ἀκόλουθον μάλα ζωγραφικὸν ἀνέκδοτον.

Διηγούνται ὅτι, εἰς τὴν πόλιν τῆς Μουλτάνης, πλούσιός τις τραπεζίτης εἶχεν υἱὸν νέον, ὅστις, πορευθεὶς ἡμέραν τι νὰ εἰς τὸν ναὸν τῆς Βεχεκούτης, εἶδεν ἐκεῖ νεανίδα τὸσον ἐξαισίας καλλονῆς, ὥστε ἠσθάνθη τὴν καρδίαν αὐτοῦ πάραυτα κυριευμένην ὑπὸ σφοδροῦ πρὸς αὐτὴν ἔρωτος. Ὁ νέος, προσκλίνων τὴν κεφαλὴν του, ἀπηύθυνεν ἐνθέρμον δέησιν πρὸς τὴν θεότητα, ἐξαΐτούμενος τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ διακαοῦς πόθου ὑφ' οὗ ἐκυριεύετο· κατέληξε δὲ ὑποσχόμενος τῇ θεότητι νὰ θυσιάτῃ τὴν ζωὴν του καὶ νὰ θέσῃ τὴν κεφαλὴν του εἰς τοὺς πόδας τῆς, ἐὰν τῇ αὐτῆς ἀντιλήψῃ ἀπελάμβανε τὴν ὠραίαν αὐτὴν παρθένον εἰς γάμον.

Ὁ τραπεζίτης, πληροφορηθεὶς ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του περὶ τοῦ πάθους τούτου καὶ τῆς διακαοῦς αὐτοῦ ἐπιθυμίας τοῦ νὰ νυμφευθῇ τὴν ὠραίαν αὐτὴν νεανίδα, ἔλαβε τὰς δεούσας πληροφορίας αἵτινες ἦσαν ὑπὲρ αὐτῆς τῆς ἐνώσεως, καὶ ἐπεμψε μετ' οὐ πολὺ μυνητὴν εἰς τὸν πατέρα τῆς νέας, ὅπως κάμῃ τὴν τοῦ γάμου αἵτησιν γενομένην δεκτὴν εὐνοικῶς. Ὁ νέος ἐπέτυχεν τὴν ποθυομένην ἔκδοσιν καὶ ἡ χαρὰ του ὑπῆρξεν εἰς τὸν κολοφῶνά τῆς. Ἐκείνον παρεμύθη μεγάλας προστοιμκσίας ὅπως φορτάσῃ μεγαλοπρεπῶς τοὺς γάμους, οἵτινες ἐγένοντο πρὸς εὐχαρίστησιν ἅμα τῶν

τέρων τῶν συζύγων καὶ τῶν γονέων των.

Ὀλίγον χρόνον μετὰ τὸν γάμον, ὁ πατήρ τῆς νεονύμφου ἐζήτησε νὰ ἔλθῃ αὐτὴ νὰ περάσῃ ὀλίγα· ἡμέρας παρ' αὐτῷ μετὰ τοῦ συζύγου τῆς· κατὰ συνέπειαν ἀνεχώρησεν αὐτὴ μετὰ τοῦ συζύγου τῆς καὶ ἐνὸς βραχυμάνου ὅστις τοὺς συνώδευε. Φθίσαντες εἰς τὸν ναὸν τῆς Βεχεκούτης, τὸν ἴδιον ὄψου εἶχεν ἰδεῖ τὴν ὠριότητα ἧτις τὸν εἶχεν αἰφνιδίως καταθέλει, παρέμειναν ἐκεῖ πλησίον, μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ ἀναπαυθῶσιν ὀλίγας στιγμὰς. Ὁ νέος ἠσθάνθη τὴν καρδίαν του πνιγομένην ἐν τῇ ἀναμνήσει τῆς ὑποσχέσεως ἣν εἶχε κάμει εἰς τὴν θεότητα τοῦ νὰ θυσιάσῃ αὐτῇ τὴν κεφαλὴν του· εἰσῆλθεν ἐπομένως εἰς τὸν ναὸν, καὶ πιστὸς εἰς τὸν λόγον του, ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴν του χωρὶς νὰ διττάσῃ παρὰ τοὺς πόδας τοῦ ἀγάλματος τῆς Βεχεκούτης.

Ἐπειδὴ δὲν τὸν ἔβλεπε νὰ ἐξῆλθῃ τοῦ ναοῦ, μετὰ μακρὰν περιουσίαν ὁ βραχυμάνος ἐνόμισεν καθῆκόν του νὰ τὸν ζήτησῃ, ὅπως ἐξηκολούθησῃ τὴν ὁδὸν των· ἀλλὰ φαντασθεὶς αὐτὸν περὶ τὴν ἔκδοσιν τὴν κεφαλὴν τοῦ φίλου του κεχωρισμένην τοῦ σώματος· του! Το ἀπίστεον αὐτὸ συμβῆν τὸν προτέβαλεν εἰς τοιοῦτον τρόπον ὅτε ἔφερεν ἀταξίαν εἰς τὰ, ἰδέας του· σιεπτόμενος ἐραντῶσθαι ὅτι ἐμελλον νὰ τῷ προσάψωσιν ὅτι αὐτὸς ἔκοψε τὴν κεφαλὴν τοῦ νέου διὰ νὰ τὸν κλέψῃ ἢ νὰ ἀρπάξῃ τὴν σύζυγόν του. Εἰς τοιοῦτον δὲ βαθμὸν ἐτρέμαξεν ἐξ αὐτῆς τῆς ἰδέας καὶ κατελήρθη ὑπὸ τοσοῦτον τρομαρῆ· ἐκπλήξωσι, ὥστε ἔκοψεν ἐπίσης τὴν κεφαλὴν του διὰ τῆς σπάθης του. — Ἐκ τοῦ θορύβου τῶν συμβάντων τούτων, ἡ νεονύμφη ἐξέρχεται ἐκ τοῦ φορέου τῆς καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν ναὸν, ὅπου βλέπει τὰς δύο κεφαλὰς κεχωρισμένας τῶν σωμάτων αὐτῶν· εἰς τὴν θέαν ταύτην καταλαμβάνεται ὑπὸ τρόμου καὶ βαθυτάτης θλίψεως. Προετίθετο δὲ νὰ τοποθετήσῃ τὸ σῶμα τοῦ συζύγου τῆς ἐπὶ πυρᾶς τὴν ὅποιαν παρεσκεύασεν, ἵνα καὶ μετ' αὐτοῦ, ὅταν φωνὴ ἠκούσθῃ ἐξερχομένη ἐκ τοῦ βῆθους τοῦ ναοῦ λέγουσα· «Ὡ γύναι! σὲ συμπαθῶ, καὶ τῇ ἀδείᾳ τοῦ Θεοῦ, σοὶ χορηγῶ τὴν δύναμιν νὰ ἀποδώσῃς τὴν ζωὴν εἰς τὰ δύο αὐτὰ ἄτομα, πλησιάσασα σὺ ἢ ἰδίᾳ τὰς

κεφαλὰς των εἰς τὰ σώματά των.»

Ἡ νέκ γυνὴ, ἐν τῇ ὑπερβολῇ τοῦ τρόμου τῆς καὶ τῆς αἰφνιδίως μεταβάσει εἰς τὴν χαρὰν τὴν ὅποιαν τῇ ἐπροξένησεν ἡ εὐνοική αὐτῆς εὐδοκία, ἔπεισε τοιοῦτοτρόπως νὰ ἀρραβύθῃ ἐξ αὐτῆς, ὥστε ἔλαβε τὴν κεφαλὴν τοῦ συζύγου τῆς καὶ τὴν ἔθεσεν ἐξ ἀπορροξίας ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ βραχυμάνου ἀκολούθως ἐπανεθέσθε τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχυμάνου ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ συζύγου τῆς.

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου οἱ δύο νέοι ἀνεστήθησαν, ἠγέρθησαν καὶ ἐπληκτικῶν τὴν σύζυγον· ἀλλὰ τὰ σώματα ἤλθον ἀμέτως μετὰ ταῦτα εἰς ἕρην μεταξὺ των περὶ τῆς σχετικῆς κυριότητος ἐκάστου αὐτῶν καὶ ἠγερέθη ζωηρὰ συζήτησις, ἐκάστου ἀντιποιουμένου τὴν σύζυγον, τοῦ μὲν ὡς κατόχου τῆς κεφαλῆς τοῦ συζύγου, τοῦ δε ὡς κατόχου τοῦ σώματος.

Ἰδοὺ ἡ μεσελαυθήσασα ἀπόρριξις!

Ἡ γυνὴ ἀνέκει εἰς ἐκείνον ὅστις εἶναι κάτοχος τῆς κεφαλῆς τοῦ συζύγου, καθίστον ἡ κεφαλὴ εἶναι ἡ ἔδρα τοῦ νοῦς, τῆς οὐσιώδους αὐτῆς δυνάμεως· ἧτις κάμνει τὸν ἄνθρωπον δι' ἰσχυρὸν καὶ διακεκριμένον, καὶ εἰς τὴν ὅποιαν συνίσταται τὸ οὐσιώδες τῆς ὑπάρξεώς του, τουτέστιν εἰς τὴν διαφοράν τοῦ σώματος του καὶ ἀναστήματος· τὰ ὅποια ἀνευ τῆς νοήσεως καὶ τῆς κρίσεως ἦνελον εἰσοικε ἄλλιον σύστημα ὕλης.

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ). Χ. Μ. Π.

ΛΑΛΑΜΑΣ.

Λίθος πολύτιμος, ὃν αἱ πρόοδοι τῆς χημείας ἀπέδειξαν ὅτι εἶναι ἀποκρυστάλλωσις τοῦ ἀνθρακος ἐν τῇ καθυπερτέρᾳ αὐτοῦ καταστάσει. Ὁ λίθος οὗτος ἐνεκκ τῆς θαυμασίας διαφανεῖας καὶ μεγίστης σκληρότητός του καθίσταται ἀναλλοίωτος. Ἀνθίσταται δὲ ὑπὲρ πάντα τὰ λοιπὰ σώματα εἰς τὴν προστριβὴν καὶ δὲν καθαρίζεται ἢ διὰ μόνης τῆς ἰδίας του κόψεως. Ὡ, μὴ τεμνόμενον δὲ ὑπὲρ οὐδεμιᾶς οὐσίας, μεταχειρίζονται αὐτὸν ὅπως τρίβωσι, κόπτωσι καὶ διατριπῶσι τὰς σκληροτέρας οὐσίας. Εἶναι καύσιμος καὶ ἐκτεινόμενος εἰς πολὺ μεγάλην θερμότητα· φλέγεται καὶ ἀφανίζεται δίκην ἀερίου.

Οι άρχαιοι, ως λέγει ο Πλίνιος, πολύ βραδέως έγνώρισαν την αξίαν του αδάμαντος. Πρώτος ο Λουδοβίκος Bergmen κατά τον 15ον αιώνα έκοψεν αδάμαντα όδηγηθείς εις τουτο εκ τυχαίας προστριβής δύο αδαμάντων. Την τέχνην του έγχαράττειν επ' αυτού έφευρε κατόπιν ο Κλαύδιος Biragnes. Εν Γαλλία δε πρώτη η Κυρία Σορέλ εκόσμησε δι' αδαμάντων την κόμην της. Οι αδάμαντες ήρξαντο εκτιμώμενοι εν Ευρώπη από του θανάτου Μαρίας Θηρεσίας της Αυστριακής, ήτις δι' αυτών άντικατέστησε τους πρότερον εν χρήσει μαργαρίτας.

Οι γνωστοί μεγαλείτεροι αδάμαντες της ύψηλίου είναι ο του πρώην μεγάλου Δουκός της Τοσκάνης βάρους 139 καρατίων και αξίας 2 εκατομμυρίων 608 χιλιάδων και 335 φράγκων, ο του μεγάλου Μογγόλου Ζυγίζων 279 καράτια και αξίας 12 περίπου εκατομμυρίων φράγκων. Ο του στέμματος της Ρωσίας Ζυγίζων 770 καράτια εξέτιμήθη υπό των είδημόνων αξίζων ύπερ τὰ 92 εκατομμύρια φράγκων. Ο αδάμας ούτος απέτελει ένν τών όφθαλμών του έν τῷ ναῷ του Ροιήichey αγάλματος του Βράχμα. Στρατιώτης τις Γάλλος γινόμενος Βραχμάν και φύλαξ κατασταθείς του ναού υπεξήρσεν αυτόν και επώλησεν άντι 50 χιλ. φράγκων εις τι τών εκεί Αγγλικών καταστημάτων, έξ ου βραδύτερον τόν ήγέρασεν η Αυτοκράτειρα της Ρωσίας άντι 13 εκατομμυρίων, επιχορηγήσασα συνάμα ισόβιον σύνταξιν και τίτλους ευγενείας εις τόν πωλητήν. Τελευταίον ο αδάμας του στέμματος της Πορτογαλλίας Ζυγίζων 1,730 καράτια βεβαίως θα έχη καράτια πολλών εκατοντάδων εκατομμυρίων και θα ήτο ο ωραιότερος του κόσμου άν ήτο έντελώς άσπιλος· οι του στέμματος της Γαλλίας αδάμαντες εισίν αξίας 21 εκατομμυρίων φράγκων.

Οι άρχαιοι κατά τους πρώτους χρόνους έλάμβανον τους αδάμαντας έξ Αίθιοπίας και Μακεδονίας· βραδύτερον όμως έγνώρισαν και τους τών Ινδιών. Εν τῷ τόπῳ της Γοκόνδης, του Βισαπούρ, και της Βεγκάλης υπάρχουν μεταλλεία αδάμαντος.

Κατά τὸ 1728 οι Πορτογάλλοι ανέκαλύψαν μεταλλεία αδαμάντων και έν

Βρασιλία πρὸς έξόρυξιν τῶν όποίων άσχολούνται πολυάριθμοι μαυροί.

(Έκ του Γαλλικού)

ΝΙΚ. ΜΑΤΑΡΑΓΚΑΣ.

Η ΜΟΝΑΧΗ ΚΑΣΣΙΑΝΗ.

Την άγιαν και μεγάλην τετάρτην ψάλλεται διά ρυθμού σοβαρού και μελαγχολικού τροπάριον πλήρης ποιήσεως περιπαθούς έν ταύτῳ και καλογηρικής. Τὸ τροπάριον τουτο έχει ως εξής:

«Κύριε, η έν πολλαίς άμαρτίαις περιπεσοῦσα γυνή, την σήν αισθομένη Θεότητη, μυροφόρου αναλαβοῦσα τάξιν, οδυρομένη μύρα σοι, πρὸ του ένταφιασμού κομίζεις. Οίμοι! λέγουσα, ότι νύξ μοι υπάρχει, οίτρος άκολασίας, ζοφώδης τε και άσέληνος, έρωσ της άμαρτίας. Δέξαι μου τὰς πηγὰς τῶν δακρύων, ο νεφέλαις διεξάγων της θαλάσσης τὸ ὕδωρ· κάμφθητί μοι πρὸς τους στεναγμούς της καρδίας, ο κλίνας τους ούρανοὺς τῇ άπάτῳ σου κενώσαι· καταφιλήσω τους άγράντους σου πόδας, άποσμηξω τούτους δε πάλιν, τοίς της κεφαλῆς μου βοστρύχοις.»

Ήτοι:

«Ὁ Κύριε, η πολλάκις κυλισθείτα εις τόν βόρβορον τῆς άμαρτίας γυνή, καταληφθείτα υπό του θείου σου έρωτος και γενομένη μοναχή έρχεται όλη κλαίουσα να σοι προσφέρῃ μύρα καθ' ην στιγμήν μέλλουσι να σε ένταφιάσωσιν. Αλλοίμονον εις μέ! άνακράζει, περικυκλουμένη υπό νυκτός βαθείας και σκοτεινῆς της όποιας τὰ έρέθη δέν διασχιζει ούδεμία σεληνιαία άκτις, καταναλισκομένη υπό βιαίων παθῶν, κατεχομένη υπό του οίστρου της άμαρτίας σε ικετεύω να δεχθῆς τόν φόρον τῶν καυστικῶν δακρύων μου, τὰ όποια ούδέποτε θα στερεώσωσι, σε όστις επιτρέτεις εις τὰ νέφη να έλκύωσι πρὸς τους ούρανοὺς τὰ ὕδατα του ωκεανού. Κάμφθητι εις τους στεναγμούς κατεσπαραγμένης καρδίας, ού όστις διά της άπάτου σου ενανθρωπήσεως κατεβίβασας πρὸς την γῆν τόν θόλον του στερεώματος. Θα καταφιλήσω τους θείους σου πόδας και έπειτα θα τους απομάξω διά τῶν πλοκάμων της κεφαλῆς μου.»

Πρία καρδία θανασιμῶς πληγωμένη

έξέφερε τόν ποιητικόν τουτον στεναγμόν; Ήτο η καρδία ωραίας Έλληνίδος· ού μισαιώνος καλουμένης Εικασίας, Κασσίας, η Κασσιανῆς.

Είχεν ήδη συμπληρωθῆ τὸ πρώτον τέταρτον του Θ' αιώνο. Ο Θεόφιλος είχε διαδεχθῆ τόν πατέρα του εις τόν αυτοκρατορικόν θρόνον του Βυζαντίου (829). Ο νέος αυτοκράτωρ ήθέλησε να νυμφευθῆ, αι νέαι κόραι όσαι επωφθαλμίων τὸ σέμμα της αυτοκρατορίας ήλθον εις άμιλλαν· πλείσται ωραιότητες γραικωρωμαϊκαι έπεζήτησαν την εκλογήν του μονάρχου και έξ όλων τῶν μερῶν της αυτοκρατορίας συνέδραμον εις Κωνσταντινούπολιν· ήσαν δε αι ευγενέστεραι, αι ωραιότεραι, αι κάλλιον ανατετραμμένα και αι μάλλον πεπαιδευμένα· η Κασσιανή ήτο μεταξύ αυτών, υπερέιχε δε όλων κατά τὸ πνεῦμα και τὸ κάλλος.

Την ρητήν ήμέραν και ὡραν έπαρουσιάσθησαν όλαι ένώπιον του βυζαντινού Αισούρου κρατούντος μήλον τὸ όποιον ὤφειλε να δώσῃ εις την εκλεγθησομένην. Μόλις τὰ βλέμματα του αυτοκράτορος συνήντησαν τὰ της Κασσιανῆς και, παράφορος εκ του έρωτος, άνεκράξεν: «Ὡ; άρα διά γυναικός έρέθη τὰ φαῦλα,» αινιτωμένος διά της φράσεως ταύτης την παράβασιν της συζυγικῆς πίστεως της Εύας. Η Εικασία άντελήθη της έννοίας τῶν αυτοκρατορικῶν λόγων και έρυθριώσα θελκτικῶς απεκρίθη άμέσως: «Αλλά και διά γυναικός πηγάζει τὰ κρείττονα.» Η Έβλοισία δέν θα απεκρίνετο διαφροσνῶπως εις τόν Αβελάρδον. Αλλ' εις τόν Θεόφιλον, ως φαίνεται, δέν ήρσεν η τοσοῦτον ταχέα και τοσοῦτον προσφυῆς άπάντησις αὔτη, και κρίνας ότι η Κασσιανή είχε πνεῦμα πλείότερον του εις γυναίκα απαιτουμένου, έδωκε τὸ μήλον εις την Θεοδώραν την Παφλαγονίδα βραδύτερον περιώνυμον καταστάσαν εις τὰς τρομεράς έριδας τὰς μεταξύ τῶν εικονολατρῶν και εικονοθραυστῶν. Τὸ κράτος και ο μονάρχης αὔτος δέν έβράδυνον να αισθανθῶσιν ότι τὸ καλλίτερον είναι έχθρός του καλού.

Τί έγινε τότε η Κασσία; ίδούσα έξαφανισθῆν τὸ χρυσοῦν όνειρόν της, δέν ήθέλησε πλέον άλλον έρωτα επίγειον, έφύρεσε τόν μοναχικόν πέπλον και άφιε-

ρώθη εις τόν Θεόν. Εν τῇ εύλαβεί μονάσει αὔτης ειργάσθη εις την σύνθεσιν πολλῶν έργων θρησκευτικῶν τῶν όποίων τεμάχιά τινα μόνον σώζονται.

Πολλάκις ο αυτοκράτωρ Θεόφιλος ένθυμήθη εκείνην την όποιαν απώλεσε, και πολλάκις μετέβη εις τὸ μοναστήριον όπου η αδελφή Κασσιανή διήγε, μακρὰν τῶν ανθρώπινων βλεμμάτων, βίον αὔστηρόν και θεόρεστον. Η Κασσιανή σταθερά εις την άπόφασίν της απέφευγε την συνάντησίν του. Αλλ' ούτος κατώφθωσεν ήμέραν τινα να φθάσῃ άπαρκατήρητος μέχρι της θύρας του κελλίου της Κασσιανῆς. Η ωρία κατάκλειστος κατεγίνετο τότε να συνθέσῃ τὸ μνημονευθῆν άνωτέρω τροπάριον. Φθάσασα εις την τελευταίαν λέξιν ήκουσε τόν θόρυβον τῶν βημάτων του αυτοκράτορος, και πριν ούτος ανοίξῃ την θύραν, αὔτη έφυγεν έν σπουδῇ, αφήσασα εκεί τὸ ήμιτελές χειρόγραφόν της. Ο Θεόφιλος τὸ άνέγνωσε και προσέθηκε τὰς εξῆς λέξεις: «ὦν έν τῷ Παρθείω Εῦα τὸ δειλινόν κρότον τοίς ὡσιν ήχηθείτα, τῷ φόβῳ εκρύβη.» Ήτοι «τούς πόδας τούτους τῶν όποίων τὰ βήματα άντήχησαν έν τῇ έδῳ τὸ δειλινόν, και επλήρωσαν τρόμον την ωραίαν Εῦαν ήτις έσπευσε να κρυθῆ.» — ο υπαινιγμός ούτος ήτο είδος τελευταίου έρωτικού άποχαιρετισμού εις τὸ εξῆς άνευ έλπίδος. Δέν είδον πλέον άλλήλους, κατά πάσαν πιθανότητα. Η μοναχή Κασσιανή διετήρησε την προσθήκην ταύτην εις τὸ τροπάριον της και προσέθηκε τὰ εξῆς:

«Αμαρτιῶν μου τὰ πλήθη, και κριμάτων σου άβύσσους, τίς εξιχνιάσει ψυχώσωσα Σωτήρμου; Μή με την σήν δούλην παρίδῃς ο άμέτρητον έχων τὸ έλεος.»

Ήτοι:

«Την άβυσσον τῶν άμαρτιῶν μου και την άβυσσον του έλέους σου τίς θα καταμετρήσῃ ποτέ, ὦ παρήγορε Σωτήρ μου; Σὺ του όποίου τὸ έλεος είναι άμέτρητον, μη περιφρονήσῃς την δέκσιν της δούλης σου.»

Οὔτω λοιπόν συμπληρωθείς ο ψαλμός οὔτος ψάλλεται παρ' ήμιν από πολλῶν αιώνων εις την ακολουθίαν της μεγάλης Τετάρτης.

ΠΟΙΗΣΙΣ

Τῆ

ΔΕΣΠΟΣΥΝΗ ***

Χθές κλίνουσα μοι ἔλεγες «δὲν μ' ἀγαπᾷ ἐκεῖνος...»
Κ' εἰς ἰνδακρυ μαιδιάμα ἐκρύπτετο ὁ ἄρθεος.

Ὁ, ὅσοι μᾶς ἀξίζουσι μᾶς ἀγαπᾶσι μόνον...
Ὁ αἰεὶς συγκιθῆται εἰς τοῦ Διὸς τὸν ἄρθεον,

Ἄκουσον, νῆα, ἄκουσον, καὶ πείσου, θεοειώσου...
Ὁ δυστυχεῖς, δὲν δύναται νὰ γίνῃ εὐδαίμων σου.

Ἐντὺς τῆς λίμνης παίζουσαν τὴν λάμψιν τῆς...
Ἄν σουλαμεθάναι ὁ ἰχθύς... κ' εἶναι ἰχθύς ἐκεῖνος.

Ναί! μία ἄλλη ἔρασις ἐντὺς μερῶν ὑπερβαίνει...
Προνομιστοῦχος, μυστικῆ, κ' ἐκεῖνος δὲν τὴν ἔχει.

Βύλογημένη ἡ σιγμὴ καθ' ἣν σὲ ἀπρηνήθη...
Ὄχι! δὲν ἦσαν δι' αὐτὴν, ἡ κλάνη διελύθη.

Ὁ, τὸν μαρὸν μὲ ἀγγελὸν τὸν ἦνονεν ἡ μοῖρα...
Καὶ τὸν δεσμὸν τοῦ ἔθραυσε μὲ τὴν ἰδίαν χεῖρα...

Ἐθέλω εἰς πῶς ἐδὲν ἀγαπᾷς ὦ, πῶσον ἐπιλανθῶ!
Μοῖρᾷ δὲν τὴν ἡγάπησες ἐκεῖνον... ἡπατάσο.

Ὁ, πείσου: τὰ ἔπη μου δὲν εἶναι λόγοι μόνον...
Κ' ἐγὼ ὑπέστην τὰ αὐτὰ εἰς παρελθόντα χρόνον.

Τώρα καὶ μόνον ἀγαπᾷ μὲ ὄμμα ἀνοιγμένον...
Ὄχι! δειροῦ βεμβασμέν, ἀλλὰ ἐξανθὸν παρθένον...

ΕΙΜΑΙ Η ΙΔΙΑ (*)

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ)

Ψυχρὰ ἐσπέρα χειμῶνος ἐπροχώρει...
Σφοδρὸν ἐφύσα τὸ πνεῦμα τοῦ βορρᾶ.

Ἐδῶς ὁ Φοῖβος εἰς νέφη τροκυμίας...
Μὴ μαῦρον πέπλον καλυπτεται ἡ γῆ.

«Ὁμίλησόν μοι, ὦ φλόξ! ἐκ τῆς ἐστίας...
«Ὄϊμοι, σιγῶσα μὲ βλέπεις πρὸ ἰσῶν,

«Εἶπέ μοι, ὦ φλόξ! Εἶμ' ἡ ἴδια...
«Σιγῶσα μένεις... Παρήλλαξα πολὺ...

«Δὲν ἐκουράσθη μόνον ὁ ποῦς... ἀκόμα...
«Κ' ἡ ὕλησίς μου κατῆντησε νοθρὰ.

«Εἰς μάτην ἦδη, ἐντὺς πυκνῆς σκοτίας...
«Νὰ ἐπανεύρῃ τὸ βλέμμα μου ποθεῖ

«Ὁραῖαι ὄραι τῶν παιδικῶν μου χρόνων...
«Ὄϊμοι! περᾶτε μὲ πτέρυγας πτηνῶν...

«Σὰς βλέπω πάλιν' εἰς τὰς στιγμὰς τῶν πόνων...
«Τῆς μνήμης βλέπω τὸν εἰρωνα φανόν...

(*) Τὸ ἀνωτέρω ποιημάτιον, καλλιτέχνημα ἀ-
βρότητος καὶ ἀφαλείας, εἶναι μετάφρασις ἑρα-

«Σβύσατε φλόγες τῆς μαύρης πυκνῆς!... ἦδη...
«Ἐσβύσαν ἄλλαι λαμπρότεραι πολὺ...

ΤΟ ΑΝΘΟΣ ΤΗΣ ΑΛΟΗΣ.

(Συνέχεια, ἴδιε φυλλ. 165).

— Ἦμην ἐλθρὰ σας, τρώντι' ἀλλ' ἔ-
παυσα νὰ ἤμαι παρὰ τὴν θελήσιν μου.

— Ἐντὺς δύο ὥρων ἡ Ἕλλην καὶ ἡ
Μίραν ἄφραξ ἦναι πρὸ τοῦ θουσιακτα-

— Ποτέ! ἐφώνησεν ὁ ἦρωϊς ἡμῶν δια-
κόπτων αὐτὴν ποτέ! ποτέ! Δὲν θὰ ἀ-

— Ἄλλον πρὸ ἐκαίον τὸν ὅποιον
εἶχεν ὀρίσει ὁ θεὸς τις, εἶπεν ὁ γὰρ, ὅ-

— Ὄυτε γι κεραυνοὶ τοῦ οὐρανοῦ δὲν
θὰ τὸν ἐμποδίσω! ἐφώνησε μετὰ πε-

— Σώσατέ την! ἐφώνησε, καὶ ὅθ' ἰδὲν
εὐλογῶ. Οὐχὶ δι' ἐμὲ, ἀλλὰ δι' αὐτὴν

— Σώσατέ την! ἐφώνησε, καὶ ὅθ' ἰδὲν
εὐλογῶ. Οὐχὶ δι' ἐμὲ, ἀλλὰ δι' αὐτὴν

Ἐπὶ τῆ μεθ' ἑλπίδα; νὰ συμπληρώτῃ τὴν
φράσιν τοῦ φόβου μὴ προσβῆλῃ τὴν τροφὴν.

— Ἐφώνησε, καὶ ὅθ' ἰδὲν εὐλογῶ. Οὐχὶ δι' ἐμὲ, ἀλλὰ δι' αὐτὴν
σὰς ζητῶ τοῦτο' ἐνθυμηθῆτε ὅτι τέκνον

— Ἐφώνησε, καὶ ὅθ' ἰδὲν εὐλογῶ. Οὐχὶ δι' ἐμὲ, ἀλλὰ δι' αὐτὴν
σὰς ζητῶ τοῦτο' ἐνθυμηθῆτε ὅτι τέκνον

— Ἐφώνησε, καὶ ὅθ' ἰδὲν εὐλογῶ. Οὐχὶ δι' ἐμὲ, ἀλλὰ δι' αὐτὴν
σὰς ζητῶ τοῦτο' ἐνθυμηθῆτε ὅτι τέκνον

— Ἐφώνησε, καὶ ὅθ' ἰδὲν εὐλογῶ. Οὐχὶ δι' ἐμὲ, ἀλλὰ δι' αὐτὴν
σὰς ζητῶ τοῦτο' ἐνθυμηθῆτε ὅτι τέκνον

— Ἐφώνησε, καὶ ὅθ' ἰδὲν εὐλογῶ. Οὐχὶ δι' ἐμὲ, ἀλλὰ δι' αὐτὴν
σὰς ζητῶ τοῦτο' ἐνθυμηθῆτε ὅτι τέκνον

— Ἐφώνησε, καὶ ὅθ' ἰδὲν εὐλογῶ. Οὐχὶ δι' ἐμὲ, ἀλλὰ δι' αὐτὴν
σὰς ζητῶ τοῦτο' ἐνθυμηθῆτε ὅτι τέκνον

— Ἐφώνησε, καὶ ὅθ' ἰδὲν εὐλογῶ. Οὐχὶ δι' ἐμὲ, ἀλλὰ δι' αὐτὴν
σὰς ζητῶ τοῦτο' ἐνθυμηθῆτε ὅτι τέκνον

— Ἐφώνησε, καὶ ὅθ' ἰδὲν εὐλογῶ. Οὐχὶ δι' ἐμὲ, ἀλλὰ δι' αὐτὴν
σὰς ζητῶ τοῦτο' ἐνθυμηθῆτε ὅτι τέκνον

— Ἐφώνησε, καὶ ὅθ' ἰδὲν εὐλογῶ. Οὐχὶ δι' ἐμὲ, ἀλλὰ δι' αὐτὴν
σὰς ζητῶ τοῦτο' ἐνθυμηθῆτε ὅτι τέκνον

— Ἐφώνησε, καὶ ὅθ' ἰδὲν εὐλογῶ. Οὐχὶ δι' ἐμὲ, ἀλλὰ δι' αὐτὴν
σὰς ζητῶ τοῦτο' ἐνθυμηθῆτε ὅτι τέκνον

εὐεργέτου αὐτοῦ καὶ τῆς κατὰ τῆς ἀνεψιάς αὐτοῦ γενομένης προσβολῆς. Ἐπομένως δὲν ἠδύνατο νὰ δώσῃ ὑπόσχεσιν ἀσφαλιζοῦσαν τὸ ἀτιμώρητον εἰς τὸν δολοφόνον τοῦ σίρ Οὐλλιαμ. Μὲ τὸ πρόσωπον ὠχρὸν καὶ μὲ τὰ χεῖλη τρέμοντα ἠρνήθη τὴν ὑπὸ τῆς Ζάρας αἰτουμένην ὑπόσχεσιν.

— Δὲν δύναιμαι νὰ κάμω τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην, εἶπεν, οὔτε θέλω νὰ σαῶ ἀπατήσω· θὰ καταδιώξω τὸν κακοῦργον καθ' ἅπασαν τὴν γῆν.

— Ὑγιαίνει! εἶπε ψυχρῶς ἡ τροφὸς διευθυνομένη πρὸς τὴν θύραν τῆς βιβλιοθήκης.

Ὁ χάν παρενέβη καὶ αὐτός.

— Σταθῆτε! ἐφώνησεν. Ἡ ἀρνησίεσσας εἶναι τολμηρὰ καὶ ἀπερίσκεπτος, ἐπιθύρῃσεν εἰς τὸ οὔ; τοῦ ἥρωός μας. Δὲν ἔχετε περισσοτέραν πίστιν εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ; Στοχάζεσθε δὲ ὅτι ἡ ἰσχὺς τοῦ εἶναι τόσον περιορισμένη ὥστε δὲν δύναται νὰ εἴρῃ ἄλλον βραχίονα τοῦ ἰδιοῦ σας πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν βουλῶν του; ἐγκαταλείψατε λοιπὸν τὸν ἔνοχον εἰς τὴν δικαιοσύνην ταύτην, ἧτις τάχιον ἢ βράδιον θὰ τὸν τιμωρήσῃ!

Ὁ ἔρρικος ἐδίσταζεν.

— Ἐνθουθηθῆτε, προσέθηκεν ὁ ἐρημέριος Ὄρμ, ὅτι ἡ δικαιοσύνη εἶναι ἤδη ἐπὶ τῶν ἰχνῶν του! ἤδη τὸν καταδιώκει.

— Λοιπὸν! εἶπεν ὁ νεανίας, σαῶ ὑπόσχομαι νὰ μὴ ἐγείρω ποτὲ τὴν χεῖρα κατὰ τοῦ ἀντεραιτοῦ μου, ἐκτὸς μόνον ἐν περιπτώσει προσωπικῆς ἀμύνης ἢ πρὸς προστασίαν ἐκείνων, τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ μοὶ εἶναι προσφιλετέρα τῆς ἰδικῆς μου!

— Καὶ θὰ τηρήσετε τὴν ὑπόσχεσιν σας; ἤρώτησεν ἡ Ζάρα.

— Ὡ; ἐλπίζω νὰ ἀποκαλέσω τὴν Ἐλλεν σύζυγόν μου!

— ἔχει καλῶς! Ἡ Ἐλλεν εἶναι εἰς τὸ φρούριον, ἐντὸς δὲ δύο ὠρῶν θὰ τὴν βιάσῃ νὰ ὑπανδρευθῇ ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἀποστρέφεται. Ὁ γάμος οὗτος μέλλει νὰ γίνῃ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ. Ὁ θεὸς της καὶ τὸ λευκὸν ἐκεῖνο σάβανον τὸ ὁποῖον ὀνομάζει σύζυγόν του, θὰ ἦναι παρόντες ἀμρότεροι. Θὰ σαῶ τοποθετήσω εἰς μέρος, ἐνθὲν θὰ δύνωθε νὰ βλέπετε πλὴν τὸ συμβήσομεν· καθ' ἣν δὲ στιγμήν τὰ πάντα θὰ φαίνονται ἐγκαταλείποντα τὴν

Ἐλλεν, θὰ εἰσέλθετε ὑμεῖς καὶ θὰ σώσετε τὴν μνηστὴν σας.

— Ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ! ἐφώνησεν ὁ ἔρρικος μετὰ πικρίας· τῇ ἀληθείᾳ εἶναι τόπος ἄξιος τοιοῦτου ἐγκλήματος· δὲν ἀρμόζει ἡ σκηνὴ τῆς πρώτης θέσεως νὰ ἦναι ἐπίτης καὶ τῆς δευτέρας; ἔλθετε, ἔλθετε! προσέθηκε στρεφόμενος πρὸς τὸν ἐρημέριον καὶ τὸν χάν· ἡ καρδιά μου καταβιβρώσκειται ὑπὸ ἀνυπομονησίας, τὸ αἷμα ἀναβαίνει εἰς τὸν ἐγκέφαλόν μου ὡς τὸ πῦρ τὸ ὁποῖον ἀναπηθᾷ ἐκ τῶν ἐγκάτων ὑφαιστείου! Ἄγωμεν εἰς τὸ φρούριον!

— Δὲν εἶναι ἀκόμη καιρὸς, εἶπεν ἡ Ζάρα.

— Καὶ ἔχομεν ἀνάγκην ἐπικουρίας, προσέθηκεν ὁ ἐρημέριος. Ἀς περιμεινωμεν τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Ζόε καὶ τῶν φίλων του.

— Γνωρίζετε ἤδη ὅ,τι ἐροδοῦμένην, εἶπεν ὁ ἀρνησιθρησκὸς τιθεὶς τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ ἥρωος ἡμῶν. Ἐγνώριζον ποῦ εἶχε καθιέρει θεὸς ἀτιμὸς τὴν ἀνεψίαν του, ἀλλ' οὐδὲν ἠθελον νὰ ἀποκαλύψω ὑμῖν μέχρι τῆς ἀρμοδίας στιγμῆς! Ἀταραξίαν! προσέθηκεν· ἀφήσατε νὰ ὀδηγήτωσι τὸ ὀρμητικὸν πνεῦμά σας ἐκεῖνοι τῶν ὁποίων τὴν κρίσιν δὲν δύναται ν' ἀποπλανήσῃ τὸ πάθος.

— Ἀταραξίαν! ἐπανέλαθεν ὁ νεανίας ἀπῶθεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ· ἀταραξίαν, ὅταν ὁ ὄρις πνίγη ἐντὸς τῶν κμπῶν τον τὴν ἀθῶαν περισσεράν, ὅταν ἡ βία κακοῦργου ἀπειλή τὴν νεάνίδα τὴν ὁποίαν λατρεύω, τὸ ὄνειρον τῆς νεότητός μου, τὸ στέμμα καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς ἀνδρικῆς ἡλικίας μου! Ἀταραξίαν! ὦ! ἀλλάξατε λοιπὸν πρῶτον τὴν φύσιν μου!

Χωρὶς νὰ προσμένη ἀπάντησιν, ἐρρίφθη ἐκτὸς τοῦ θλάμου, καὶ μετ' ὀλίγον εἶδον αὐτὸν διερχόμενον ὡς παράφρονα τὸν λειμῶνα καὶ τὸν κῆπον τοῦ πρεσβυτερίου.

— Θὰ καταστρέψῃ τὰ πάντα διὰ τῆς ὀρμητικότητός του! εἶπεν ὁ χάν. Τοιαύτη εἶναι ἡ εἰμαρμένη του· τίς δύναται νὰ παλαίῃ κατὰ τῆς τύχης;

Ἡ στοργὴ τοῦ ἀγρονόμου Ἄσθωνος καὶ τοῦ ἐρημέριου Ὄρμ ἐλαβε δραστικωτέραν μορφήν. Ὁδὸς διέταξε νὰ ζεύξῃσι τοὺς ἵππους εἰς τὴν ἀμαξάν αὐτοῦ, καὶ ἀμρότεροι ἠτοιμάσθησαν νὰ ἀκολουθήσωσι τὸν ἔρρικον.

— Ἀδελφέ με μεθ' ὑμῶν! εἶπεν ἡ τροφός.

— Διατί;

— Διὰ νὰ ἐπιτηρήσω ὅπως ὁ παράφρων φυλάξῃ τὴν ὑπόσχεσιν του! Ἀλοίμονον δὲ εἰς αὐτὸν ἀν παραβῆ αὐτήν!

— Καὶ ἐγὼ θὰ σαῶ συνοδεύσω, προσέθηκεν ὁ χάν· ἔχω ἐν χρέος νὰ πληρώσω εἰς τὸν ζῶντα καὶ τὸν ἀποθανόντα· ἡ στιγμή τῆς ἐξοφλήσεως αὐτοῦ ἴσως ἐφθασε.

Μετά τινα λεπτά τῆς ὥρας ἡ τὸν ἐρημέριον, τὸν ἀγρονόμον καὶ τὸν χάν μεταφέρουσα ἀμαξά διήρχετο ταχέως τὴν δημοσίαν ὁδὸν, διευθυνομένη πρὸς τὸ φρούριον τοῦ Καρβόου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΔ'.

Μόλις ἐκρῦβη ὁ Ρέδ·Ράλφ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὑψηλοτέρων κλάδων τῆς ἐν τῇ ἐσχάτῃ τῆς δεινροστοιχίας συκομωρέας, καὶ ἤρξατο σκεπτόμενος περὶ τῶν καταλλήλων μέσων πρὸς κώλυσιν τῆς εἰς τὸ φρούριον ἀφιξέως τοῦ αἰδεσιμωτάτου Τόρδλετεξτ. Ταῦτα συλλογιζόμενος παρατήρησεν εἰς τὴν ἄκραν τῆς δεινροφύτου ὁδοῦ τάφρον εὐρείαν καὶ βαθεῖαν χωρίζουσαν τὸν περίξ τῆς οἰκίας κῆπον ἀπὸ τοῦ περιβόλου. Κατ' ἀρχὰς εἶχε σκαφῆ ὅπως ἐμποδίζῃ τὰς δορκάδας νὰ καταστρέψωσι τὰ δεινρύλλα καὶ τὰ ἄνθη. Ἰδέα φωτεινὴ προσέβλεπε τὸν παῖδα, οἱ δὲ μικροὶ γαλοειδεῖς ὀφθαλμοὶ του ἐσπινθηροδόλησαν ἐκ χαρᾶς καὶ πονηρίας. Τὴν τάφρον ταύτην ἐν μέρει μόνον οὔσαν πλήρη ὕδατος, δὲν ἠδύνατό τις νὰ διαβῆ πρὸς τὸ μέρος αὐτὸ εἰμὴ δι' ἀγροτικῆς γεφύρας μόνον εἰς τοὺς πεζοὺς χρησιμευούσης· ἡ δὲ διὰ τὰς ἀμαξὰς γέφυρα εὑρίσκετο κατὰ τὸ ἕτερον μέρος τοῦ περιβόλου.

— Νὰ ἡ δουλειά! εἶπε, νὰ ἡ δουλειά!

Ἀκριβῶς δὲ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἤρχετο ὁ ἱερεὺς πεφορτωμένος τὸν ὀδοπορικὸν σάκκον αὐτοῦ, καὶ μόνον τὴν τάφρον εἶχε νὰ διαβῆ διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ φρούριον. Καθ' ἣν ὁμοῦς στιγμήν εὑρίσκετο ἐν τῷ μέσῳ τῆς γεφύρας, συνισταμένης μόνον ἐκ μιᾶς στενῆς σανίδος καὶ ἐνός παραπετειγίσματος, δι' εὐρώστου κτυπήματος τοῦ ὠμου ἐρρίψεν αὐτὸν ὁ παῖς ἐντὸς τῆς τάφρου.

Τόσον μεγάλως ἐξεπλάγη ὁ ὀδοιπόρος, ὥστε οὐδεμίαν ἀντίστασιν ἔρχε τὸν χρόνον νὰ κάμῃ, ἐπὶ τινα δὲ λεπτά τῆς ὥρας ἔμεινε παλαίων κατὰ τοῦ βύακος μέχρι οὗ διήλθεν ὑπὸ τὴν γέφυραν.

Ἡ τοῦ Ράλφ ἀγαλλίασις ὑπερέβαινε, ἀν ἦναι δυνατόν, καὶ ἐκείνην, ἣν εἶχε προξενήσει αὐτῷ ἡ σύλληψις τοῦ κονικλοτρόφου· καθότι εἰς ἐκκλησιαστικὸς ἦτο πολλῶ εὐγενεστέρα ἄγρα!

— Ἀχρεῖε! κακοῦργε! θὰ σὲ . . . ὁχ σοῦ σπάσω ὅλα τὰ κόκκαλα! ἐβρυχήθη ὁ Τόρδλετεξτ ὄλω; διαγωνιζόμενος ἐν τῷ ὕδατι ἔχοντι λίαν δυσάρεστον βαθύτητα, αἱ δὲ τῆς τάφρου ὄχθαι ἦσαν τόσον ὑψηλαί, ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐξέλθῃ αὐτῆς ἄνευ ἐξωτερικῆς βοήθειας.

— Σὰν μὲ πιάσετε! ἀπεκρίθη ὁ μοσχομάγκας.

— Βοήθησέ με νὰ ἐβγῶ ἀπ' ἐδῶ!

— Ὄχι . . . ὄχι· ἐγὼ τρόμαξα νὰ σὲ ρίξω μέσα.

— Ὀχ . . . ὁχ σοῦ δώσω μίαν γουῖνεάν!

— Ὄχι.

— Δύο γουῖνεάς, τί κατεργάρης ὅπου εἶσαι . . . ναλὸς μου φίλος, θέλω νὰ εἴπω.

— Ὄχι! λές ψεύματα, εἶμαι βέβαιος καὶ παραβεβίαιος.

— Διατί;

— Γιατί μὲ λὲς καλὸν σου φίλον, ἐνῶ ἐγὼ δὲν εἶμαι, καὶ τὸ ζεύρεις πολὺ καλά . . . Ὄχι, ὄχι, δὲν μπορῶ νὰ σὲ βοηθήσω νὰ ἐγῆς ἀπ' αὐτοῦ· θὰ σοῦ πῶ ὁμοῦς τί θὰ κάμω γιὰ σένα.

— Τί λοιπὸν.

— Ὀχ· πᾶν νὰ καθίσω ἐπάνω ὅσόν φράκτιν ἔως ὅτου νὰ ἔλθῃ ὁ ἀστυνόμος νὰ σὲ πᾶγῃ ὅστην φυλακὴν καὶ θὰ φυλάξω γιὰ νὰ μὴ πνιγῆς ὄλω; διόλου.

Εἰς τὰς λέξεις ἀστυνόμος καὶ φυλακὴ, φοβηθεὶς ὁ αἰδεσιμώτατος Τόρδλετεξτ περισσότερον παρ' ὅ,τι ἠθελε νὰ φανῆ, ἀνένεωσε τὰς πρὸς τὸν Ράλφ προσφορὰς αὐτοῦ, ἀλλ' ἄνευ πλείονος ἐπιτυχίας, διότι καθήσας ὁ παῖς ἐπὶ τοῦ εὐθραύστου φραγμοῦ, ἐπηγρύπνει ἐπὶ τοῦ ἱερέως καὶ περιέμενε τὴν ἀφίξιν τοῦ Ζόε.

Ὁ Τόρδλετεξτ ἤρξατο φωνάζων ὄλαις δυνάμεσιν, αἱ δὲ φωναὶ αὐτοῦ ἠκούσθησαν ἐπὶ τέλους· διότι ἀνοιγείσης πλαγίας τινὸς θύρας, ἐπεφάνησαν δύο ὑπηρέται τοῦ Μίραν· Ἀφᾶξ καλῶς ὠπλισμένοι.

Είναι δύσκολον νά γνωρίζωμεν ἂν ὁ φίλος τοῦ Ζόε Βέαν ἐγίνωσκε τὸ ῥητόν: «Κρείττων σύνσις ἀνδρίας.» Ὅπως δὴ ποτε ὅμως, μόλις παρατηρήσας τοὺς πρὸς αὐτόν προχωροῦντας ὠπλισμένους ἀνθρώπους, κατέβη τοῦ φραγμοῦ καὶ ἔρπων μετὰ τῆς εὐστροφίας ἀγρίας γαλῆς εἰσῆλθεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν πυκνῶν θάμνων. Ἐκ τοῦ καταφυγίου δὲ αὐτοῦ ἔσχε τὴν θλίψιν νά ἴδῃ τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ συρόμενον τῆς τάφρου· ἐφαίνετο ὅμως μᾶλλον τεθνεώς ἢ ζῶν, ὅπερ οὐχ ἦτον παρηγόρησε μικρὸν τὸν Ῥάλφ.

Ὁ μὲν εἰς τῶν θεραπόντων ἐπέστρεψεν εἰς τὸ φρούριον μετὰ τοῦ αἰδεσιμωτάτου Τόρδλετεξτ· ὁ δὲ ἕτερος, λαβὼν ἀναμφισβότως πληροφορίας τινὰς, προσῆγγισε τὴν γέφυραν ἔχων τὸ ὄπλον ἐπὶ τοῦ ὤμου. Ἐκυψε δὲ ὅπως λάβῃ τὸν ἐκεῖ μείναντα ὀδοιπορικὸν σάκκον.

Πρὶν ἀποφασίσῃ νά ἐνεργήσῃ ὁ Ῥάλφ, περιέμεινε ἵνα ἴδῃ ἂν ὁ ἀνθρώπος οὗτος θά διέβαινε τὴν γέφυραν.

— Δρόμο! ἐπιθύρισε δταν διήλθεν αὐτήν. Ἐὰ τουφέκια καὶ τὰ παρόμοια δὲν μ' ἀρέσουν τόσον πολὺ... Μάλιστα, ψάχνε! προσέθηκε, βλέπων τὸν ὑπηρέτην παρτηροῦντα εἰς ὄλους τοὺς θάμνους, οὗς συνήντα κατὰ τὴν διάβασιν αὐτοῦ· θάχης καλὰ μμάτια ἂν μὲ εὕρης!

Καὶ εἰσέδυσεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν βάτων καὶ τῶν θάμνων, προξενῶν ὅσον οἶόν τε μικρότερον θόρυβον. Τότε δ' ἐστάθη, δταν ἐπῆλθε μέγα διάστημα μετὰ αὐτοῦ καὶ τοῦ καταδιώκοντος αὐτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΕ'.

Ὁ Ῥέδ-Ῥάλφ δὲν εἶχε προχωρήσει πλέον τοῦ ἐνὸς ἡμιμιλίου ἐντὸς τῶν θάμνων καὶ νέων φυτειῶν, ὅτε ἤκουσε κρότον βημάτων πλησιαζόντων πρὸς αὐτόν ἐξ ἀντιθέτου διευσθύνσεως. Ἔστη καὶ ζύσας τὴν κεφαλὴν κατὰ τὴν συνήθειαν αὐτοῦ δταν εὐρίσκετο ἐν ἀμηχανίᾳ, ἐσκέφθη ἐπὶ τινὰς στιγμὰς περὶ τοῦ πρακτέου.

— Ἄν γυρισῶ πίσω, εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, θ' ἀπαντήσω τὸν ἀνθρώπον ἐκεῖνον μὲ τὸ τουφέκι, ποῦ δὲν θά τὸχῃ γὰ τίποτε νά μὲ σκοτώσῃ ὡς ἂν νά ἤμουν κουνέλι! Ἄν πάγῃ ἔμπρός, ὁ Θεὸς ἔρει εἰς τίνας χεῖρας θά πίσω!

Ἡ ἐλπίς δὲν ἦτο ἐκ τῶν ἐνθάβροντικωτέρων ὀφείλομεν νά τὸ ὁμολογήσωμεν· καὶ ὁ παῖς ἔλαβε τὴν καλλιτέραν ἀπόφασιν, ἀποφασίσας νά ἐξακολουθήσῃ τὸν δρόμον αὐτοῦ προτιμῶν νά ἐμπέσῃ μετὰ τῶν χειρῶν ἀγνώστων ἀνθρώπων δυναμένων νά ὦσι φίλοι, ἢ μετὰ τῶν χειρῶν ἐχθροῦ, περὶ τῶν προθέσεων τοῦ ὀποίου δὲν ἠδύνατο νά ἀμφισβάλῃ.

Εὐτυχῶς ὅμως δὲν ἐβράδυνε νά ἀναγνωρίσῃ τὴν φωνὴν τοῦ Ζόε Βέαν κατευθυνομένου πρὸς τὸ φρούριον ἐπὶ κεφαλῆς ὀμίλου χωρικῶν.

Ἐκβαλὼν μεγάλην φωνὴν ἀνεπήδησεν ἐκ τῆς φωλεᾶς, ἐν ἣ ἄρτι ἦν συνεσπειρωμένος, καὶ ἐβεβίωσεν ὅτι οὐδέποτε ἐπὶ ζωῆς του ἢ συνάντησις φίλου ἐνεποίησεν αὐτῷ τοιαύτην ἀγαλλίασιν.

— Διατί; ἠρώτησεν ὁ Ζόε.

— Γιατί μὲ κυνηγοῦν!

— Καὶ ποῖος σὲ κυνηγεῖ;

Ἐν ὀλίγαις λέξεσιν ὁ Ῥάλφ διηγήθη αὐτῷ τὸ μετὰ τοῦ ἱερέως συμβῆν αὐτοῦ. Ὁ θυμὸς δὲν ἠσθάνθη κατὰ πρῶτον ὁ νέος μὴ ἐπανευρῶν τὸν παῖδα εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ, κατευνάθη δταν ἀπεκάλυψεν ὅτι κατῶρθωσεν ἵνα βραχδύνη τὴν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἀφίξιν, οὕτινος ἢ ἐν τῷ φρουρίῳ παρουσία ἐφαίνετο αὐτῷ ἀπαίσιος οἰωνός διὰ τὴν εὐτυχίαν τῆς Ἑλλεν καὶ τοῦ προσφιλοῦς αὐτῷ κυρίου. Τοιαύτη δ' ἦτο ἡ ἀνηυχία αὐτοῦ ὥστε ἐνόμισεν ὅτι δὲν ὤφειλε νά ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ πρεσβυτέριον, καθὼς εἶχεν ὑποσχθεῖ ἄλλ' ἅμα συνήθροισεν ἐν τῷ χωρίῳ ὀμιλόν τινὰ φίλων διευσθύνθη πρὸς τὸ φρούριον.

Καθ' ἣν στιγμήν ἔμελλον νά ἐπαναλάβωσι τὴν πορείαν αὐτῶν, ἤκουσαν τὸν θόρυβον ἀνθρώπων ἀνοιγόντων δρόμον διὰ μέσου τοῦ ὑλοτομείου, καὶ μετ' ὀλίγον εἶδον φανέντας τὸν Ἑρρίκον Ἀσθωνα μετὰ τοῦ ἐφημερίου καὶ τοῦ χάν.

Ἡ στιγμή αὕτη δὲν ἦτο στιγμή ἐξηγήσεων. Οἱ τὸν Ζόε Βέαν συνοδεύοντες φίλοι ἐσφιγξαν τὴν χεῖρα τοῦ Ἑρρίκου Ἀσθωνος ἐν σιγῇ καὶ ὁ μικρὸς ὀμιλος ὑπακούων εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρνησιθρήσκου, ἀντὶ νά βαθίσῃ κατ' εὐθείαν πρὸς τὸ φρούριον προὐχώρησε πρὸς τὸν κατεστραμμένον εἰκίσκον τὸν ἀποτελοῦντα ἔξοχὴν ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ περιβόλου,

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΣΤ'.

Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ φρουρίου τοῦ Καρβίου εἶχε διακοσμηθῆ ἐν πάσῃ σπουδῇ διὰ τὴν τελετὴν τῶν γάμων τῆς Ἑλλεν μετὰ τοῦ Μίραν-Ἀφαξ. Ἡ μεγάλη δρυῖνη τράπεζα, λείψανον τῆς αἰθούσης τοῦ συλλόγου τῶν μοναχῶν εἶχεν ἀφαιρεθῆ ἐκ τοῦ μέσου τοῦ θαλάμου καὶ ἀναπληρωθῆ δι' ἐτέρας μικροτέρας.

Ἦν δὲ δώση αὕτῃ ὁμοιότητά τινα μεθυσιαστήριον, ὁ συνταγματάρχης Μουβράυ ἐκάλυψεν αὐτὴν διὰ πολυτελοῦς βελουδίνου τάπητος καὶ ὀθόνης Ὀλλανδικῆς. Προσέθηκαν δύο κηροπήγια πανάργυρα μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν καὶ ὁ γοτθικὸς τόμος τοῦ Common Rayer μὲ τὰς σμιλευτάς πόρπας, ὅστις εἶχε χρησιμεύσει ἐν τῷ παρεκκλησίῳ ἀπὸ τῆς βασιλείας Ἰακώβου τοῦ Α', ἦν ἀνοικτὸς πρὸς τέλος τοῦ γάμου.

Ὁ θάλαμος εἶχεν ὄψιν ζοφερὰν καὶ κατηφῆ, ἢ; καὶ αὐτὸς ὁ Μίραν ἠσθάνθη τὴν ἐπιρροήν, καλῶς προαίσθημα δυστυχίας, ὅπερ μάτην προσεπάθει νά ἀποτινάξῃ ἀπ' αὐτοῦ, ἐβασάνιζεν αὐτόν. Ἡ σιωπὴ ἦτο καταθλιπτικὴ ὁ νέος Ἰνδὸς οὔτε καὶ τὸν κρότον τῶν βημάτων αὐτοῦ ἤκουε διασκελίζων μετ' ἀνυπομονησίας τὸν καλύπτοντα τὸ ἔδαφος πυκνὸν τάπητα.

— Μὰ τὴν πίστιν μου! φίλε μου, ἐφώνησεν ὁ συνταγματάρχης Μουβράυ πρὸ ὀλίγου εἰσελθὼν, ἀποτελεῖτε οἰκτρὰν εἰκόνα δι' ἀνθρώπον μέλλοντα νά νυμφευθῇ. Εἶδον εἰς κηδεῖας ἀφώνους οἵτινες ἦσαν φαιδρότεροι ὑμῶν. Ἐλα, ἔλα, ὁ γάμος δὲν εἶναι μολαταῦτα σπουδαῖα ὑπόθεσις· εἶναι ὡς ψυχρὸν λουτρὸν εἰς τὸ ὁποῖον βυθίζεται τις, καὶ ἔπειτα τελειώνει. Ἡ Ἑλλεν μέλλει νά ἔλθῃ.

— Καὶ ὁ ἱερεὺς;

— Εἶναι ἐδῶ. Φαίνεται ὅτι κανέν δρομῶπαιδον ἐκακομεταχειρίσθη αὐτὸν πλησίον τοῦ περιβόλου κρημνίσαν αὐτὸν ἐντὸς τῆς τάφρου.

— Πράκτωρ τις τῶν ἐχθρῶν μας;

— Δὲν πιστεύω... Ἄλλ' ὀλίγον σημαίνει. Τῆς Ἑλλεν ἀπαξ γενομένης συζύγου, δυνάμεθα νά ἀνοίξωμεν ὄλας τὰς θύρας τοῦ Καρβίου εἰς πάντα ἐρχόμενον. Δύνασθε νά ὑπερασπίσετε τὰ δικαίωμά τὰ σας!

Ἐνθα ἡ τροφὸς ἔσχε τὴν πρώτην αὐτῆς συνέντευξιν μετὰ τοῦ χάν.

— Νὰ μὰ σκάλα! ἐφώνησεν ὁ Ῥάλφ, ὅστις εἶχε προτρέξει· ἡ πόρτα ὅμως εἶναι κλεισμένη!

Πολλοὶ νέοι ἐπρότεινον νά συντριψῶσιν αὐτήν.

— Δὲν εἶναι ἀνάγκη, ἀπεκρίθη ὁ ὀδηγὸς αὐτῶν· διότι ἡ εἴσοδος δὲν εἶναι εἰς τὸ ἄνω δωμάτιον.

— Ποῦ εἶναι λοιπὸν τότε; ἠρώτησεν ὁ ἀνυπόμονος Ἑρρίκος.

— Ἐδῶ! ἀπεκρίθη ὁ χάν, δεικνύων μέγαν λίθον ὑπὸ τὴν κλίμακα, ἣτις ἠγείρετο ἐξωτερικῶς. Ἐδῶ εἶναι ἡ εἴσοδος τῆς διόδου τῆς συγκοινωνούσης μετὰ τοῦ μικροῦ θολωτοῦ θαλάμου, ὅπου εὔρον τὴν ἀσκοπήραν τοῦ κονικλοτρόφου καὶ τῆς ἀγούσης ἐπίσης εἰς τὴν βιβλιοθήκην.

Ἄπαντες ἠσθάνθησαν ὅτι ὁ χάν ἔρριψεν ἤδη νέον φῶς ἐπὶ τῶν περιστάσεων τοῦ φόνου τοῦ σὶρ Οὐίλλιαμ.

— Εἰσθε εὐχαριστιμένους; προσέθηκεν.

Ὁ Ἑρρίκος ἔτεινε αὐτῷ τὴν χεῖρα ἀντὶ ἀποκρίσεως. Ἐφλέγετο ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νά ἀφιχθῇ εἰς τὸν τόπον τῆς ἐνεργείας. Ἐλαφρὰ πίεσις ἔστρεψε τὸν λίθον ἐπὶ σιδηροῦ ἀξονος, καὶ ἀπεκάλυψεν ὅπην ἀρκούντως εὐρείαν ὥστε νά ἀφήσῃ ἐλευθέραν διάβασιν εἰς ἀνθρώπον. Ὁ Ζόε Βέαν ἔμελλε νά διέλθῃ, ὅτε ἐμπόδισεν αὐτόν ὁ φίλος του.

— Ὄχι, Ζόε! εἶπε, δὲν δύναμαι νά σὰς ἀφήσω τὴν θέσιν τῆς τιμῆς.

— Ἦσως καὶ τὴν τοῦ κινδύνου, κύριε Ἑρρί.

— Ἰσχυρότερος λόγος ὅπως φυλάξω αὐτήν δι' ἐμέ.

— Ἄν ὅμως σὰς συμβῇ δυσύχημά τι...

— Ζόε, δὲν χρειάζονται φιλονεικίαι. Ἡ καρδιά καὶ ὁ βραχίων μου εἶναι ἤδη χαλύβδινοι. Ἄφες με νά διέλθω, τὸ ἀπαιτῶ!

Διαρκούσης ὅμως τῆς μετὰ τῶν φίλων πάλης, ὁ Ῥέδ-Ῥάλφ εἶχε καταβῆ ἠσύχως.

— Σ τὸ διάβολο νά πάγῃ αὕτῃ ἡ μοσχομάγκα! ἐφώνησεν ὁ Ζόε Βέαν ὅταν παρετήρησεν αὐτόν· θά ἐπισύρῃ ἐναντίον μας κανέν δυστύχημα!

— Έναντίον ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου! ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ! προσέθηκεν ὁ νέος Ἰνδὸς μετὰ ζήσεως.

Ταύτη τῇ στιγμήν εἰσῆλθεν ὁ αἰδέσιμώτατος Τόρδλετεξτ, εἰς ὃν ὁ συνταγματάρχης εἶχε δανείσει ἐνδύματα. Ἦν δὲ περιβεβλημένος τὸ λευκὸν ἄμφιον καὶ τὸν μασχαλιστήρα, τὰ σήματα τοῦ ἐπαγγέλματος ὅπερ ἠτίμαζεν. Ἄν καὶ ἡ πρᾶξις δι' ἣν ἐμελλε νὰ παράσχη τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ ἦτο παράνομος, εἰσῆλθεν ὁμοῦς ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ μειδιῶν.

— Ὁ μνηστῆρ; εἶπε χαιρετίζων τὸν Μίραν, ὅστις δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίση ἀκούσιον ἔκφρασιν ἀποστροφῆς. Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς προσφέρω τὰς συγχαρητήριους προτρήσεις μου.

— Ὅταν τελειώσετε τὴν τελετὴν, ἀπεκρίθη ὁ συνταγματάρχης, θὰ γίνωσι δεκταὶ μετ' εὐχαριστήσεως.

Ἡ συνομιλία ἔπαυσεν ἐνταῦθα μέχρι τῆς ἐμφανίσεως τῆς μνηστῆς, ἣν μετέβη ἡ λαῖδη Μομβράϋ νὰ ζητήσῃ εἰς τὸν θάλαμον αὐτῆς.

Ἴνα ἀποκρύψῃ τὴν ἀμνηχανίαν αὐτοῦ ὁ αἰδέσιμώτατος Τόρδλετεξτ ἤρξατο ἐξετάζων τὸν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τεθειμένον περὶ ἕργον γοτθικὸν τόμον, καὶ ἔστρεψε τὰ φύλλα αὐτοῦ με ὕψος ἀληθοῦς βιβλιομανοῦς. Ἐν τούτοις ὁ Μίραν καὶ ὁ συνταγματάρχης ἔρριπτον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν βλέμματα ἀνυπομονησίας πρὸς τὴν θύραν.

Τέλος ἀνοιχθείσης ταύτης, εἰσῆλθεν ἡ Ἐλλεν ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῆς λαίδης Μομβράϋ. Τὸ θυμὸν ἔφερε πένθιμα ἐνδύματα· ἡ μόνη δὲ προσθήκη εἰς τὴν ἐνδυμασίαν αὐτῆς ἦν πέπλος ἐκ μέλανος τριχάπτου τῆς Βενετίας, ὅστις ἐκάλυπτεν ἐν εἶδει ζοφίρου νέφους τὸ πρόσωπον καὶ τοὺς ὤμους αὐτῆς.

Ἡ ὄρφανὴ ἦν ὠχρὰ, οὔτε δειλία ὁμοῦς οὔτε ἀμνηχανία τις ἐνυπῆρχεν εἰς τοὺς τρόπους αὐτῆς· ἐξ ἐναντίας οὐδέποτε ἐφάνη ἀποφασιστικώτερα καὶ εὐτολμοτέρα. Εἰς δὲ τοὺς θεωμένους αὐτὴν ἀνεμίμνησκε τὰς χριστιανὰς ἐκεῖνας παρθένας τὰς παραδιδόμενας εἰς τὰ θηρία ὑπὲρ τῆς πίστεως.

— Ἐλλεν! φιλότατη Ἐλλεν! ἐφώνησεν ὁ νέος προχωρῶν ἵνα λάβῃ τὴν χεῖρα αὐτῆς, βίος ἔρωτος, ἀφοσιώσεως καὶ εὐτυχίας θὰ σᾶς ἀνταμείψῃ διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποσχέσεώς σας!

Ἡ ταλαίπωρος νεᾶνις ἀπεσύρθη ἀπέναντι αὐτοῦ ὡς εἰς τὴν θεῖαν βασιλίσκου.

Οὗτος ἐφάνη λυπηθεὶς καὶ ἐκπλαγεὶς.

— Μίραν, εἶπε μετὰ φωνῆς σοβαρᾶς καὶ σταθερᾶς, ἐφύλαξα τὴν ὑπόσχεσίν μου! οὐδεμίαν μέχρι τοῦδε παρέβην, εἴτε πρὸς φίλον εἴτε πρὸς ἐχθρὸν ἐγένετο... Φεῦ! προσέθηκε, πρὶν σᾶς γνωρίσω, δὲν εἶχον διόλου ἐχθρούς.

Ἡθέλησε νὰ διακόψῃ αὐτὴν.

— Ἀκούσατέ με, ἐπανέλαβεν, ὑποσχέθη νὰ σᾶς συναντήσω εἰς τὴν βιβλιοθήκην! Ἴδου ἐγὼ! ἀλλ' οὐχὶ δι' ὅ,τι φαντάζεσθε ὑμεῖς, καθότι ἡ πρὸς τὸν ζῶντα καὶ τὸν ἀποθανόντα ἀγάπη μου ἀνθίσταται εἰς τοῦτο. Δὲν δύναμαι νὰ δώσω τὴν χεῖρά μου εἰμὴ εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἤδη ἔχει τὴν καρδίαν μου! Εἰς ὑμᾶς, Μίραν, εἶπεν ἡ ὄρφανὴ γονυπετήσασα καὶ λαβοῦσα τὴν χεῖρα τοῦ Ἰνδοῦ, εἰς ὑμᾶς ἀπευθύνω τὴν παράκλησίν μου· διότι μένει, λέγουσιν ἔχνος τι οὐράνιον καὶ εἰς αὐτὴν τὴν φύσιν τοῦ πεπτωκότος ἀγγέλου· δὲν θὰ κωφεύσετε εἰς τὰς ἰκισίας τῆς νεᾶνιδος, ἣν ἀξιοῖτε ὅτι ἀγαπᾶτε! ἐνεργήσατε εὐγενῶς, συνετῶς· ἀντὶ ἀθλίου καὶ αἰσχροῦ θριάμβου, τὸν ὅποιον θὰ κερδίσετε ἐπὶ παιδίου, τελειώσατε εὐγενεστέραν κατάκτησιν· κερδίσατε τὴν νίκην ἐφ' ὑμῶν αὐτῶν! Διατί μὲ καταναγκάζετε εἰς γάμον τὸν ὅποιον βδελύσσεται ἡ καρδία μου, τὸν ὅποιον δὲν δύναται ὁ οὐρανὸς νὰ ἐπικυρώσῃ; Δύνασθε νὰ εὑρετε ἐν τῷ κόσμῳ σύζυγον ἥτις θ' ἀνταποκριθῇ εἰς τὸν ἔρωτά σας, ἥτις θὰ σᾶς δώσῃ τὴν καρδίαν της εἰς ἀνταλλαγὴν τῆς ἰδικῆς σας, διὰ τὴν ὅποιαν ὁ ἔρωσ σας θὰ ἦναι ὅ,τι ὁ ἥλιος εἶναι διὰ τὰ ἀνθη, ἡ δρόσος διὰ τοὺς κάλυκας πρὶν ἀνοίξωσιν· ἐνῶ δι' ἐμὲ εἶναι ὡς ἡ θανατηφόρος σκιά τοῦ δηλητηριώδους δένδρου σῦπα.

(ἀκολουθεῖ).

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Ἡ Ποίησις παρ' Ἑβραίοις. — Μουσαίου (τὰ καθ' ἑρῶ καὶ Δεάνδρον). — Αἱ ἀγρυπνίαι Τορκουάτου Τάσσου. — Ἡ Ἐλένη τῆς Μιλήτου. — Περιηγήσεις. — Ἐν ζήτημα σπουδαίον. — Ἀδάμας. — Ἡ Μόνιχῃ Κασσιανῇ. — Ποίησις. — Τὸ ἄνθος τῆς Ἀλόης.

ΑΓΓΕΛΙΑΙ ΒΙΒΛΙΩΝ.

Παρισίων Δράματα ὑπὸ Πονσὼν Τερράϊλ, μετάφρασις Κ. Παρδαλάκη καὶ Α. Γ. Σκαλίδου, τόμοι τρεῖς. Τιμῶνται δραχ. 30.

* Ἄγγελος Πιτοῦ ὑπὸ Α. Δουμᾶ, μετάφρασις Α. Γ. Σκαλίδου. Τιμᾶται δραχ. 10.

Κόμισσα Σαρνὺ (συνέχεια τοῦ Ἄγγελου Πιτοῦ), ὑπὸ Α. Δουμᾶ, μετάφρασις Α. Γ. Σκαλίδου. Τὸ μυθιστόρημα τοῦτο ἀπαρτίσει τόμους τέσσαρας. Μέχρι τοῦδε ἐξεδόθησαν δύο τόμοι. Τιμὴ ἐκάστου τόμου δραχ. 7 1/2.

Αἱ Διάσημοι Δίκαι. — Λουδοβίκος ΙΣΤ', ὑπὸ Φουκιέ, μετάφρασις Α. Γ. Σκαλίδου, τύποις Περρὴ-Βαμπᾶ, τιμᾶται διὰ μὲν τὰς Ἀθήνας δραχ. 1,50, διὰ δὲ τὰς ἐπαρχίας 1,75.

Περίπλους καὶ περιήγησις τῆς γῆς, ὑπὸ Ἰακώβου Ἀραγῶ, μετάφρασις Δ. Πανταζῆ, τύποις Περρὴ Βαμπᾶ, τόμος Α', τιμᾶται δραχ. 8.

Οἱ τρεῖς σωματοφύλακες, ὑπὸ Α. Δουμᾶ, μετάφρασις Γ. Καμπούρογλου, ἐκδόσις νέα τῶν καταστημάτων Περρὴ Βαμπᾶ. Ἐκδίδονται κατὰ τομίδια ἕκαστον τῶν ὁποίων τιμᾶται δραχ. 1,50.

Γεώργιος Ζαλοκώστας, ὑπὸ Σ. Π. Λάμπρου Ἰππειώτου, τύποις Μηλιάδου. Τιμᾶται δραχ. 2,50.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Οἱ προμηθεύοντες ὃ συνδρομητὰς εἰς τὴν Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην προπληρώνοντας τὴν ἑτησίαν συνδρομὴν τῶν λαμβάνουσιν ἐπὶ ἓν ἔτος αὐτὴν δωρεάν.

Οἱ ἀλλάσσοντες διαμονὴν συνδρομηταὶ ὀφείλουσι νὰ εἰδοποιῶσιν ἐγγράφως τὴν διεύθυνσιν περὶ τούτου, ἵνα γνωρίζῃ ποῦ πρέπει νὰ στέλλῃ τὰ φυλλάδια· εἰ δὲ τὰ ἀπολεσθέντα ἀναπληροῦνται ἀντὶ λεπτῶν 50 ἕκαστον.

ΟΥΔΕΙΣ τῶν ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις γίνεται συνδρομητῆς, ἀν δὲν πέμψῃ συγχρόνως τῆ αἰτήσεως καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἑτησίας συνδρομῆς.

ΠΑΣΑ ἐπιστολὴ μὴ ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν εἶναι ἀπαράδεκτος.

Αἱ ἐπιστολαὶ ἐπιγράφονται οὕτω :

Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ περιοδ. συγγράμ. « Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη. »

Εἰς Ἀθήνας.

Αἱ περιέγουσαι χρήματα ἐπιστολαὶ πρέπει νὰ στέλλωνται ἐπὶ συστάσει.

Ὅσοι τῶν ἐν Φιλιππουπόλει Κ. Κ. Συνδρομητῶν ἐπιθυμοῦσι βιβλίον τι ἐκ τῶν ἐν τῷ ἐξωφύλλῳ σημειουμένων καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης ὑπαρχόντων βιβλίων, ἃς ἀποτείνωνται πρὸς τὸν ἐν Ἀθήναις διαμένοντα φίλον ἡμῶν καὶ συνεργάτην Κ. Λάμπρον Παναγιωτόπουλον, συνοδεύοντες, εἰάν εὐαρεστῶνται, τὴν αἴτησιν αὐτῶν μετὰ τοῦ ἀντιτίμου.